

H O M E R I

ODYSSEAE LIBRI VIII,

Francisco Florido Sabino interprete,

AD FRANCISCVM VALESIVM,

Galliarum Regem Christianissimum.

H. J. n. 66.

(4.)

Lutetiæ apud Vascofanũ 1545 cum priuilegio.

H O M E R I

O D Y S S E A E L I B R I V I I I

Francisco Florido Sabino interprete

A D P R A N C I S C O M V A L E S I V M

Californiam Regionem Christianissimam

I n t e r p r e t a t i o V i c t o r i a n a 1 8 4 5

FRANCISCO VALESIO GALLIA-
RVM REGI CHRISTIANISSIMO

Franciscus Floridus Sabinus S. P. D.

Emper existimaui, Regum Rex
præstantissime, eos homines sum-
ma laude dignos esse, qui ut ma-
gis re quàm nomine cæteris se animã-
tibus præstitisse ostenderent, flu-
xum atque umbratile mortalis uitæ spacium ali-
quo immortali opere edito fulcientes, aliquando
se uixisse testati sunt. Cū enim solis hominibus ra-
tione uti posse concessum sit: illi certè quibusuis
pecudibus stupidiore uideri debent, qui mortali
tantum corpori inservientes, suum nomen mise-
rè obscurare, quàm immortalem animum propo-
sitis etiam gloriæ præmiis exornare malunt: cū na-
turam ipsam etiã in pinguioribus rudium animis
nonnullas quærédæ apud posteros (quoad eius fie-
ri possit) immortalitatis scintillas posuisse, plurimis
indiciis cognoscamus. Verum cum iis qui opus
aliquod uiro dignum perficere conātur, uaria sint
ad id consequendū propofita: qui certè altiore in-
ter homines animo antecellūt, aut ad summos ho-
nores, imperiãque in capeffenda Republica, aut ad
doctrinæ studia totis se uiribus conferunt. Quo-
rum cum maximè laudandi sint, qui egregiis ope-
ribus illustres, plurimum sibi, suis ciuibus, orbique

profuerunt, dum aut Respublicas prudēter admini-
nistrant, aut imperia bellicis artibus proferūt, pro-
latāue tutātur: summam tamen etiam literarū stu-
diosos laudē promereri par est: tum quòd aliorum
res gestas tradunt memoriæ hominū sempiternæ:
tum quòd ipsi plurimū per se nobis ad omne ui-
tæ genus expurgandum poliendumq; conferunt.
Qua in re nō me latet, uix satis inter doctos con-
stare, quòdnam scriptorum genus aliis anteferen-
dū existiment. Cæterū si rem ipsam propius spe-
ctemus, nemo sanè meo iudicio pudenter eam lau-
dem poëtis præcipuè tribuendam esse negauerit.
Nam ut omnia diligentius quæramus: siue ex eru-
ditione, quæ magnam nobis affert utilitatem, siue
ex uetustate, scriptorū excellētiā metiri uelimus,
utrunq; in poëtis longè clarius quàm in aliis eni-
tescere uidemus. Quid enim, obsecro, humanæ ui-
tæ utilius, magisq; expetendum, quàm poëtarum
scripta dicere audebimus? cū non modò omnium
scientiarum uestigia in iis inueniantur, sed ab iis o-
mnium doctrinarū scaturigines affatim effluxisse
nemo sit qui ambigat. nā ea quæ ad instituendos
hominū animos pertinēt, in poëtis, ut si usquā in
aliis, uberrimè inueniūtur: receptumq; est, nō mo-
dò ætate prouectiorum animos, sed etiam puero-
rum ora, assidua poëtarum lectione esse formāda.
Iā quæ ad antiquitatē attinēt, ita per se sunt conspi-
cua, ut longiorem orationē nō desiderent. Enim-
vero supra Orpheum, Musæum, Hesiodum, Ho-
merumq;

merūq; , nullos in literis, modò paulo excellētiores (Hebræos tātū excipio) floruisse uidebimus, cū ipsi potius primi uitam hominū nō mediocriter illustrarint, uel hoc ipso quauis admiratione maiores, quòd ab ipsis statim poëtica initiis in ea eminētissimi fuerint. Itaq; quo tempore Orpheus inter homines excellere cœpit, & sacrificia nobis primus ostēdit, & à cædibus abstinendum esse docuit. Musæus elegātissimis carminibus morborum nobis curationes, oraculaq; dedit. Hesiodus terræ culturā, fructuū tēpora, arationesq; diuinis carminibus cōplexus est. Homerus quoq; , iis longè melior, ex eo immortalē gloriā est consecutus , quòd bona utiliaq; docuit, heroū uirtutes, militarisque disciplinæ peritiam, ac omniū ferè quæ in uita humana accidere possunt, exēpla quodā quasi oraculo nobis ostēdēs: quasi peculiare sit poëtarū, præclara mortalibus documēta cū singulari poëmātū elegātia suppeditare: quod & uerissimè Aristophanes in Ranis testatur. Quocirca cum tantum fructus ex poëtarū lectione percipi uideamus, quis neget eorum scripta assiduè esse manibus terēda: quis autem non ex iis optimū quēque esse diligendum affirmet? His de causis cum & ipse inter bonarum literarum candidatos iandiu nomen dederim, earumq; initia à poëtis pro mei ingenii capto hauserim, tantam me in eis excellentiam inuenisse fateor, ut etiam ad maturiorē ætatem prouectus, ab assidua illorum lectione diduci nullo mo-

do potuerim. Quo in negotio cū duos mihi præcipuos, Homerum ac Virgilium, quasi duces proposuerim: (hi enim reliquos omnes tam Græcos q̃ Latinos poëtas lōgo post se interuallo reliquerūt) sicut eorū utrūq; à doctis omnibus miris ad cœlum laudibus extolli summopere gaudeo, ita non parum dolet mihi, longè disparē esse nostris temporibus utriusq; fortunā. Cū enim græcæ latinæq; literæ in uniuersis ferme Europæ partibus quæ Turcarum imperio non accesserunt, mirificè floreat, Virgiliūq; scripta in omniū ore sint, omnium manibus terantur: Homerum pauci ferè, neque ut tantum poëtā decet, attingere audēt, nempe quòd minor sit (ut arbitror) eorum copia, qui Græcis, q̃ eorū qui Latinis literis sunt imbuti. quo fit ut in tanto bonarū literarum prouentu, uehemēter doleam, Homerum, à quo ceu perēni fonte, ut inquit Ouidius, poëtarū ora Pieriis aquis irrigantur, frigidius hominū manibus cōtrectari. Quamobrem licet minimè dubitem, Homeri gloriam non è mediocriter doctorum, sed ex eruditissimorum (qui pauci semper fuerunt) commendatione, ad summum gradum peruenisse: quoniam tamen nihil eius operibus elegantius, nihil doctius, nihil magis uariū, ipsiq; rerū naturæ similis existimo (quæ faciūt ut illius lectione supra modū oblecter) utrūq; eius poema Latinis carminibus reddere constitui, ut etiā mediocri eruditione præditi, aureas diuini poëtæ sententias, ingeniosaq; figmēta, occultæ tamen

mē doctrinæ referta, mirumq; in cōtexendis ope-
ribus artificium percipere ualeant. ex quo & illud
fieri cuperem, ut pleriq; meorum carminū lectio-
ne, siquid modò illis elegās exprimere ualui, tātò
Homeri desiderio accēderēt, ut ad ipsum se to-
tos cōferrēt, ipsa poētæ myſteria longè melius ex
proprio fonte, quàm ex noſtræ muſæ riuulis hau-
ſturi. Cum itaq; Odyſſeæ manū primū admoli-
rer, octo eius libris abſolutis, ubi ad Vlyſſis narra-
tionū principium perueni, ſummā illis manū im-
ponere, eorumq; lectionem omnibus communica-
re decreui. In quibus ſi non pœnitendam me ope-
ram collocaffe, ex doctorū iudiciis intēlligam, erit
cur ſperem noſtram operam non omnibus in po-
ſterum fore inutilem. Cæterū hoſce Homeri li-
bros in lucem daturus, cuinam potius illos, q̃ tibi,
Rex præſtantiffime, nuncuparem, in mentē mihi
uenire nō potuit. Nam Rege dignū opus, quippe
regalis tum belli peritiæ, tum ſummæ in rebus aliis
uirtutis & prudentiæ exemplis refertū, cuiā ma-
gis q̃ eximio, omnibūſque uirtutibus ornatiffimo
Regi, erat inſcribendū? Huc accedit, quòd bonarū
literarum ſtudiis ita es deditus, ut te de iis mirè ſo-
licitum, nullis unquam occupationibus ab illis di-
duci poſſe animaduерterim. Quamobrem nec mi-
randum eſt, ſi tam ſingulare in iis iudicium es aſſe-
cutus, ut nullus ſit neque Græcus neque Latinus
cuiusuis argumenti ſcriptor, de quo nō rectiffimè
ſententiam ferre queas: quod uix pauci in bonis li-

teris à pueritia uersati potuere consequi. Nã Græcis præcipuè literis tam impenfè iam inde ab adolescentia fauisti, ut maximum earum seminariũ cõtra ineptorum quorundã latratus in Gallia, ob earum studia iam omnibus nationibus suspicienda, tuis auspiciis sit excitatum : atque ut uberiorẽ doctis Græcorum auctorum copiam suggereres, plurima indidẽ exemplaria magno impèdio in tuam bibliothecam colligẽda curaueris. Qua in re Ptolemæũ Philadelphum Aegypti regem, qui & ipse copiosam bibliothecã instruxit, proculdubio uicisti. Quod enim ille integris adhuc, nullãmque ruinam passis auctoribus, facilè præstare potuit: maiore ipse tum sumptu tum etiam industria perfecisti: hoc quoque nomine illi citra cõtrouersiam anteferẽdus, quòd quæ ille in paucorum usum, & eorum tantũ qui Aegyptum inuiserẽt, collegerat : uniuersis ipse & ubicũq; uiuentibus impartiri conaris, dũ Græcis typis (quibus nihil unq̃ in eo genere pulchrius, nihil elegãtius, nihil deniq; absolutius uisum esse censeo) tuo iussu formatis, tot summorũ hominũ labores in lucẽ prodire cœperunt. Quo nomine plurimum tibi debet Eusebius Cæsariensis : qui cũ per multa secula exul ac penè uetustate absumptus delituisset, nunc demum te iubente inuulgatus, per doctorũ ora cũ magna tua laude passim uolitat. Quod ut in reliquis efficias, tot excellentes auctores in tuo Musæo rediuiui, summis à te precibus cõtẽdũt, si modò (quod aiũt)

currenti

currenti calcaria addere par est, ac non potius eam
tibi laudem peculiari quodā modo uindicare cō-
tendis. Quauis enim reliquos qui ante te uixerūt
Galliæ Reges, bellicis laudibus ita excellas, ut plu-
ra propè ipse bella gesseris, quàm illi audiuerint: ut
tamen illi in aliquam eius gloriæ partem sint refe-
rendi, hæc sanè tua in bonas literas, eorumq; pro-
fessores officia, te unum ornant, tibi uni sempiter-
num decus pariunt. Quocirca si in tuas laudes dif-
fusius tot nominibus impulsus progredi niterer,
uerendum mihi esset, ne in eum campum pedem
inferrem, in quo difficilius sit orationis exitum q̃
principium inuenire: cum non tantum ob ea quæ
diximus, te ita conspicuum reddideris, sed omnia
quæ uel mediocris fortunæ homines cognosse par
sit, exactissimè teneas: & quod in maximo Rege
uix per coniecturam quæras, ille mihi πολύς ποτος ui-
deare, quem Homerus hoc in opere effingit. Quæ
ne quis aurita fide à me dici existimet, nō sine ma-
gna animi delectatione frequētissimè mihi coràm
uidere contigit, postquā à Paulo III summo Pō-
tifice (Quo nihil maius meliusue terris Fata dona-
uere, bonique diui) Horatii Farnesii eius nepotis
summæ spei pueri μύθων ἐκτὴς in tuam aulam missus
fui. quod cum magnæ mihi felicitati cessisse existi-
mem, nō me omnino operam lusisse arbitrabor, si
has laborum meorum in uertendo Homero pri-
mitiæ, hilari uultu acceperis. nam & ad reliqua
uertēda me magis ac magis accendes, & onere nō

paruo leuabis, si magnæ difficultatis opus aggressum, tuo (quod plurimi facio) iudicio, tuâque auctoritate probatum, contra malignorum inuidiam calumniâsque longè audentio rem magis que confirmatum reddideris. Vale.

ARGUMENTA IN OCTO

sequentes Homeri Odysseæ libros, Francisco Florido Sabino auctore.

ARG. PRIMI LIBRI.

*C*oncilium rector Superum uocat, atque hominum Rex
*S*ideream in sedem, tandem ut Laërtius heros
*I*n patriam letus remearet ab æde Calypsus,
*M*issus ab Ogygia. post quæ Tritonia Pallas
*T*elemachum uisura, Ithacam descendit in altam,
*O*ra ducis referens Taphiorum Cæsia Mentæ.
*C*um multa inter se uario sermone dedissent,
*D*iuæ monet iuuenem, genitoris ut aspera fata
*N*osse queat, Pylon accedens ad Nestora primum,
*D*ein Spartam ad flauo Menelaum crine uehatur.
*I*psa deam sese ostendens discedit, & inde
*L*ætæ proci celebrant altis conuiuia tectis.

S.E C V N D I.

*A*urora at currus ubi protulit orta rubentes,
*C*oncilium indicens generoso cretus Vlysse,
*C*ollectis Ithacæ populis non pauca profatur.
*I*mperat inde procis, Laërtæ ut limine pulchro
*E*gressi, cænas alias mensasque requirant.
*I*nde deæ monitis, quæ pectore fixa tenebat,
*I*n Pylon ire parans Spartamque, uiatica largè
*A*ccipit: illa dedit nanque Euryclyia petenti.

H ïc olli celerémque ratem sociósque parauit
M entora uoce pium referens & corpore Pallas:
Q ua demum iuuenis comitante, ab littore puppim
S oluit, in occiduas cum Sol se immergeret undas.

T E R T I I.

A st ubi Sol oriens pelagi stagna alta reliquit,
T elemachum, toruóque timendam Pallada uultu
I n Pylon aduectos longæuus Nestor amico
E xcipit hospitio. tum narrat atrocia Graiûm
D isidia, & uarios redeuntum denique casus.
E doctúsque proci quæ facta iniusta patrarent
L aërtæ in tectis, abeuntem & Pallada noscens,
S acra deæ peragit: post quæ generatus Vlysse
C onscendit currum, comes & Pisistratus olli
N estore progenitus, claram ut Lacedæmona uisant.
C ùmque superueniens ijs nox offunderet alas,
D eueniunt Pheras, celebrésque Dioclis ad ædes.

Q V A R T I.

H inc Spartam clari iuuenes tenuere beatam:
Q uos grato hospitio fouit Menelaus: & olli
T elemachus narrat crudelia facta procorum.
H ïc minor Atrides iuueni sua damna recenset,
Q uæ rediens hausit: Protei responsa que uatis
S ubdit eis: per quæ fratris cognouit acerbum

Interitum:

I nteritum: auricomæ detentum inque æde Calypsûs
L aërte genitum. prolem patientis Vlyssi
P erdere deinde proci statuunt. at Cæsia mæstam
P enelopen nati discessu, altóque sopore
S olatur domitam, fingens simulacra sororis
I llius, Iphthimæ, Icario genitore creatæ.

Q V I N T I.

N umina concilio Superûm statuere secundo
L aërte genitum dimittere ab æde Calypsûs.
P roinde ea iussurus nymphæ Cyllenius altam
I uit in Ogygiam, mandatæque rite peregit:
Q uæ perfecta dedit, quænuis inuita, Calypso.
O Etæa ac decima Neptunus luce, creatum
L aërte aspiciens pelagus sulcare, carinam
I mpetit iratus, medijsque abscindit in undis.
H eroi hîc uittas Cadmo sata præbuit Ino,
H ásque sibi rursus seruatum ex æquore mandat
R eddere proiectas retro: queis fretus Vlysses,
P hæacum celebres euadit tutus in oras.

S E X T I.

Ae rumnis igitur domitus Laërtius heros,
L anguida prædulci recreabat membra sopore:
A tque huic prospiciens glauco dea lumine torua,
N ausicaam Alcinoi sobolem sub nocte profunda,

R emigis eximij natæ assimilata Dymantis,
I mplicitam somno monuit, uicina fluentæ
V t peteret, uestesque lauaret sordē rigentes:
N anque olli instabant hymenæi. Regia uirgo
Q uæ peragit: ludensque pilam clamore secutas
T rans famulas iaciens, generosum exciuit Vlyssē:
Q ui supplex, illa uestes præbente, cibumque,
A ccipit: inque urbem demum duce pergit eadem.

S E P T I M I.

N ausicaam interea uelox deduxit in urbem
C urrus, & in patrias uirgo se condidit ædes.
A t Laërtiades post illam haud multa moratus,
I nclita Phæacum peruēnit ad atria Regis.
V xorem Alcinoi supplex dein uoce precatur
A retē, ut patrias se puppe remittat in oras.
H eroemque epulis post Rex excepit: eumque,
C uius dona ferat, quo tectus adesset, amictum,
D um rogat Arete (agnouit nanque ilicet artis
I llud opus propriæ) Regina narrat Vlyssēs
Q uæ passus fuerat dum per mare curreret, ex quo
L iquerat Ogygiam, Phæacum ciectus in agros.

O C T A V I.

P osterā cum cælo se lux ostendit ab alto,
C onueniunt claro super hospite consulturi

Phæaces:

P hæaces: cupido reditúsque paratur Vlyssi.
E xcipit hîc epulis proceres Rex optimus, inde
P hæacas disco superat Laërtius heros:
P ost quæ Demodocus canit ollis carmina uates
P ulchra super Veneris formosæ ac Martis amore.
D uratei subiungit equi dehinc ordine molem,
P allade quem monstrante dolum construxit Epëus.
Q uæ postquam accipiens lachrymis mæsta ora rigabat
L aërte genitus, rogitat Rex inclytus illum
Q uis sit, queis patribus genitus, quibus ortus in oris.

C A V T V M est edicto P. Seguerij Proprætoris Parisiensis, ne quis
intra biennium hos octo libros *Odyssææ* Homeri d. græco in latinum
conuersos per Franciscum Floridum Sabinum, uel imprimere audeat,
uel uendere, sub mulcta arbitraria, ac librorum publicatione. Parisiis
III Id. Decemb. M. D. XLI III.

Q uis in pace partem gentis cepit et in ore
I acere gemitus, rogat Rex inclinat illum
Q uae possunt accipere lachrymis, nulli a ore rigabit
P allade quem in cophane dolui cophane i pino
D ratet subingit equi debine ordine mol in
P albra super V enis formose ac Martis amore
P off que Demodocus canit cithra carmina natus in
P hacas disco superat Lactius heros
E xipit hic epula proceres Rex optinas inde
P haecscupido reditque paratim Vlysses

III id. Decemb. M. D. XLIII.
C A V T V M est edictum. Regis provisionis respectum quia
inter biennium hoc esse liberos. Officiis item a greco in latine
conversos per Franciscum Thordum sabum, vel imperare quibus
et audire, sub multa in hunc, ac librorum publicatione. Parisi
M. D. XLIII.

HOMERIO

DYSSEAE LIBER PRIMVS,

Francisco Florido Sabino interprete,

AD FRANCISCVM VALESIVM
GALLIARVM REGEM.

*Xpertum dic multa uirum mihi Mu-
sa, labores*

*Qui tulit errando uarios post eruta
Troiaë*

*Mænia: qui mores multorum uidit &
urbes,*

Horrendosque maris fluctus, animi-

que procellas

Sustinuit, sibi dum reditum socijsque pararet,

Quos Stygijs, optans licet, haud seruauit ab undis:

Quandoquidem stulti sibi causa fuere malorum:

Nam uetitas edere boues Hyperionis, uno

Qui reditum hoc illis iratus nomine ademit.

Hæc nobis, qua parte lubet, Ioue nata referto.

I AM reliqui, quoscunque auidus non hauserat orcus,

In sua post longos belli que maris que labores

Condiderant se tecta: sed hunc ueneranda Calypso

Et sponse & proprii cupido laris, una tenebat

In specubus uastis, cupiens retinere maritum.

Verum ubi post multos Phæbæi sideris orbes

O D Y S S E A E

T empus erat,reditum quo iam pater optimus olli
 I n patriam annuerat,neque tum certamina fugit
 I nter amicorum cœtus:miserata sed illum
 C uncta cohors superûm est:quanuis maris arbiter,iræ
 I mmodicus,patria hunc uellet prohibere cupita:
 Q ui tunc Aethiopum longinquas uiserat oras,
 Q uos hominum extremos,duplicique in parte locatos,
 S ol partim adueniens cernit,partimque recedens:
 M ulto ut gauderet taurorum ouiumque cruore.
 H ic igitur lætis celebrans conuiuia tectis
 T unc erat:ast alij Iouis intra tecta frequentes:
 F arier in quibus hæc Saturnius incipit illis:
 N anque Thyestei repetens miserabile nati
 F unus,ab eximio qui nuper Oreste petitus
 O cciderat,tales deprompsit pectore uoces:
 Prò scelus,ut damno mortalibus esse uidemur!
 V t falso à nobis mala cuncta uenire loquuntur!
 I psos cum præter fatum quæsita sequantur
 D amna:Agamemnoniam ueluti sine numine sponsam
 D um tenet Aegistus,redeuntem obtruncat iniqua
 F raude uirum durus.sedenim Cyllenius illum
 A dmonuit,quem nos caelo demisimus alto,
 N e scelus id strueret,sponsamue teneret adulter:
 Q uod metuendus ei post impendêret Orestes,
 C um foret in patriam redeunti robur ab annis.
 R ettulit hæc illi Cyllenius:ille monentis
 O mine contempto pœnas dedit usque,supérque.
 Reddidit has illi Pallas tum cæsia uoces:
 O pater,ô diuûm rector Saturnia proles,

Non

Non illum immeritò quisquam cecidisse putabit:
 Sicque alius pereat, qui talia cunque patrarit.
 Me Laërtiadæ potius sors dura quietam
 Commouet, à charis quem nunc disiungit amicis
 Insula quæ medium spectat circumflua pontum,
 Insula nec syluæ nec nobilis indiga tecti,
 Quo se Atlante tenet sata, magno Atlante, profundos
 Qui maris anfractus nouit, geminasque columnas
 Sustinet, inuictum columen terræque poli que.
 Hoc generata tenet mæstum, propriasque gementem
 Fortunas: uerbis quanquam prædulcibus illum
 Post Ithacæ ut ponat curam, lenire labore.
 Is uerò patriæ fumum modò cernat amatæ,
 Mortem orat. cur non igitur tua dura mouentur
 Corda? nec afflictum miseraris? nonne frequenter
 Ara tibi illius fumauit munere grato
 Ad Troiam? quæ causa odij pater optime tanti?
 Sic dea. sic nubes inducens Iuppiter olli:
 O mea progenies, nam cur tam dura locuta es?
 Quo pacto egregij sic obliuiscar Vlyssis,
 Humanum qui mente genus præcellit, & idem
 Plurima sacra dedit summo gaudentibus axe?
 Frater eum terram complectens durius urget,
 Feruidus ob charum Polyphemo lumen ademptum:
 Quem nobis uirtute parem, uirtute minores
 Præstantem experti Cyclopes, quemque Thoosa
 Phorcynis soboles pelagi rectoris, in antris
 Mixta cauis forti natum edidit Ennosigæo.
 Tempore iam ex illo frater non perdit Vlysses,

A st illum à patria tantùm diducit amata.
 N unc agite optatum reditum iam numine nostro
 O btineat tandem: neque enim Neptunus in iras
 P erpetuus fuerit: neque si uolet esse, ualebit
 V nus cuncta deùm confringere numina frater.
 His dictis glauco Tritonia lumine Pallas
 E xcipit: O diuùm genitor, rex maxime regum,
 S i libeat superis Laërte posse creatum
 I n patrios remeare lares, Cyllenius alas
 S umat, Aristorides cecidit quo uindice, & altam
 O ggyiam nostro iussu petat, ocysus atque
 A uricomæ id referat nymphæ, quod certa deorum
 D e reditu miseri sententia censet Vlyssis.
 I psa ego nunc Ithacámque petam, natóque potentes
 I llius adiñciam stimulos, animósque uiriles,
 C onuocet ut Graios promissò crine decoros,
 A tque procis interdicat conuiuia promptus
 Q uæ bobus celebrant, alieno & semper ouili.
 T um duce me Spartam se conferet usque beatam,
 L ittoreámque Pylon, reditum si fortè paternum
 N osse queat, celebrísque sibi sit nominis auctor.
 Hæc effata, pedum Pallas sibi uincula neclit
 A urea: quæ sublimem alis siue æquora supra
 S eu terram rapido pariter cum flamine portant.
 H astam deinde manu ualidam desumit, acuto
 A e re grauem, heroum qua disijcit ampla uirorum
 A gmina, queis claro succensuit orta parente.
 S ic ornata polo descendit Pallas ab alto.
 I amque Ithacæ in populo clari prope limen Vlyssis

Vestibulo

V estibulo adstiterat, grauis hastæ robore nixa,
 O ra ducis referens Taphiorum Cæsia Mentæ:
 I nnumerósque procos in limine comperit amplo,
 T essera quorum animos mulcebat fortè sedentes
 P ellibus ijsce boum, duri quos antè necarant.
 P racones autem fidos, promptosque ministros
 C ernere erat lymphas properare, & munera Bacchi:
 M ultorúmque manus, inerat queis spongia, mensas
 T ergère, & carnes præbere sedentibus assas.
 P rimus eam uidit uersuto cretus Vlysse
 T elemachus, medio mæstus qui fortè procorum
 A gmine, de reditu uoluebat mente parentis,
 S i meritas caperet scelerato à sanguine pœnas,
 I pse domusque suæ uindex, dominusque suorum.
 T alia corde puer dum uoluit, Pallada cernit,
 V estibulumque, procos linquens, iratus adiuit,
 H ospitis ante fores curam quòd multa morati
 S usciperet nullus: dextram tum prendit, & hastam:
 P rompsit & è grato uelocia pectore uerba:
 O , salue: læto huc uultu accipiere profectus:
 C ænatus posthac referes quorum indigus adsis.
 Hæc fatus, diuam præcessit: at illa secuta est.
 A tque ubi nobilibus iam se penetralibus ambo
 C ondiderant, hastam longæ applicat ipse columnæ
 T elemachus, pulchro nimirum tegmine septam,
 T ela ubi diuini pendebant multa parentis.
 A st ipsam iussit residere tapetibus altis,
 D epictis, uarijs. pedibus tum fulcra ministrat:
 H inc sellam apponit præclaram, auidoque procorum

A gmine disiunctam, ne quam hospes fortè tumultus
 T ristitiam capiens, cœnam execratus abiret,
 S citariq̃ue patris reditum ut bene posset Vlyssis.
 H inc manibus lymphas ancilla dat. aureus olli
 G uttus, eratq̃ue lebes argenteus. inde decentem
 A pposuit mensam: mox & cerealia dona
 P roma ferens, gratæ cumulauit munera mensæ,
 A ddens multa hilari lautissima fercula uultu.
 T unc alius lances dissectis carnibus auget.
 P ocula cumq̃ue forent illis simul aurea præstò,
 P raco ea liquenti complebat sæpe Lyæo.
 P ost hæc aula procos accepit lata superbos:
 O rdine qui cuncti petiere sedilia nota.
 H is quoque præcones undam infudere parati,
 A tque amplis famulæ panem apposuerunt canistris:
 E t pueri è plenis capientes fercula mensis,
 C ratêras magnos statuunt, & uina coronant.
 P ostquam exempta fames epulis, mensæq̃ue remota,
 N ulla grauis iuuenes uersabat cura procaces,
 S ed choreæ & cantus, cœnæ suprema uoluptas.
 P hemius iccirco citharam præcone ministro
 P orrectam accipiens, iucundo carmine ludit.
 A nte procos, illis quanuis inuitus adesset:
 C um iuuenis tali est affatus uoce Mineruam,
 N éue quis acciperet, caput auribus admonet eius.
 Dicam equidem, licet hæcce tibi non grata putarem,
 H is citharæ cantusq̃; ut cernis, grata uidentur:
 N anque impune uiri domibusq̃ue opibusq̃ue fruuntur,
 A ethereis cuius putruerunt imbris ossa,

*S*ive ea terra tenet, seu uersat in æquore fluctus.
*Q*uòd si illum patriæ repetentem littora terræ
*A*spicerent, mallent leuitate laceessere uentos,
*Q*uàm innumeras uestes atque auri ferre talenta.
*V*erùm is iandudum periit malè, nullaque nobis
*S*pes superest: non si uenturum quilibet illum
*M*ortalis referat. nanque atris occubat umbris.
*N*unc age uera mihi refer. ecquis, & unde uirorum
*H*uc ades? & patriæ dic nomen: dicque parentum:
*Q*uæque rate aduectus. post hæc effare, quibus te
*C*redideris nautis, quibus in regionibus ortis.
*N*ulla etenim huc pedibus te peruia semita duxit.
*V*era mihi, ut rectè norim, tu singula narra.
*A*n'ne recens, an tu potius fortasse paternus
*H*ospes ades? patuit quoniam uenientibus ædes
*H*æc alijs, cum queis uersari norat Vlysses.
*H*æc ille: hæc iuueni respondit castia uirgo:
*S*ingula, ne dubita, certissima proloquar hospes.
*A*nchialo Mentis dicor genitore creatus,
*I*mperitans Taphijs remi gaudentibus usu.
*A*duexere rates huc me socijque uolentem,
*D*um peto diuersos populos, maria aspera sulcans,
*A*d Temesin ferrumque uehens, æra unde reportem.
*P*uppis agrum iuxta mihi nuper ab urbe relicta est,
*P*ortus ubi spectat nemorosa cacumina Neij
*R*hetrus. ob hospitij iunctus tibi iura paterni
*I*am pridem aduenio. Laërtem testor & ipsum,
*V*rbe procul duram memorant quem degere uitam,
*S*emoto & corpus cruciare laboribus agro,

P ræsidio ancillæ, quæ uictum præparet una,
 A pproperetque seni, tunc quum cœpere laborum
 T ædia uineti reptantem ad fertilis antes.
 N unc ueni, quod abesse diu iam fama parëtem
 C erta tuum narrat, reditu quem numina fraudant.
 V iuus enim ætherea uesci non desit aura:
 S ed multo in populo circumflua detinet illum
 I nsula, difficilis populi nimis aspera mater,
 Q ui reditu inuitum prohibet prædurus Vlysssem.
 A t tibi fata canam, quæ me monuere potentes
 C ælicolæ, paucis que reor uentura diebus:
 I pse neque aut uates, aut clari nominis augur.
 I am non dilecta à patria tuus inclytus ille
 M ultum aberit genitor, cohiberent uincula quem non
 F erreæ, quin reditum sibi iam molirier ausit.
 I nterea mihi uera refer, quæcunque rogabo.
 A n'ne patrem tantus, dic oro, agnoscis Vlysssem,
 C um capite atque oculis uideare simillimus olli?
 N am fuit is sociæ iunctus mihi munere uitæ,
 A rdua cum ad Troiæ ueheretur mœnia, cuius
 N auibus excidium petijt quoque Graia iuuentus.
 E x illo non est mihi tempore uisus Vlysses.

Hæc effata dea est: iuuenis cui talia reddit:

C uncta scies, libuit tibi quæ scitarier hospes.
 M e mater genitore satum mea narrat Vlysse:
 I d tamen haud noui: nec quenquam nosse parentem
 C redam posse suum: uellem tamen esse creatus
 H oc patre, qui proprijs tutus senuisset in agris.
 N unc secus euēnit: me nanque miserrimus unus

Cunctorum

Cunctorum genuit: quando hoc tibi poscere uisum.

Pallas ad hæc tales respondit cæsia uoces:

Non sobolem à diuis ætas uentura pudendam

Hanc capiet, tali genitrix quum prole superbit.

Tu tamen ipse refer, quænam hæc conuiuia? quinam

Conuentus? hæc an facias fortasse coactus?

Symbolum abest. igitur conuiuia? sunt ne hymenæi?

Digni etenim quorum Nemesis succenseat ausis.

Deturpant cœnas. nam quis tam lenis adesset,

Quin ea cordatus uultu insequeretur iniquo?

Tunc hæc Telemachus prompta uice reddidit olli,

Quandoquidem uerbis hospes scrutaris amicis,

Debuerant nostras ædes pia numina diuûm

Immunes seruare, pater dum charus adesset:

Nunc illis pariter nos nostraque perdere uisum.

Nanque alios supra, ignotum fecere uolentes,

Quò minor extincto premeret me causa doloris,

Si tantum Troiæ muros cecidisset ad altos,

Seu socium in manibus transacto tempore belli.

Sic etenim à claris tumulum sortitus Achiuis,

Me quoque non parua liquisset laude decorum.

Nunc illum Harpyiæ obscurum rapuere, peritque

Ignotus, mihi causa mali non parua: nec ergo

Eius in assiduo tantum mihi uiuere luctu

Contigit: imò alio cumularunt fata dolore.

Quotquot enim iuuenes primos nemorosa Zacynthos

Dulichiumque Samèque tulit, quotque ardua nutrit

Insula rectores uasto hæc circumdata ponto,

Penelopes poscunt thalamos, mea cuncta uorantes.

I lla autem sua nec cuiquam connubia firmat,
N ec negat: interea penitus mihi resque domusque
D isperit: insidiâsque mihi molirier audent.

Tunc iuuenis sortem Pallas miserata profatur:
M æsta suum dudum exoptant hæc atria regem,
V indice quo pereant digno agmina sæua procorum.
Q ui proprio rediens si limine fortis adesset,
H orrendus clypeo, galeaque, hastisque duabus,
S i qualis primæ uersari tempore mecum
C æpit amicitia, conuiuia nostra frequentans,
T empore quo rediens Ephÿra, diuertit ab Ilo
M ermeride in nostras ædes. nam nauibus illuc
V ectus erat quærens lethalia pharmaca, ut illis
T ingeret electo fulgentes ære sagittas.
C umque deos Ilus ueritus, quæ sita negasset,
I ure sodalitij genitor meus illa petenti
T radidit. is talis si tantus & afferet, omnes
H os raperet uelox fatum, tristesque hymenæi.
A t quia diuino pendent hæc omnia nutu,
A n'ne procos rediens obtruncet limine uestro,
T u cape dicta memor nunc me generose iubente:
Q ua ratione procos ualeas his pellere tectis,
T ecum age: iamque meis sermonibus imbue mentem.
C oncilium Graijs indic ubi crastina primùm
S e lux extulerit. diuis tum testibus omnes
I n sua quenque procos uerbis remeare iubeto.
A t matri illorum cuius nupsisse paratæ,
D ic repetat patriosque lares, ædēsque beatas,
I n quibus optatos poterunt celebrare hymenæos,

Munera

M unera quæ tali sint nomine digna, parantes.
 T e quoque, si credes quicquam mihi, recta monebo.
 B is denis agilem remis tibi delige puppem,
 Q ua cognosse aliquid ualeas de patre profectus,
 S iue ferant homines, siue id tibi fama renarret
 A b Ioue, mortales celebri quæ laude coronat.
 I pse Pylon primùm pete. Nestora consule primum:
 D ein Spartam, & flauo Menelaum crine decorum:
 H ic postremus enim redijt de gente Pelasga.
 V iuere si patrem, si noris posse reuerti,
 Q uanlibet afflictus uenientem perfer in annum.
 S in mortem oppetijt fato uexatus acerbo:
 I n patriam rediens, defuncto redde parenti
 I usta pius, tumuliq̃ue sacrum ne differ honorem,
 V t decet: inde uiro matrem coniunge uolentem.
 Q uæ perfecta tibi fuerint ubi singula, mentem
 T unc adhibe, adq̃ue procos animum conuerte superbos,
 Q ui ualeas proprijs arcere penatibus omnes,
 S iue dolo perimis, ui siue occidis aperta.
 N anque decent primis egressum seria lustris.
 A n'ne latet clari facinus te nobile Orestis?
 Q ua fama uiget, ad tumulum quod spontè paternum
 A egisthum occidit, per quem caret ipse parente.
 T u quoque (nanque uigens certè ualidusq̃ue uideris)
 E de aliquid cuius uigeat tibi fama perennis.
 I pse ego me ad naues referam, sociosq̃ue morantes,
 S olliciti absentem qui me causantur & urgent.
 T u tua curabis, memoriq̃ue hæc pectore condes.
 Hæc dea. cui prudens iuuenis dein talia fatur,

M ulta quidem nobis ualde opportuna recenses
 V t nato genitor, quæ condita mente tenebo.
 S ed properans quanuis, paulum consiste rogatus,
 L otus ut à chari mox oblectamine cordis
 A d nauim referas te, denique munere honesto
 D iuiteque auctus eas, nostri haud sine pignore amoris,
 Q ualia ab hospitibus capit hospes dona benignis.

Cæsia respondens tunc hæc dea reddidit olli:

O ro hospes, ne me remoreris abire uolentem:
 A t mihi quod præsens munus donare laboras,
 F erre domum ut possim rediens, seruare memento:
 E ximiumque leges. referes nam compare dignum.

Sic effata abiit Tritonia lumine glauco,

V tque Anopæa uolans se sustulit, ilicet addens
 T elemacho roburque animi, curamque parentis,
 Q uæ leuis attigerat iuuenem. tunc ille recensens
 V isa modò, obstupuit, numenque agnouit amicum.
 E xtemplo ergo procos iuuenis formosus adiuit,
 Q uorum animos grato mulcebat carmine doctus
 P hemius, attentis modulans lugubria Graiûm
 F ata reuertentum, quæ fecit atrocias Pallas.
 S edibus è summis tum fortè his præbuit aures
 P enelope, Icario prudens genitore creata:
 P erque gradus notæ descendit protinus ædis,
 A ncillis, ne sola foret, comitata duabus.
 A tque ubi pulchra procos adiit regina sedentes,
 C onstitit ante fores aulæ mira arte politas,
 M olli occulta genas uitta: dominaeque propinquæ
 H inclatus atque illinc stantes texere ministræ.

Tum

Tum lachrymas fundens, citharædum affata peritum est:

Dulcia multa animi nostri lenimina Phemi,

Gesta uirum diuumque canens, quæ uatibus apta.

Aggredere horum aliud quoduis cantare: sed isti

Lene merum taciti potent: tu carmen omitte

Lugubre, tota mihi semper præcordia turbans:

Ad me etenim spectat dolor hic, uix, crede, ferendus:

Harum nanque caput noctesque diesque reposco,

Græcia quod latè celebrat, quod concinit Argos.

Hæc ubi dicta dedit mulier, sic filius olli:

O genitrix, dulcis quænam fastidia cantus?

Quin hæc arbitrio modulantis libera mittis?

Non te auxere malis citharædi: Iuppiter ut uult

Dat miseris adimitque uiris ea rector Olympi.

Hunc igitur par est Danaum mala dicere fata:

Cum genus inter nos laudetur carminis illud,

Quod patulas hominum postremum illabitur aures.

Proinde ea ne mæstos tibi dent in corda dolores:

Non solus reditu pater est fraudatus Vlysses:

Præter eum multi periere ad Pergama Grai.

Nunc excelsa igitur referens te ad limina, lanam

Atque colum cura, famulas & nota iubeto

Munera obire: uiris, ut par est, uerba relinquens,

Et mihi præsertim, cum sit mea summa potestas.

Hæc mirata domum genitrix ascendit in altam,

Verbaque defigens nati prudentis in imo

Pectore, consedit tandem penetralibus amplis,

Acillâsque inter sortem lugebat Vlyssis,

Donec ei Pallas demisit cæsia somnum.

Obstupuere proci, p̄rque atria tota frequentes
 Discubuerē toris auidi. tum uersus ad illos
 Telemachus fudit prudenti has pectore uoces:
 Penelopes matris iam non toleranda procorum
 Turba, cibo ac uino gaudentes, mittite quæso
 Clamorem: si quidem iuuat hunc audire canentem,
 Arbitror eximia quem uoce laceffere diuos.
 Nos ad concilium cunctos lux crastina coget,
 Alloquar intrepidis uos ut sermonibus omnes.
 Exite his domibus: alias exquirite cœnas:
 P̄rque uices uestris conuiuia porcite mensis.
 Quod si ducetis præstantius unius esse
 Fortunas impune uiri consumere cunctas,
 Pergite, ego ad superos uertens mea uerba, precabor,
 Ut pater omnipotens uestris det præmia factis
 Debita, & in nostri pereatis limine tecti.
 Sic ait: atque olli pressis exinde labellis
 Mordicus, audacter uerbis stupuere locuti.
 Antinous contra Eupithei tunc inclyta proles:
 O iuuenis, nimium dij te docuere superbe
 Altiloquum uerbis audacibus esse ferocem.
 Non te Ithacæ dominum statuat regnator Olympi,
 Quod generi uestro iam iura paterna tuentur.
 Ad quæ Telemachus proles patientis Vlyssi:
 Antinoë, id forsā mirabere, quod tibi fari
 Incipiam. uellem Ioue dante hæc sceptrā tenere.
 An scelus in miseris mortalibus ista uocabis?
 Optandum est homines inter regnare: beata
 Nanque domo subito & decorabere honoribus amplis.

Plerique

Plerique eximios reges sunt inter Achiuos:
 Non desunt Ithacæ multi iuuenésque senésque
 Qui sceptrum nostro capiant genitore perempto.

Ipsæ meum dominus uiuam, rex ipse penatum,

Ipsæ regam seruos belli mihi iure relictos.

Hæc ubi dicta dedit, Polybi tum clara propago

Excipit Eurymachus: Diuino hæc omnia nutu

Dependent, quicumque Ithacæ potietur habenis.

Tu retine fundosque tuos, ædésque paternas,

A quibus inuitum te nemo eiecerit unquam.

Humanæ siquidem terra hæc consortia uitæ

Seruat adhuc. sed te super hospite pauca rogabo:

Vnde tuas ædes petijt? quibus ortus in oris?

Quo patre? qua in patria genitus? quo sanguine cretus?

Antibi de charo quicquam genitore locutus?

An ne sui cupidus lucri affuit? id mihi mirum

Cesserit, ut properans nostrum non cognitus ulli.

Quippe malo haud similis, nisi lumina nostra fefellit.

Talibus at iuuenis tunc uocibus ora resoluit:

Eurymache, absumpta est reditus mihi cura paterni,

Ne super hoc rogitem uenientem scilicet ullum:

Nec mihi responsum cordi est, quod matre petente

His ualeat laribus consultus reddere uates.

Illum clara Taphos dedit: hospésque ipse paternus

Anchialo Mentès genitus mea limina adiuit,

Imperitans Taphijs remi gaudentibus usu.

Hæc uerbis iuuenis uersans in Pallade mentem:

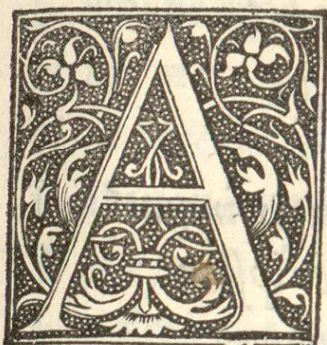
As illi cantus memores, dulcísque choreæ,

Optabant lucem subeunti cedere nocti.

Quæ tandem adueniens, fuscisque inuecta quadrigis,
 In sua correptum dimisit quenque sopore.
 Telemachus thalamo se condidit inclytus alto,
 Structus erat pulchri summa qui in parte palati:
 Quo demum accubuit, non pauca in corde uolutans.
 Sedula deinde faces tulit Euryclyda, prudentem
 Quam Pisenorides quondam Ops generauerat, & quam
 A teneris famulam Laërtes emerat annis,
 Bis denos precium persoluens nempe iuuenços:
 Dilectæque loco ueneratus coniugis illam,
 Attigerat nunquam, uxoris dum iurgia uitat.
 Hæc iuueni tulit ipsa faces: nanque una ministras
 Supra alias puerum, quem iam enutrisset, amabat.
 Tum thalami reserans ualuas multa arte politas,
 Confedit lectis, mollem uestemque libenter
 Exuit, ac uetulae tergendam porrigit: illa
 Compositam referens, clauo suspendit adunco,
 Affixus lecti fuerat qui parte propinqua.
 Exijt inde: fores argenteus annulus altas
 Obserat adductas, admotoque obice lorum.
 At iuuenis noctem, quàm longa est, tectus ouina
 Pelle, iter à diua monitus uoluebat amica.

HOMERI

HOMERI ODYSSEAE
LIBER SECVNDVS.

Vrora at roseas ubi protulit aurea bigas,
Mollibus è stratis surgit generosus Vlyssis
Filius: èq; humeris pèdentè sustinet ensem,
Sũpta ueste prius: pedibus deĩ additur olli
Calceus. è thalamo tum sidere pulchrior
exit:

E xtemploque iubet præconibus ipse propinquis
C oncilium Graijs indicere crine decoris.
O Hi conuenere omnes (mora nulla) uocati.
Q uos simul aspexit collectos cretus Vlysse,
A duenit in medios, dextraque hastile gerebat,
P ræsidium geminos ducens sibi fortè molossos.
C ui quoniam eximiam dederat Tritonia formam
C onspicuum supra morem, mirarier omnes.
V tque senes iuueni solium cessere paternum,
I llorum è numero tum sic Aegyptius heros,
Q uem senio curuum, multa experientia rerum
O rnabat, cuius prudentem fortis Vlysssem
F ilius ad sacræ comitatus mœnia Troiæ
A ntiphus à crudo perijt Cyclope uoratus
I n specubus, rediens, supremæ munere cænæ:
E que alijs tribus Eurynomus pars una procorum
F ortè fuit, reliquosque paterna negocia habebant.
H ic igitur natum absentem miseratus amico est
P ectore: tum lachrymis suspirans cœpit obortis:
Audite ô ciues quæ sit sententia nobis:

N unquam ad concilium conuenimus ilicet, ex quo

C oncaua diuinum puppis deuexit Vlyſſem.

N unc quæ tam grauis huc nos cauſa uenire ſubegit?

I unior æne aliquis, ſeu longa ætate grauatus?

A n quiſquam huc acies redeuntē nouit? eo quæ

Q uod prius accepit, nobis aperire laborat?

A n quicquam ad cunctos ſpectans populariter inquit?

I uerit hic multum nos, noſtræque. Iuppiter ipſum

A uctet ope, atque animi concedat uota benignus.

Telemachus uerbis gaudens ſenioris amici,

S urgit ab his dictis: ac multa orare paratus,

C onſtitit in populi medio: Piſenor at olli

D at ſceptrum, domino fidus ſolersque miniſter.

I nde ſenem aſpiciens, in uerba hæc ora reſoluit:

Non procul ille, ſenex: cernes quin protinus illum.

C auſa ego concilij. nam me dolor occupat ingens.

N on noui huc acies redeuntē nunciuſ ullas,

D e queis certa queam uobis narrare peritus.

N on quicquam in cœtu referam popolare frequenti,

S ed quod opus mihi ſit: laribus nam duplicē damno

O brutus in noſtris, primū ſine patre relinquor,

Q uem uos experti regem mitemque bonumque:

T um maiore malo, & noſtras quod ſubruet ædes,

O pprimor, ac uitam demum mi exſtinguet amatam.

N anque proci inuitæ ſtimulant connubia matris,

H is patribus geniti, quos hæc habet inſula primos:

Q ui tamen Icarij nec tecta ſubire parentis

A uident, nec dignam genitrice expoſcere dotem,

V t redeat uoti compoſ quencunque probarit.

Quin

Quin potius nostro uersantes limine semper,
Læta bouum capita atque ouium, pinguesque capellas
Cædunt, appositoque iterant conuiuia Baccho.
Impune ergo domus perit, & mea cuncta supellex:
Nam mala qui hæc abigat, similis non restat Vlyssi:
Nec teneros istuc ualeo præstare per annos,
Iam non firmus adhuc, nec bello assuetus & armis.
Talis si ipse forem, caderent me uindice cuncti.
Intoleranda etenim sceleri scelera addere pergunt,
Dum mea dispereant. proin uos reprehendite duri:
Vos, age, uicinæ moueat reuerentia gentis:
Quam si negligitis, tum numina sancta timete,
Ne uos ira deum post tot malefacta sequatur.
Vos ego per superum rectorem sedulus oro,
Perque Themis, quæ hominum conuentus congregat atque
Soluunt, me chari sinite, atque dolore sepultum
Mittite, si genitor quondam meus acer Achiuos
Iratus nullis uexauit cladibus unquam.
Vos mihi pro meritis non præmia digna refertis,
Hos in me armantes, lucro qui posse uidere
Ducere, si à uobis nostra hæc absumpta perirent,
Quos mihi facturos olim satis esse putarem.
Nam quia disiuncti non uiuimus, illa frequenter
A uobis repetens, quandoque petita referrem.
At mihi supremo nunc estis, credite, damno.
His dictis iacit iratus quæ sceptrâ gerebat,
Præsentem & lachrymis turbam commouit obortis.
Conticuere tamen cuncti: nam uera locuto
Non ausi iuueni contraria uerba referre:

A ntinous sedenim cæpit sic farier unus:
 Altiloque, impatiens iræ, quod pessime nobis
 D edecus infligis? qua nos aspergine tingis?
 N on tibi causa proci, non sunt, ut rere, malorum:
 S ed dilecta tibi potius uersutæque mater.
 T ertius hic quarto propior nunc uoluitur annus,
 S ollicitas ex quo mentes suspendit Achiuûm,
 P ollicitis quenuis retinens, spemque omnibus addens,
 N on sine fraude tamen: nanque his contraria uersat:
 Q uæ dolus hic cuius exacte ostenderit unus.
 C onstruit ingentem tenui subtegmine telam
 O rdine texendam: dehinc nobis talia fatur:
 I am quoniam interijt mihi coniux, lecta uirorum
 T urba proci, nostros thalamos cessate petentes,
 L ærtæ donec (ne mi irrita fila supersint)
 P rompta queam exorsam iandudum absolueretelam,
 F uneream, uitæ dulcem quum clausurit horam,
 N equa meum obscuret Graiarum ex agmine nomen,
 N udus humo locuples fuerit quod conditus heros.
 S ic ait. ex animo nobis ea dicere uisa:
 C allida sed telam texebat luce paratam,
 A d motis eadem facibus sub nocte retexens.
 T ertius hoc nobis prætextu elabatur annus:
 A st ubi iam aduenit quartus redeuntibus horis,
 C onsilio ancillæ, quæ nouerat omnia, freti,
 F ila retexentem contexta offendimus antè:
 S ic cæptum perfecit opus non illa libenter.
 N unc responsa proci dant hæc tibi, noscere quæ tu
 I am ualeas, ualeant alij quoque nosse Pelasgi.

Mitte tuis matrem laribus, compelle morantem
Nubere cui genitor uolet, aut uolet ipsa petenti.
Quòd si non adimat nostro hanc è pectore curam,
(Ab Ioue progeneratæ semper studiosa Minervæ,
Cui moresque probos, & miras debeat artes,
Consiliumque sagax, cunctas queis uincit Achiuas,
Nanque nec eximij spectandæ crinibus olim
Tiroque Alcmenæque, etiam formosa Mycene,
Penelopen superant, quanuis certare uolentes)
Hoc illam auspicijs disces tentare sinistris.
Nam tua sufficient opulentas prædia cœnas
Culta procis, donec similis sententia matri
Haud sine mente deum steterit. non parua parenti
Gloria, sed uehemens damnum rebusque tibi que,
Nobis hoc certum nullò hinc abiisse prius quam
E ligat è Graijs sibi Penelopea maritum.

Dixerat: atque illi contrà generosus Vlyssis
Filius: Inuitam nam quæ dimittere possim,
Quæ me progeniuit? quæ nutrijt? inde peregrè
Dum pater est (dubium an uiuus) persolvere multa
Cogerer Icario genitricem hoc limine pellens.
Nam genitor pœnas alias, aliasque reposcet
Chara parens, quum me furijs irata uouebit
His procul à domibus. quin me conuicia terrent
Iusta hominum. ergo illi nunquam tam dura minabor.
Quod nisi sedatis animis tolerare uoletis,
Effugite his tectis, alias exquirite mensas.
Aternas uestro cœnâsque ibi porcite sumptu.
Iam si fortè decens magis unius esse putatis

*F*ortunas impune uiri disperdere cunctas,
*P*ergite: ego ad superum uersus pia numina, supplex
*O*rabo ut uestris factis condigna rependat
*I*uppiter, hisque omnes tectis pereatis inulti.

Talia dicenti Saturnius omnia cernens
*A*erij geminas aquilas è uertice montis
*C*um rapido primum demittit flamine uenti.
*V*icino liquidum sulcantes aëra tractu.
*A*st ubi confessus medium tenuere propinqua,
*C*oncussis circum uolitarunt agmina plumis,
*C*unctorumque caput spectarunt, omina cædis.
*H*is super ungue genas incuruo & colla lacessunt,
*D*extræ perque domos illorum urbemque uolarunt.
*Q*ueis uisis stupuere animis præsentibus omnes,
*P*ortenti in dubia mentem formidine fixi:
*M*aturi inter quos Alitherses incipit æui
*M*astorides, solus qui præpetis omina pennæ
*E*numero tanto doctus uentura canebat,
*I*llius ostenti certus prænuncius heros:

Audite o proceres Ithacæ quæcunque loquemur:
*A*nte alios audite proci, quos dura manebunt
*F*ata nimis cunctos. etenim Laërtius heros
*A*d charos reditum iam iam pertentat amicos.
*Q*uin uobis rediens cædem molitur, & idem
*D*amno alijs fuerit multis, quos insula nutrit
*H*æc placidum spectans Phœbeæ lampadis ignem.
*I*ras ergo prius regis placemus, & ipsi
*H*oc agite, ac uestro mea fœnore dicta probate.
*N*on etenim ignarus monco, sed certus aruspex.

Sic etenim efficiet, cupiet quæcunque reuersus,
Vt quum Troianam ueheretur Græcia ad urbem,
Quæ fuerat monitus me uate, subiuit Vlysses:
Quandoquidem amissis socijs mala plurima passum,
Ad sua bis deno rediturum scilicet anno
Ignotum, cecini. quæ iam perfecta dabuntur.
Sic ait. Eurymachus Polybi sic filius olli,
Vaticinare senex proprijs age talia natis:
Inque tuis, ne quid patiantur, consule tectis.
Hæc ego te interpres melior uatésque docebo.
Non pauca claro uolitant sub sole uolucres,
Nec tamen ab Ioue sunt omnes. Laertia proles
Attamen interiit: cum quo simul ipse iacere
Debueras, ne tot caneres mala perditus augur:
Telemachus tantas neu te duce percitus iras
Conciperet: licet hoc munus tibi nomine captes.
Nunc cape dicta memor, quæ iam perfecta dabuntur:
Si iuuenem hunc ueterum rerum non inscius auctor
Irritare magis uerbisq; inuoluere perges,
Ipse prius damni non parua mole premetur,
Et tamen haud poterit quicquam ob tua dicta mouere.
Tum tu stulte senex digna mulctabere pœna,
Quorundam arbitrio tibi quæ durissima cedit.
Quin & Telemachum certa ratione monebo,
Icarij matrem genitoris ad atria mittat.
Hi uerò optatis hymenæis rite potiti,
Munera quæ tali sint coniuge digna, parabunt.
Nam neque ab inceptis (ea sint licet ardua) certum est
Sistere: nec quisquam his nos abstertere ualebit.

*N*on nos Telemachus facundi mouerit oris:
*N*ec tua curamus responsa leuissima, quæque
*I*rrita transierint: odio ipse grauabere summo.
*V*t cœptum est, labentur opes, grauiusque peribunt,
*Q*uam formosa diu genitrix remoretur Achinos
*P*ollicitis. nos interea dum optata petuntur,
*D*e uirtute inter nos contendemus: ad illas
*A*ccedent alij, queis cuius nubere tutum.

*T*elemachus tunc his respondit uocibus olli:
*E*urymache, atque proci reliqui, lectissima turba,
*I*lla ego præteriens, non ultrà orare laborem.
*N*orunt nanque dei, norunt eademque Pelasgi.
*A*t celerem nauem, uiginti at tradite saltem
*M*i socios quocunque uelim me ducere promptos.
*L*ittoream peto nanque Pylon, Spartamque beatam,
*D*e reditu siquid chari fortasse parentis
*A*udierim à quouis hominum, famæue profecta
*A*b Ioue, quæ summum mortalibus addit honorem.
*Q*uod si uiuat adhuc genitor, possitque reuerti,
*D*ura premat quanuis fortuna, morabor in annum.
*S*in perijt gratæ defunctus munere uitæ,
*I*n patriæ dulces oras rate uectus eadem,
*T*unc illi tumulum statuam, tum debita reddam
*I*usta pius, matremque uiro dein protinus addam.

*H*æc fatus sedit: medióque ex agmine surgit
*E*gregij Mentor quondam comes unus Vlyssi,
*C*uique domus curam dederat cum nauibus iret
*A*d Troiam, parère seni cui iusserat omnes.
*H*ic igitur cœtu in medio sic farier orsus:

Audite

Audite hoc Ithacæ qui rura tenetis amœnæ:

I am probus aut facilis non sit, non corde benigno

R ex ullus posthac, recto iam tramite uiuat

N emo, sed immitis sit quisque, sit impius, asper.

L enis enim inter quos olim regnauit Vlysses,

V t pater, ex animis delerunt cuncta malignis.

N on ego quippe procis ausim maledicere quòd sic

I ndecores sedeant aliena ad pabula fuci.

N am sua ponentes capita hæc in limine nati

L ærte admittunt, quem iam perijsse loquuntur.

V os alios damnem, quòd in alta silentia claro

C onfessu immersi, rigidis non uocibus ultro

P aucos usque procos multi absterretis iniquos.

Tunc Euenorides ait hæc Liocritus olli:

M entis inops, quæ in nos iactas conuicia Mentor?

H osque mones cogant ut nos absistere cæptis?

D ifficile est uictus contendere pluribus ergo:

A d sua quandoquidem si tecta rediret Vlysses,

C ænantésque procos in primo limine cernens,

P romptus eos laribus tentaret pellere auitis,

L ætitia, uxori, licet expectatus, adesset

C ausa breuis: nostris siquidem succumberet armis,

V nicus à multis domitus. tu stulta recenseres.

E rgo opera in populo reperat sua quisque coactò.

H unc ad iter Mentorque accinxerit, atque Alitherses,

Q uosque paterna illi iam gratia fecit amicos.

Q uin & fortè diu regionibus hisce sedenti

N uncus adueniet, neque ab his abscesserit oris.

Confessum his dictis soluit Liocritus. olli

Quisque suos petiere lares. at turba procorum
 Ad celsos Laërtiadae cessere penates.
 Telemachus diuersa petens, in littore palmas
 Abluit undifono, diuamque ad Pallada fatur,
 Hesternus quicumque deus mea tecta subisti,
 Et rate me nigrum pelagus sulcare iubebas,
 Si patris ad reditum spectantia nosse profectus
 Possem, cuncta proci quæ nunc inuertere tentant,
 Nos audi, nostrumque leua quicumque laborem.
 Vix prece finita, dea proxima constitit olli,
 Mentora uoce pium referens & corpore Pallas:
 Atque hæc præsentī uelocia uerba locuta est:
 Strenuus his iuuenis cum queis uersabere posthac
 Cognoscere, ut qui patrij iam roboris hæres
 Cuncta queas uerbis & rebus in ardua niti.
 Proinde iter hoc nunquam sine numine uanus obibis.
 Quod nisi Penelope Laërtiadeque creatus
 Agnoscere, equidem nunquam potiere cupitis:
 Nam paucos patribus similes est cernere natos:
 Quos multi uincunt scelere, haud uirtute frequentes.
 Atque ideo promptus quoniam cautusque futurus,
 Adque patris notas artes properare uideris,
 Spes superest perfecta dari hæc te posse uolente.
 Conatus mitte ergo leues & stulta procorum
 Consilia, iniusti cum sint, nugisque tumentes,
 Nec lethi fuscas uideant ceruicibus alas
 Impendere suis, quos omnes una feret lux.
 Tu quod iter statuis, celer aggredi: paternæ
 Nanque ego amicitia nauim tibi iure parabo

R emigio celerem. sed nec comes ire grauabor.
 N unc medio, tua tecta petens, uersare procorum
 A gmine, delectis atque adde uiatica uasis,
 V ina urnis, uictumque uirum cerealia dona
 P ellibus instructis. comites tunc ipse parabo
 E populo promptos: Ithacæ nec littore naues
 O bductæ pelago desunt ueteresque nouæque:
 E quibus electam simul instruxisse licebit,
 C redere tum pelago dabitur, tum soluere uela.

Hæc ubi dicta dedit Pallas, non multa moratus
 T elemachus celeri redit ad sua limina gressu,
 V t qui iam tumidas animo conceperat iras.
 O ffinditque procos, cæsis cum tergora capris
 D iriperent, mediæque sues coquerentur in aula.

Hic illi Antinous ridens sese inclytus offert:
 H isque manu prendens affatur uocibus ultro:

Irarum impatiens, effrenatæque timende
 O re, malas animo curas & uerba remitte,
 N obiscum uino indulgens epulisque quietus:
 N anque parata tibi dederint hæc omnia Grai,
 D electos cum naue uiros, ut dira parentis
 F ata, Pylon ualeas rectè internoſſe profectus.

Sic ait Antinous, sic ollicretus Vlyſſe:
 A ntinoë, inuitus quis enim conuiuia poſſit
 I nter uos lætus tam concelebrare superbos?
 N ònne ſatis, mea uos bona conſumpſiſſe malignè
 P lurima, quum puer ut ſaperem puerilibus annis?
 N unc quia conſilijs melioribus uitor adultus,
 E t ſapio, & mi animos augeri in pectore noſco.

P roin uobis afferre manus (mibi credite) nitar,
 S eu Pylon accedam, populo siue hocce morabor.
 I amique ab eo haud sine mente deum: neque puppe recedam
 N ostra uectus inops: alieno credere sed me
 R emigio impellor. sic uos uoluistis iniqui.

Hæc ait, & facile à dextra dextram ipse retraxit
 A ntinoi. tum grata proci conuiuia tectis
 C urantes, iuuenem multis risere cauillis:
 I unior è quorum numero sic dicere quisquam:
 Telemachus cædem nobis molitur apertam,
 E Sparta auxilium seu nunc petit ille beata,
 L ittorea siue ille Pylo properare laborans.
 Q uin Ephyræ præpingue solum fortassis adibit,
 P harmaca ut inde ferat lethi præsentia dona:
 N os necet ut cunctos, ubi pocula tinxerit illis.
 E tumido iuuenumque alius sic agmine fari:
 Q uis scit an ipse caua nunc primum puppe profectus,
 V t pater, à charis pereat disiunctus amicis:
 S ic quoque difficili nos augeat usque labore?
 P rædia enim inter nos partiti, tecta sinemus
 P enelope, ac iuueni quem legerit illa maritum.

Hæc illi. at iuuenis thalamum petit inde paternum,
 A Eris ubi excellens auriq; iacebat acervus:
 S plendida uestis ubi, & bene olentis copia oliui:
 D oliaque in cuius penetrali sede Lyæi
 M unera diuinum potum cohibentia dulcis
 A pplicita ad murum fuerant ex ordine, clari
 I n reditum domini, si plurima passus, adesset.
 A t multæ bifores ualuas compingere clauas

I llius: atque intus proma omnia sedula curans
 N octe diēque inerat domino Euryclia fidelis,
 Q uam Pisenorides quondam Ops generauerat. ergo
 I n thalamum accitæ sic inquit Vlysse creatus:
 Dulce age prome cadis uinum, charissima nutrix,
 P ost id lene magis, quod cautè sedula curas
 D um miseri expectas reditum genitoris Vlyssi,
 S i fato redeat quandoque ac morte solutus.
 B is senos imple hocce cados, atque obline clausos
 V tribus electis: modios inde adde farinæ,
 V t mensura cibum uigesima præbeat eius.
 T u mihi cuncta parans, non ipsa effabere cuiquam.
 V espertinus enim desumam hæc omnia, lecto
 C um genitrix referens sese ad penetralia condet.
 N anque Pylon Spartamque petens, si fortè paterno
 D e reditu ualeam quicquam cognosse, laboro.
 Hæc ait. in lachrymas sedenim pia lumina nutrix
 S oluit: deinde gemens uelocia uerba locuta est:
 Quænam nate tuæ sedit sententia menti?
 C ūr ue ita longinquas statuis discedere in oras,
 V nicus, & nobis uita quoque charior ipsa?
 N am procul à patria periit generosus Vlysses.
 Q uin struet insidias abeunti turba procorum,
 V t te fraude necent: tua prædia diuidat hæres.
 P roinde morare tuis domibus. nam nil opus alto
 T e pelago errantem multos tolerare labores.
 Hæc illa: at prudens uetulæ sic ortus Vlysse:
 F ide: iter hoc non aggredior sine numine diuū.
 A t prius id matri nutrix haud dicere iures,

Quàm lux undena aut etiam duodena nitebit,
 Ne desiderio, quum nouerit ipsa profectum,
 Plorando lachrymis corpus deformet honestum.

Sic ait, estque deos anus attestata supremos.

Omnia sollicito quæ postquam rite peregit,
 Vina cadis onerat confestim, amplósque farina
 Depromens modios, instructis pellibus aptat.

Ille procis miscet sese ad sua tecta reuersus:

Officio inde alio Pallas quem cæsia iuuit.

Telemacho faciem nanque assimilata, per urbem

Quenque uirum assistens, uerbis demulcet amicis:

Velocémque iubet sub uespere scandere nauim.

Egregio hinc puppem Phronio genitore creatum

Velocem exposcit, cui tradidit ille petitam.

Sole cadente uias postquam texere tenebræ,

In pelagus nauim trahit, ac simul instruit armis,

Queis pelago celeres insultauere carinæ:

Postremò hinc statuit portu: quam lecta iuuentus

Prompta petit, ueluti monuit Tritonia Pallas.

Necnon illa eadem glauco dea lumine torua

Ad Laërtiadæ contendit tecta tyranni:

Infuditque procis dulcem per membra soporem,

Splendida ut abijcerent errantes pocula Baccho:

Dormitúmque irent quisque ad sua tecta per urbem.

His actis (neque enim sederunt multa morati)

Telemachum è domibus præclaris diua uocatum

Pudentem alloquitur uerbis, atque incipit ultro,

Mentora uoce pium referens & corpore Pallas:

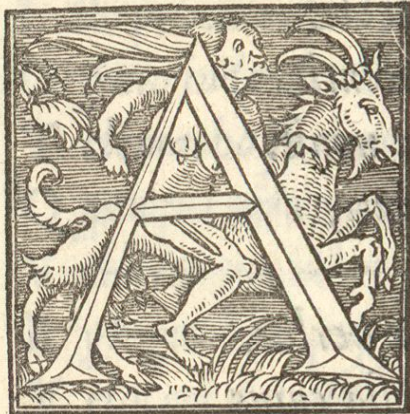
O iuuenis, delecta uides socia agmina præstò

Promptaque

P romptáque remigio: te solum (crede) morantur.
 P ergamus: res nulla uiam iam differat ultrá.
 E xtemplo his iuuenem præcessit Cæsia dictis,
 P ostque deæ iuuenis uestigia promptus abiuit.
 A d mare sed postquam uenere, ratémque paratam,
 O fferunt socios in littore crine decoros:
 A d quos Telemachus sic farier incipit heros,
 Nunc agite ô socij cumulata uiatica tectis
 A uferte è nostris: nanq; hæc ignota parenti,
 A ncillisque alijs: tantúmque anus unica nouit.
 Sic iter aggreditur dicens, alijsque secuti,
 E t celeri studio lecta posuere carina,
 T elemachus gratis quæ iusserat omnia uerbis.
 T unc nauem ingreditur iuuenis: dea cæsia cuius
 C onfedit prora moderatrix, Pallada iuxta
 T elemachus. posthac resoluta è littore puppis
 P er mare collectos uexit, transtrisque sedentes.
 C ui dea submisit facilcm Tritonia uentum,
 S cilicet ut Zephyro resonarent æquora puro.
 A t iuuenis socios iubet arma capeffere, blandis
 H ortatus uerbis. tunc hi recto ordine cuncta
 E xpediunt, mediáque abiegnum attollere puppe
 F estinant malum, religantque rudentibus aptis,
 D istenduntque boum dissectis lintea uelis.
 Q uæ postquam inflauit Zephyrus, resonare carina
 P urpureo cæpit fluctu pulsata, uolante
 N aue per immensum, fluctusque secante marinos.
 A rma olli celeri tunc omnia puppe ligantes,
 C ratêras magnos statuunt, & uina coronant.

*P*ocula dein libant dijs immortalibus altis,
*C*æruleæ ante alios omnes non pauca Minervæ.
*I*lla uiam uelox & nocte & luce secabat.

HOMERI ODYSSEAE LIBER
 TERTIVS.

T Sol exoriens, pelagi stagna alta
 reliquit,
*A*d conuexa poli properans, fulgeret
 olympo
*V*t superis, terrâque simul mortalibus
 alma.

*A*tque olli ad Pyliûm, Nelëia Nesto-
 ris arua,

*P*eruenere urbem, nigros quum littore tauros
*R*ectori pelagi mactarent sacra ferentes,
*S*edibus idque nouem. quingentûm quælibet harum
*P*lena uirûm, taurósque nouem cohibebat. at ipsi
*V*isceribus saturi, tunc ordine crura cremabant
*N*eptuno: at lectis iuuenum manus inclyta uelis
*S*uccedens portu, nauem admonet. exilit inde
*T*elemachus, celeremque ratem duce Pallade linquit:
*C*ui dea cæruleis oculis metuenda profatur:

*N*unc nimium o iuuenis te dedecet esse pudentem.

*N*anque ades ut ualeas cognoscere fata parentis,
*S*it quibus occultus terris, quo funere raptus.
*P*roinde age pugnacem rectâ te ad Nestora confer,
*D*e fato ut referat quæ norit cunque paterno.

Illum,

Illum, certa tibi narret tantum, ipse rogato:
Quandoquidem prudens nunquam tibi uana loquetur.

Hæc dea. Telemachus contra cui talia reddit:

Quinam adeam sic Mentor eum? quâ nempe salutem,
Ornatis minimè assuetus sermonibus? adde
Quòd rarò affari seniore*m* iunior audet.

Sic ait. ast iuueni respondit Cæsia claro:

Purima succurrent per se tibi, multâque diuûm
Consilia attulerint meditant*i*: nec sine mente
Te superûm credam genitum, neque uiuere adultum.

His dictis, iuuenem cœpit præcedere diua,
Confestim iuuenis*que* sequi uestigia diuæ.
Confessum ad Pyliûm sic deuenere profecti,
Nestor ubi & nati conuiuia læta parabant.
Tum socij assare ac uerubus transfigere carnes:
Qui simul hospitibus cuncti occurrere duobus,
Coniungunt dextras læti, sellasque ministrant.
Nestorides autem Pisistratus aduenit ollis,
Proximus atque epulis adhibet, dextrâque prehendit.
Tum molles substernit eis in littore pelles,
Fratrem illas propter Thrasymedem, ac Nestora diuum,
Visceribus quadras cumulans, auróque propinans
Vina graui, multóque augens dein promptus honore,
Ad Ioue progenitam sic Pallada farier inquit:

Tu quoque funde preces Neptuno scilicet hospes,
Cui modò sacra damus conuiuia læta parantes.
Ast ubi libaris iusta prece rite peracta,
Huic dulcis cratêra meri tum porrige, libet
Vt pariter, diuísque preces effundat amicas,

O D Y S S E A E

Quorum ope semper egent prudentum uota uirorum.

Nunc quoniam æquæuus nobis, te iunior hic est,

Aurea tu capies à nobis pocula primus.

Hæc fatus, manibus dulcis cratæra Lyæi

Obtulit. at gauisa uiro prudente Minerva est,

Aurea quod primæ sibi pocula iure dedisset.

Hinc tali supplex Neptunum uoce precatur:

Terram complectens audi maris arbiter, atque

Hæc perfectæ dari nobis concede benignus:

Nestora cum natis amplissima gloria primum

Te præbente ornet: Pylis dehinc omnibus amplè

Gratus redde uices hecatombes munere dignas.

Tum me ac Telemachum his actis da posse reuerti,

Quorum nos studio uastum sulcauimus æquor.

Hæcce precata dea est: perfecitque omnia Pallas:

Telemachoque dedit pariter cratæra rotundum:

Qui prece Neptunum confestim orauit eadem.

Hic Pylis carnes traxerunt protinus assas:

Partisque epulas celebrarunt ordine lautas.

Postquam exempta fames, & amor compressus edendi,

Cæpit eques Nestor fari hæcce Gerenius heros:

Nunc ex hospitibus libeat scitarier ipsis,

Quinam huc adueniant: epulis sunt nanque refecti.

Dicite qui adsitis, qua parte per humida uecti

Ac quora: sunt uobis an fortè negocia? casu

An magis erratis prædonum more, salutis

Immemores propriæ, atque alijs mala multa ferentes?

Hæc Nestor: cui sic respondit Vlyssæ creatus,

Haud

Haud timide:ingentes animos nam cæsia Pallas
 Subdidit, ut de absente diu genitore rogaret:
 Neleide ô Nestor, decus immortale Pelasgum,
 Quæ senior cognosse cupis, dicam ipse libenter.
 Nos Ithacam Neio positam sub monte colentes
 Venimus: haud propria officia aut popularia dicam:
 Sed Laërtiadæ si gloria magna parentis
 Fortè meas aures tangat, quem fama gerentem
 Tecum bella canit Troiam euertisse superbam.
 Quotquot enim Troiæ muros adiere, tenemus
 Quo letho absumpti, quæue in regione sepulti.
 Iuppiter ignotum hunc unum dedit, ac neque clarè
 Dicere mi ualuit quisquam, quibus occubet oris:
 A n'ne manu hostili domitum terra occupet, ànne
 In pelagi gremio sibi uendicet Amphitrite.
 Proin supplex ueni genua ad tua, dura referre
 Si mihi fata patris libeat tibi, sicubi fortè
 Videris, errantive alij mihi credita narres:
 Nam miserum hunc genuit supra omnes inclyta mater.
 Tu nec me ueritus, nèue assentare misertus,
 Sed comperta refer, quóque ordine uisa tenebis.
 Per siquid genitor meus unquam clarus Vlysses
 Troiano in populo promissum aut rebus obiuit,
 Aut uerbis, tunc cum mala mula tulistis Achini:
 Hæc animo repetens heros mihi uera referto.

Sic iuuenis. Nestor tunc ista Gerenius olli:
 Quandoquidem duros memoras mihi chare labores
 In populo nuper Graij quos hausimus illo,
 Quæque alto errantes pelago, prædámque petentes,

Quandocunque ducem lecti sequeremur Achillem,
 Quæque etiam tulimus Troiæ sub mœnibus altis,
 Sub quibus eximij bello cecidere Pelasgi,
 Martius ad quæ Ajax, Pelidèsque occidit, ad quæ
 Patroclus uirtute deis æquandus, & ille
 Me genitus prudens iuuenis bellator & audax
 Antilochus, cursu uelox, armisque timendus:
 Præter quæ & tulimus mala plurima: cuncta referre
 Quisnam oro posset mortali sanguine cretus?
 Quin si quinque aut sex Phæbèi sideris orbes,
 Quot nos ærumnæ uexarint, quæue, rogares,
 Tu patriam peteres nimirum hæc tædia uitans:
 Nanque dolis Troiam aggressi certamine duro
 Assidue, decimo uix tandem euertimus anno.
 Iam tum consilijs magnus superabat Vlysses,
 Atque dolis alios Graiorum ex ordine quosuis,
 Ille tuus genitor, si te pater ille reliquit
 Non dubiam sobolem. quin & stupeo, optime, cernens
 Te sermone illi similem: uix nanque putaris
 Effari iuuenem tam commoda & apta ualere.
 Ilion & sanè dum circumsedimus altam,
 Non Laërtiades mecum dissenserat unquam
 Consilio, ast animis eadem sententia nostris
 Sedit, ut exacto gauderet Græcia bello.
 Verùm ubi direptam Priami succendimus urbem,
 Nauibus impositos dî disiecere Pelasgos:
 Nam reditu Graios afflixit Iuppiter atro,
 Quos neque prudentes cunctos neque nouerat æquos:
 Atque ideo illorum multos mors dura necauit,

Quaeis claro Pallas succensuit orta parente,
Disidio Atridas inuoluere feruida fratres.
Olli ad concilium frustra acciungere Pelasgos
Rite parum, occiduas cum sol ferretur ad oras.
At Graij multo Baccho uenere grauari
Consultura super communi sorte iuuentus.
Confessu Menelaus eo censebat Achiuos
Quaerere iam reditum pelago debere profectos.
Frater eos natu maior diuersa monebat,
Qui populum cohibens, hecatombes munere sacrae
Lenire accensas cupiebat Pallados iras,
Demens, & uoti compos non usque futurus.
Nam facile haud mutant, quae dii statuere supremi.
Dum grauibus uerbis sic altercantur Atridae
Discordes, clari consurrexere Pelasgi
Cum clamore: atque his duplex sententia sedit.
Ardua uoluentes sic nocte quieuius illa
Vexati, nobis nam dii mala multa parabant.
Traximus in pelagus curuatas mane carinas
Impositis opibus, cultis itidemque puellis.
Dimidium interea populi sibi maior Atrides
Diuisi tenuit, rector princepsque benignus.
Altera pars naues conscendimus: ocyus aequor
Quas tulit instrato (sic dii uoluere) profundo.
Sacra deis Tenedum uecti, patriamque petentes,
Soluius: at reditum nobis deus abstulit atrox:
Altera quo inter nos contentio nata mouente.
Diuersi puppes nanque ascendere paratas,
Quos habuit secum comites Laertius heros

M aiori Atridæ sic rursus grata ferentes.
 C onfestim hic densis me credere nâuibus ausus,
 E ffugi, cernens dira impendêre Pelasgis.
 C um socijs fugit Tydides: serior ad nos
 D euênit flauo Menelaus crine decorus:
 A ffuit in Lesbo tunc expendentibus illud
 N anque iter, ânne Chion supra ueheremur iniquam
 I n Psyriam, læua nobis quæ parte iacebat,
 A rdua súbne Chion uentosi ad saxa Mimantis.
 S ic dum signa deos peteremus, certa dederunt
 S igna, ut in Eubœam pelago dare uela inberent,
 V t citò damna simul fugeremus proxima nobis.
 I ncipit at stridens uentus spirare: carinæ
 P iscoso arreptæ pelago petiere Geræstum
 N octe illa. ex undis seruati plurima taurûm
 N eptuno sacris hic crura reponimus aris.
 I am lux quarta aderat, quum puppes applicat Argis
 A pta manus bello, Diomedis clara iuuentus:
 I pse Pylon rectâ tenui: nec uentus euntem
 D estituit, primum quem dij mihi flare dederunt.
 S ic ego iam dudum nostra hæc ad tecta reuersus,
 Q ui fato absumpti Graiorum, quí ue relictí,
 H aud noui: at licuit quæcunque audire sedenti
 H is laribus (quæ fas) disces: nec te ulla latebunt.
 M yrmidonum incolumes aiunt rediisse cateruas,
 Q uos hasta egregios ductabat Achille creatus.
 F ama Philoëteten fortunæ adscribit eidem.
 I domeneus socios Cretæ quoque reddidit omnes,
 Q uos bello eripuit, pelagus nullum abstulit olli.

Scilicet

S cilicet Atridae casum ipsi audistis acerbum,
V t redijt, ceciditque Aegisthi fraude peremptus:
Q ui post occubuit fato confossus eodem.
T anti Agamemnoniam prolem fuit esse relictam,
Q uae patris ulta necem, tristi demiserit orco
Ae gisthum, insidijs cuius cecidisset Atrides.
S ic tu nate, bonus quoniam grandisque uidere,
V t te posteritas celebret, iam strenuus esto.

*H*aec Nestor: cui sic generoso cretus Vlysse:
N eleide o Nestor Graiûm decus, ilicet ultus
I lle patris caedem, uiuet celebrandus Achiuos
I nter, & æternis ideo cantabitur hymnis.
A uxissentque utinam simili me robore diui,
Q uo mulctare procos petulantes omine possem,
I urgia queis patior iamdudum & damna magistris.
A t me non tali superi dignantur honore,
N ec Laërtiaden: proin cogimur illa subire.

*S*ic ait: at iuueni contrà hæcce Gerenius infit:
H æc quia chare mihi memorasti nate, procósque
N on paucos causa genitricis in ædibus aiunt
M ulta patrare tuis, dum tu meliora precaris,
D ic age, sic ne uolens absumeris? anne tui te
O derunt populi, diuûm responsa sequentes?
Q uis scit an hisce uices reddat quandoque reuersus
S iue unus genitor, siue omnes fortè Pelasgi?
C æsia quandoquidem si te sic Pallas amaret,
V t patris illa tui curam ad Troiana gerebat
M ænia, quæ propter Graiû mala multa tulere:
 (Nanque deos nulli tam uidimus usque fauentes,

C onspicue ut Pallas genitorem diua iuuabat)
 S i te sic animo curans tua Pallas amaret,
 O mnibus exciderent animo connubia lata.

Dixerat hæc Nestor: tum contrà ingressus Vlyssis
 F ilius: Ista senex nunquam perfecta dabuntur:
 S unt etenim (ut stupeam) nimis ardua: uixque ualeret
 O ptanti illa mihi superum effecisse potestas.

Hæc tacuit fatus: cum sic Tritonia Pallas,
 Q uenam uerba tibi dentum extra septa uolarunt?
 Q uem uult ipse deus seruat facile, & procul absens.
 M allem multa animo passus mala posse penates
 I n patrios remeare, diem reditusque uidere,
 Q uam, uelut Atrides, domibus cecidisse reuersus,
 Q uem dolus Aegisthi Ledæaque nata necarunt.

P arcere sed nulli solito non magna deorum
 V is letho eriperet uel charum quanlibet, illum
 I mproba quem stygio Lachesis damnauerit Orco.

Hæc Pallas: cui sic prudenti cretus Vlysse,
 H ætenus hæc Mentor mæsti licet. ipse redire
 S ed genitor prohibetur: & (ut reor) aspera dudum
 F ata dei misero, ac triplices neuere sorores.
 N unc libet ast aliud scitari è Nestore, cuius
 I ustitiæ insidunt maturo pectore dotes:
 N am tribus hunc perhibent æuis regnasse uirorum,
 Q uem similem superis uideo immortalibus ore.

Neleide o Nestor, tu edissere uera petenti:
 Q uî perijt Graiûm latè regnator Atrides?
 Q uis ue locis Menelaus erat? qua fraude dolofo
 C oncidit Aegistho, bonus à peiore peremptus?

Non

*N*on erat hic Argis, alias fortasse peragrans
*V*iserat ast oras, proinde illa est ausus adulter?

*T*unc ita respondens eques hæcce Gerenius infit,

*Q*uæ petis, ista scies per me certissima nate.

*C*onijcis hæc rectè: nec te scopus usque fefellit.

*S*i patris in laribus uiuum offendisset Atrides

*A*egisthum à Troia rediens Menelaus, inanis

*N*ullus eum terræ texisset munere cæsum,

*S*ed uis dira canum atque auium lacerasset ab Argis

*I*n medijs prostratum aruis procul: ulla neque illum

*F*lesset Achiuarum, tantum scelus ilicet ausum.

*N*os siquidem ad Troiam dum fortia facta morantes

*A*ggredimur, uacuis celebres Aegisthus ad Argos,

*V*xorem eximij uerbis molliabat Atridæ.

*H*ic facinus tetrum prius auersata, benignis

*M*entibus absenti fauit Ledaëa marito,

*C*um uatem uxori clarus liquisset Atrides,

*Q*ui thalami intactum custos seruaret honorem.

*V*erùm ubi fata uiro lucem statuere supremam,

*D*eserta abductum miserè capit insula uatem,

*P*asceret ut rabidas (ludibria dira) uolucres.

*H*is actis non inuitam ad sua limina adulter

*D*ucit eam: permulta deis mox sacra propinans,

*S*uspendit peplósque illis, atque aurea dona,

*P*ostquam insperatum facinus perfecerat audax.

*I*am uerò Atriden mecum (nam uixit amicus

*I*lle mihi) è Troia uentus deduxerat idem.

*S*union at postquam attigimus, quod propter Athenæ

*R*ectorem nauis Menelao Phæbus Apollo

I pſe ſuis ueniens occidit nempe ſagittis,
 C urrentis clauo hærentem (prout ſæpe) carinæ
 P brontin Onetoriden, quo non præſtantior alter
 N auem agere, ingruerent ualidæ quum fortè procellæ.
 S ic properans quanuis minor hic ſubſedit Atrides,
 V t ſocio daret exequias, ſtrueretque ſepulcrum.
 A ſt idem pelago naues ubi credidit alto,
 S axáque iam Maleæ peruênit ad ardua currens,
 F uneſtum huic reditum, cernit qui cuncta, parauit
 I uppiter, immittens ſtridentia flamina uentos,
 H orriferasque ciens iamque æquas montibus undas.
 H ic clâſſis partem Cretæis applicat oris,
 I ardanique undas circum, iuxtaque Cydonas.
 E ſt autem ſaxi leuis quædam altâque moles
 I n mare procurrans, Gortynos ad intima uerſa.
 H ic Notus in Scæum montem impulit acrior undas
 A d Phæſtum, ingentes ubi frangit petra procellas
 E xigua: huc puppes iactæ: ſtudioque ruinam
 E ſſugêre uiri: naues periere propinquis
 I lliſcæ ſcopulis: è queis & quinque tulerunt
 L itus ad Aegypti uentus pelagique fragores.
 S ic & opes illic multas aurumque coegit
 N auibus Atrides aliena per oppida uectus.
 I nterea Aegithus facinus crudele patrauit,
 I llius interimens fratrem, ſceptróque potitus
 I nde Mycenæis ſeptem moderatur in annos.
 O Etæuo at demum linquens generoſus Athenas
 A e giſthum obtruncat præclaro nomine Oreſtes,
 Q uod patris ille caput ſtygijs immerſerat undis.

H oc opere exacto, quum donat honore sepulcri
 I mbellem Aegisthum, atque odiosa cadauera matris,
 E cce die in patriam rediens Menelaus eadem,
 D iuitijs classem innumeris adduxit onustam.
 T u quoque ne domibus longè, mihi credis, aberras,
 D imittens & opes, & in ædibus impia liquens
 C orda uirum: tua cuncta uorent ne fortè malignè
 P artiti inter se, atque iter hoc tibi cedat inane.
 T enunc ipse tamen Menelaon adire iubebo,
 V t qui fortè recens aliunde reuerterit, hisque
 A populis, quorum ex oris remeare uolentes
 N on illi sperare queant, quoscunque procellæ
 P er mare tam uastum sparsissent, unde uolucres,
 (Quòd graue, quòd magnum) haud unus deduceret annus.
 P roin tu naue tua socijsque iter istud obito:
 S iue pedes manis, præstò est tibi currus, equique:
 Q uin gnatisque meis ducibus Lacedæmona uises,
 Q ua Flauus sceptro Menelaus in urbe potitur.
 I llum, uera tibi ut narret, quum nate rogaris,
 P rudens uera tibi tantùm narrauerit heros.
 Sic ait: at densas sol est demersus in umbras,
 C æsiaque hæc illis sic est effata Minerva.
 Ordine cuncta senex, atque ut decet, ista recenset.
 C ædere sed linguas, uinumque infundere tempus,
 N eptuno atque deis alijs ut sacra feramus
 L ibantes, somni que oculos in tempore soluant.
 S ol tenet occiduas oras, ac multa sedere
 D edecet, à superum cœnis nec uelle reuerti.
 Sic Ioue nata: ollique auscultauere locuta.

A tque hic præcones manibus dant ordine lymphas:
 C ratêras statuunt iuuenes, & uina coronant,
 A tque ea solliciti cunctis ex ordine porgunt.
 I nijciunt igni linguas, ad libâque surgunt.
 H is ubi perfectis potus satiata libido est,
 T elemachus forma insignis, Pallasque reuerti
 A d curuam cupiere ratem: sed lenibus illos
 I ncrepuit uerbis Nestor remoratus euntes:

Nec pater omnipotens nec cætera numina faxint
 V t mea linguatis sic atria puppe petita,
 Q uo pacto à nudo & discedere paupere mos est,
 C ui neque sint chlamydes, neque tinctæ copia uestis,
 Q uâque ipse instratus, qua leniter ipsius hospes
 A ccubet: at nobis illorum est diues aceruus.
 N on igitur Laërtiadæ clarissima proles
 M e uiuo accumbens tabulis in naue quiescet:
 Q uanquam & turba meis natorum est plurima tectis,
 H ospitio excipient qui limina nostra petentes.

Sic Nestor, cum sic affata est Nestora Pallas:
 H æctuchare senex rectè: monitisque decebit
 T elemachum parère tuis, quandò æquius illud.
 P roinde tuis somnum capturus in ædibus unus
 A ggredietur iter tecum. nigram ipse carinam
 A t repetam, ut socios horter, tum singula narrem:
 G lorior inter quos æuo præcellere solus.
 N am quot amicitiae iuuenes huc iure profecti,
 T elemacho æquæuos cernas in naue licebit.
 Q ua simul, ut tempus nunc admonet, ipse quiero,
 M ane ibo egregios confestim ad Cauconas orto,

Quos

Quos inter dudum debentur plurima nobis.
 Tu iuuenem huncce (tuos petijt modò nanque penates)

Cum nato curru mitte: & quæ gloria equorum

Prima tibi cursu est ac robore, trade duobus.

Hæc ubi dicta dedit glauco dea lumine, abiuit

Ossifragæ similis: cuncti obstupere uidentes:

Obstupuit simul ipse senex ubi talia uidit:

Telemachi que manum capiens, ita farier inquit:

Non ego degenerem aut timidum te nate putarim,

Quem iuuenem diuique duces comitesque sequuntur.

Non fuit ille alius superiorum ex ordine quisquam,

Disijcit hostiles sed quæ Tritonia turbas,

Quæque tuum ante alios genitorem ornauit Achinos.

Alma igitur regina faue, ac me laudibus auctum

Cum natis simul ac ueneranda coniuge linque.

Nanque bouem iuuenem tibi lata fronte uidendam

Indomitam cædam, nondum ceruice subactam.

Imbuet illa aras insperso cornibus auro.

Hæc precibus dederat: diua audiit ista precantem.

Strenuus hic natos generosque ex ordine Nestor

Præcedens, ornata dehinc ad tecta reducit.

At postquam ad clari deuentum est atria regis,

Ordine quisque suo petiere sedilia nota.

Miscuit inde senex dulcis cratæra Lyæi,

Hauferat undecimo quod solers scilicet anno

Promacadam relinens. huius tunc miscuit ergo

Cratærem præstans heros: libansque Mineruæ,

Multa satam orauit summo Ioue Pallada supplex.

His actis, ubi deinde sitim extinxere bibentes,

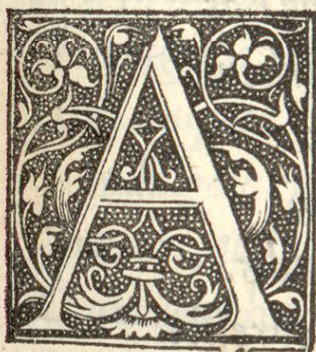
A d sua discedens tum limina quisque reuersus.
 H ìc iuuenem Nestor prolem patientis Vlyssi
 I pse toris somno iubet indulgere paratis,
 H ìc ubi uentosa resonabat porticus aura:
 M oribus hunc iuxta & celebrem Pisistraton armis,
 Q ui fuerat natos herois iunior inter.
 P òst ipse extremus dormitum abcessit in ædes:
 C ui regina simul lectos instrauerat uxor.
 Aurora at roseis ubi fulsit lutea bigis,
 E xit eques thalamo, surgitque Gerenius heros.
 A rte laboratis confedit demique saxis
 A nte fores altas positis, candentibus, albo
 V nguine conspicuus, Neleus queis federat olim,
 C onsilio similis dijs immortalibus: illum
 S ed fera Parca domans, stygijs demiserat umbris.
 C onsidet his Nestor custos præclarus Achiuûm
 S ceptra tenens. post hunc nati uenere frequentes
 E gressi thalamis, Stratiusque, & pulcher Echephron,
 P erseus, Aretúsque, ac diuinus Thrasymedes.
 A duênit sextus post hos Pisistratus heros.
 T elemachum hi secum adductum statuère sedili.
 Q uos simul aspiciens eques hæcce Gerenius inquit:
 Quæ cupimus, celeri nati properate labore,
 V t diuam ante alios liceat placare Mineruam,
 Q uæ nostras nimirum epulas inuisit aperte.
 P roinde bonem nostris adduci curet ab agris
 V nus: eam extemplo nam se egerit ante bubulcus:
 T elemachi nauem eximij petat alter, & omnes
 I llius omissis socios uocet ipse duobus:

Tertiū aurificem moneat Lærcæa ut ad nos
 Nunc eat, atque bouis diffundat cornibus aurum.
 Hic remanete alij, atque ancillis scilicet intus
 Dicite lauta parent pulchris conuiuia tectis,
 Apportent fellas, & aquas ac ligna ministrent.
 Munera quisque sua his dictis obit. aduenit hic bos
 Ex agris: socij è nigra uenere carina
 Telemachi: aurificisque fuit manus inclyta præstò:
 Cui propriæ fuerant artis simul arma parata,
 Malleus, atque incus, cum forcipe. nanque metalla
 Exercebat eis auri. uenitque Minerva
 Occursura sacris. tum Nestor præbuit aurum:
 Cornibus ille bouis quod circumfundit, & aptè
 Applicat, ut cernens gauderet munera Pallas.
 Cornibus ergo bouem ducunt Stratiusque & Echephron,
 Quin Aretus aquas manibusque lebetes lauandis
 Ethalamo fert, atque molam tenet ipse canistro.
 Bellicus ancipiti Thrasymedes quippe securi
 Adstitit, atque bouem iam percussurus adiuit.
 Quò cruor immanet casæ, fert Persæus utrem.
 Incipit hinc Nestor lymphisque molaque, Mineruam
 Multa orans: capitisque pilos cremat igne iuuentæ.
 His actis, sparsaque mola, fortissima proles
 Nestoris extemplo Thrasymedes impulit adstans,
 Inciditque bouis neruos ceruice petitos.
 Illa cadit: natæ atque nurus, uenerandaque coniux
 Nestoris, & Clymeni natarum maxima quondam
 Eurydice, implerunt ululatu tecta frequentes.
 Olli prostratam à terra tenere leuantes.

Tum iugulum elatae Pisistratus abscidit heros.
 Verum ubi diffuso perijt bos sacra cruore,
 Extemplo secuere ac truncarunt rite iacentis
 Omnia crura: dehinc omento obducta dedere
 In partes dissecta duas, & cruda reponunt:
 Vreretum lignis Nestor, uinóque Lyæo
 Libare: at iuuenes uerna hunc prope quina tenebant.
 Cruribus ast assis ubi uiscera tosta uocant,
 Secta minutatim uerubus dein cætera figunt,
 Adque mouent igni uerubus transfixa tenentes.
 Telemachum interea lauit Polycasta decenter
 Formosa, atque inter prognatas Nestore, natu
 Maxima: tum pingui lotum ungere pergit oliuo,
 Palliolóque tegit molli, tunicáque parata.
 Is uerò loto similis iam corpore diuis,
 Balnea dimittens, Pylum prope Nestora sedit.
 Olli ubi iam carnes assas traxere, sedentes
 Indulsero cibo: queis aurea pocula lauti
 Apportant iuuenes, & uino plena ministrant.
 Postquam exempta fames, compressus amorque bibendi,
 Incipit inter eos hæc uerba Gerenius heros:
 Ducite equos, iuba quos densa ornat, ducite nati:
 Adque iter accinctos ueloci adiungite curru.
 Sic ait. at iuuenes uerbis audire locuti.
 Adiunguntur equi celeres ita curribus aptis.
 Tum Bacchum & Cererem proma atque obsonia ponit,
 Ab Ioue queis reges uescuntur rege creati.
 Telemachus currum his actis conscendit, & illi
 Se fidum adiunxit comitem Pisistratus heros,

Frena manu capiens: simul insonuitque flagello
 Impellens, & equi uoci audiuere uolantes
 Per campos, Pyliumque urbem post terga dederunt.
 At iuuenes tota circum iuga luce rotarunt.
 Occidit hic, magnisque uias sol contegit umbris.
 Deueniunt Pheras, celebrisque Dioclis ad ædes
 Ortilocho genitore sati, quem Alphæ tulisti.
 Hic noctem, oblati quæ sunt digna hospite, sistunt.
 Aurora at roseas ubi protulit aurea bigas,
 Sub iuga quadrupedes adigunt, currumque leuantur.
 Admouet is scuticam, nec equos piget ire uolantes,
 Frugiferum donec campum tenuere furentes.
 Hic iter exactum est. tanto ruit impete equum uis.
 Occidit hic sol, atque uias texere tenebræ.

HOMERI ODYSSEAE
LIBER QVARTVS.

T Spartā tenuere cauā latamque profecti,
 Adque domos iuuenes uenere minoris A-
 tridae,
 Cuius exhibuit qui tum conuiuia tectis
 In proprijs, nati celebrans nataque hy-
 menæos.

Hanc Pyrrho siquidem mittebat Achille creato
 Desponsam ad sacra sublimia mœnia Troiæ,
 Quæ perfecta dei dederant uenientibus annis.
 Hanc & equos igitur mittens currumque parabat

Myrmidonum in patriam Pyrrhi inclyta regna tyranni.
 Spartanam & sponsam, genuit quã clarus Alector,
 Sublato è famula Megapenthæ adiunxerat heros.
 Vnicus hic: Helenæ sobolem nam Iuppiter ullam
 Non dederat, postquam dilectam in luminis auras
 Edidit Hermionen decoratam à Cypride forma.
 Ergo epulas lati lautas celebrare per alta
 Atria, uicini comitesque minoris Atridæ
 Oblectati animos, cithara quos optimus inter
 Personuit uates, iuuenesque ex agmine bini
 In gyrum saliunt, corpusq; ad carmina iactant.
 Telemachus sedenim, cumq; hoc Pisistratus heros
 Vestibulo steterunt, & equos habuere propinquos:
 Quos simul accurrens Eteoneus uidit in ipso
 Limine, dilectus regi, solersq; minister,
 Pastor ut referat populi, festinat in ædes,
 Atque ait hæc olli coràm uelocia uerba:
 Hic nunc occurri hospitibus Menelaë duobus,
 Ante fores: certam sobolem Iouis esse putaris.
 Effare, an soluamus equos uenientibus? anne hos
 Hospitium ut quærant aliud, mittemus in urbem?
 Sic ait: atque olli succensens infit Atrides:
 Nempe Boëthæde insipiens non antè fuisti,
 Nunc tamen ut puer hæc ignarus inania fundis.
 Nôsque diu errantes, & nostra ad tecta regressos
 Nutriit externum hospitium: modò Iuppiter omnes
 Aerumnas posthac adimat mihi: proinde age equorum
 Solue iuga: ast iuuenes epulis prius excipe gratis.
 Hæc ait: ille gradum celerat, reliquosque ministros

S e iubet inde sequi, promptósque ad cuncta manere.
 H ic & equûm soluere iugo fumantia colla,
 D isunctosq; ligant alta ad præsepia, & illis
 O biciunt zeas atque hordea candida: currus
 P arietibus nitidis mox applicuere: sed ipsos
 A urea duxerunt ad nobilis atria regis
 H eroas: quæ dum aspicerent, stupuere uidentes.
 N am lunæ similis, Phæbeæ aut lampados igni
 E ximius fulgor tecta alta tenebat Atridæ.
 P erlegere oculis auidi quæ gaudia postquam,
 B alnea pulchra petunt loturi ex ordine corpus.
 Q uos oleo lotos ubi fidi unxere ministri,
 P allia digressis circum tunicasque dedere:
 P ropter & appositis regem statuere cathedris.
 H inc manibus lymphas ancilla dat: aureus olli
 G uttus, eratq; lebes argenteus. inde politam
 A pposuit iuxta mensam, uenerandaque lectis
 M uneribus cereris grata auxit proma libenter,
 F ercula multa addens placitura sedentibus illa.
 H ic structor quadras dissectis carnibus implet
 O mnigenis, solido craterasque adiicit auro.
 H os itaque aspiciens flauus sic inquit Atrides:
 Indulgete epulis læti: post nanque rogabo
 Cœnatos, quânam huc sitis de gente profecti,
 C um rear haud uestrûm genus interijssse parentum:
 Q uin ego regali uos credam stirpe creatos:
 N on etenim tales humilis pater edidit ullus.
 Accipit hæc fatus manibus præpinguia terga
 A ssa bouis, proprijque his doni apponit honorem.

Qui palmas epulis prompti admouere paratis.
 Postquam exempta fames, compressus amorque bibendi,
 Telemachus nato hæc effatur Nestore: néue
 Audirent alij, capiti caput admouet ultro:
 Chare, istæc expende, animo Pisistrate nostro,
 Ae re renidentes ædes, auro, atque elephanto,
 Argento, electróque mero resonantia tecta.
 Interior Iouis est huic aula simillima summi:
 Nam numero tam multa carent. stupeo omnia cernens.
 Audijt hæc flauo Menelaus crine loquentem,
 Atque ait hospitibus uelocia uerba propinquis:
 Mortalis certare Ioui non ausit, amici,
 Cui domus & nigra sunt cuncta carentia morte.
 Diuitijs uir mecum alius certare ualebit,
 Aut secus. hæc etenim, errando mala plurima passus,
 Nauibus octauo huc aduexi redditus anno.
 Aegyptum, Phœnicem, etenim Cyprumque peragrans
 Aethiopas adiique, & Sidonios, & Erembos,
 Cornigeros Libyamque ferentem protinus agnos:
 Nam ter oues anno fœtum illic edere suerunt.
 Pastores igitur dominosque haud caseus illic
 Deficit, aut carnes, aut dulcis copia lactis,
 Quo cunctis pollent soliti mulsisse diebus.
 Huc multas cum eiectus opes ego fortè parando
 Errarem, clàm fratrem alius mi aggressus inermem,
 Incantum uxoris sceleratæ fraude peremit.
 Tot licet ergo bonis diues, mœroribus angor.
 A uestris autem patribus uos nosse putarim,
 Qui sunt cunque illi, me damna ingentia passum,

Amisisse

A misisse domos cultas, amplasque, refertas
 Diuitijs, quarum mi utinam nunc tertia tantum
 Pars integra foret, modò tectis uiueret illa
 Quæ manus ad Troiam clavis procul occidit Argis.
 Verùm illos deflens omnes, tamen atria mæstus
 N ostratenens, charis penetralibus ipse frequenter
 D elector luctu interdum, luctumque remitto
 I nterdum. miseri est luctus non longa uoluptas.
 A t mihi non tam illos omnes perijsse molestum,
 Quàm somnum unius dempsit fortuna cibumque
 D um memini. nam plura olim generosus Vlysses
 G raiorum quàm quisquam alius tulit. ergo dolores
 S icut eum, sic me curæ mansere perennes
 S ollicitum illius causa, cum serius absit,
 O mnibus incertum an uiuus. tamen, arbitror, illum
 L aërtésque senex flet, Penelopeaque coniux,
 T elemachusque, recens quem liquit in ædibus ortum.
 Sic ait. at iuueni lachrymas genitoris amati
 P alpebris renouatus amor discussit, ab imo
 P urpuream ut reuocans uestem, sua lumina palmis
 A mbabus tegeret. quæ postquam aspexit Atrides,
 A mbiguus secumque animi bene constitit anceps,
 A n iuuenem meminisse patris permetteret, an ne
 O rdine narraret prius olli cuncta rogatus.
 H æc dum mente agitat, dum pectore uoluit in imo,
 E xit odoratis thalamis hîc Tyndaris altis,
 D ianæ assimilis, colus aurea cui latus ornat.
 A ttulit huic sellam mira arte Adrasta politam,
 C ontextum Alcippéque tapetem uellere molli:

Phyllo ex argento cistellam, Alcandra dedisset
 Quam Polybi huic coniux, Aegyptia mœnia Thebas
 Qui coluit, multis opibus per tecta refertas:
 Bina dedit nanque is Menelao argentea labra,
 Et tripodas geminos, atque auri dena talenta.
 Illius ast Helene pulcherrima munera coniux
 Ex auróque colum, cistellámque ipsa rotundam,
 Argento solidam, constructam auróque labellis.
 Hancce ferens igitur Phyllo olli ancilla ministrat,
 Fila parata intrus cohibentem multa, columque
 Extensam, & uiolas imitantia uellera habentem.
 Fulta pedes scamno exiguo tum sede locata est.
 Singula deinde uirum rogitans, ita farier infit:
 Nouimus Atride quinam diuine uirorum
 Hi nostros adiisse lares & limina gaudent.
 Mentiar, áne ego uera loquar? mens me intima cogit.
 Tam similem memini siquidem me cernere nullum,
 Seu uir seu mulier fuerit, (stupeo omnia cernens)
 Hic nato similis mihi ut esse uidetur Vlyssis
 Telemacho, infantem genitor quem liquit in æde,
 Ille mei ad Troiam causa ipse pudore carentis,
 Qui unanimes Graios bellum impulit acre ferentes.
 Tunc Helenæ flauo respondit crine maritus:
 Cui iuuenem assimilas (uideo) iste simillimus, uxor:
 Sic nanque ille pedes, sic ille manúsque ferebat,
 Sic oculos itidem, capite huic similisque capillis.
 Nunc etiam in mentem mihi cum redisset, Vlysses
 Quas tulit ærumnas, me circum sponte laborans,
 Mærebam. at lachrymas iuuenis hic fundere largas,
 Purpuream

P urpuream attollens oculorum tegmina uestem.
 N estorides autem contra hæc Pisistratus olli:
 Optime Graiugenûm, generosèque rector Atride,
 I llus hic certa est soboles: rectè inclyte narras.
 S ed quoniam prudens animi est, puerile putauit
 H uc primùm adueniens te uerba effundere coram,
 C uius nempe dei ueluti pendemus ab ore.
 Q uin & misit eques me huc ante Gerenius heros
 H uic comitem adiungens: nam te cupiebat adire:
 S iue monens ipsam uerbis, re siue iuuares.
 N anque patre innumeros opus est absente dolores
 F ilius in domibus ferat, haud ope fultus amicûm.
 T elemacho ut genitor peregre est, aliòsque, propulsent
 H oc sibi qui in populo mala, damna, haud repperit usquã.
 Tunc hæc flauus ei Menelaus reddidit orsus,
 O superi, mea tecta uiro petit ortus ab illo,
 Q ui mihi grata ferens, certamina multa subiuit:
 A nte alios rediens nobis qui charus amicos
 V sque futurus erat, pelago si fortè carinas
 S eruasset celeres qui respicit omnia, nobis.
 Q uin Argis struxissem urbem, noua tectaque, eum si
 C um nato ex Ithaca atque bonis adducere possem,
 V nius è populo collectis ciuibus urbis,
 I llarum è numero regimus quascunque propinquas.
 H icque frequens intermixti uixemus, ut haud nos
 Q uisquam in amicitia assiduos abiungeret, antè
 Q uàm lethi implicitos nebulis crudelibus atri.
 H æc tamen inuidit nobis uis magna deorum,
 V num quæ miserum reditu deiecit Vlysssem.

Omnibus, hæc fatus, lachrymandi induxit amorem.
 N anque Argiua Helene fleuit Ioue nata supremo,
 T elemachusque simul, nec non generosus Atrides:
 N ec tenuit siccos hic Nestore cretus ocellos,
 A ntilochi repetens præclari funera fratris,
 I nclytus Auroræ dederat quem filius orco.
 I lla igitur repetens, uelocia uerba profatur,
 Supra alios prudentem homines Menelaë ferebat
 T e genitor nobis Nestor, cum mentio de te
 I ncideret propria hæc alterna rogantibus æde.
 M i quoque nunc audi rex inclyte: non ego luctu
 P ost cœnam oblector: quin nos aurora reuifet
 P roxima: nec damnem lachrymis præsentibus illos
 D eflere extinctos quos sors inimica peremit.
 Q uippe honor in miseris mortalibus iste remansit
 L uminibus lachrymas effundere, cedere crines.
 N anque meus Graiûm (credam) non pessimus olim
 F rater obit: quod tu melius me noueris æquum est:
 A udiui hoc absens siquidem: uicisse sed aiunt
 A ntilochum reliquos, cursûque hastâque timendum.
 Hæc ait: atque olli flauus sic infit Atrides:
 T ot mihi nate refers prudens, quot rebus obire
 V ir queat aut uerbis, quanuis te grandior æuo.
 O ptima sic loqueris, tali genitore creatus.
 N am noris sobolem facile eius, Iuppiter auxit
 Q uem nascentem opibus, celebrantem quemque hymenæos,
 P erpetuis ueluti nunc auxit Nestora donis,
 C ui proprijs cessit potuisse senescere tectis:
 P rudentesque dedit natos, bellóque potentes.

Nos cœptum interea fletum soluamus, & iſdem
Cœna oblectemur. manibus dent ordine lymphas
Proin famuli: ſiquidem quum ſe lux craſtina tollet,
Plurima Telemachum mœque inter uerba ſerentur.
Sic ait. Aſphalio manibus tum fundere lymphas
Sedulus officijs famulus ſublimis Atridæ.
Atque epulis palmas olli appoſuere paratis.
Tunc aliud uoluens mixto Ioue nata Lyæo
Extemplo infudit pellentia pharmaca luctum,
Quæque iram ſedent, obliuia cuncta malorum
Pota ferant: quæ etiam quiſquis cratère reſuſa
Hauſerit, integra lachrymam non luce profundat,
Immiti non ſi cecidiſſent morte parentes,
Non ſi illi ferro frater natuſque petiti
Occiderint coràm ſpectacula dira uidenti.
Tam bona ſeruabat medicamina nata Tonante,
Quæ Polydamna olli coniux generoſa Thoonis
Aegypto in patria dederat: ſata plurima terra
Pharmaca qua creſcunt, bona plurima, plurima tetra:
Supra alios homines artes ubi quiſque medendi
(Quòd genus à claro ducant Pæone) nouit.
Hæc poſtquam infudit dolci Ioue nata Lyæo,
Vocibus affata eſt præſentes Tyndaris iſtis:
Atride, atque bonis iuuenes heroibus orti,
Ordine poſt aliud ſubiungit Iuppiter, ut uult,
Sive bonum, ſive ille (poſeſt nanque omnia) damnum.
Nunc epulas hilares domibus celebrate ſedentes,
Et uerbis recreate animos: nam congrua labor:
Omnia nec ſanè referam patientis Vlyſſi.

Quæcunque ad Troiam certamina dura subiuit,
 S trenuus ast olim quod uir tolerauerit ille
 T roiano in populo, quum multa tulistis Achiui.
 V erberibus siquidem deformans inclytus atris,
 S eque etiam laceris circundans uestibus heros,
 T roianam ingressus latam se condit in urbem,
 A tque inopem se mentitus simulauit, eumque
 C ui similis Graiûm non esset in agmine quisquam.
 H ostilem, hunc referens, urbem petit, omnibus ipse
 D ardanidis ignotus: eum nanque unica noui:
 D umque rogo, effugit cauto sermone loquentem.
 Q uem postquam laui, atque oleo miserata perunxi,
 V este tegens molli, ac iurando iure recepi
 N on me ostensuram prius hostibus ilicet illum,
 Q uam Graiûm ad naues tentoriâque alta redisset,
 I ntegrum mihi consilium patefecit Achiuûm:
 A dque suos redijt, multis ex ordine Troum
 E nse trucidatis, prudenti pectore præstans.
 T roades hic misero fletu resonare: sed ipsa
 G audebam, ad patrios ut quæ mutata penates
 I am cuperem remeare, altè suspiria ducens:
 C ypride nanque illuc ieram prædura monente,
 C um patria natam, thalamûmque uirûmque relinquens
 C onsilij formâque bonum, ac nullius egentem.
 Hæc Helena: atque olli flauus respondit Atrides,
 R ectè istæc mulier narras, & cuncta decenter:
 A t mihi multorum mens strenua cognita dudum,
 C onsiliumque sagax terrarum in plurima uecto,
 N ec Laërtiadæ similis mihi cognitus unquam

Virtute est, animoque ita dura per omnia prompto:
Quod facile ostendunt, quæ martius edidit heros
Durateo conclusus equo, fortissimus in quo
Quisque sedebamus Danaum, mala fata ferentes
Hostibus. atque illuc isti. nam duxerat auctor
Te deus, ut magno Troas cumularet honore,
Quum te Deiphobus sequeretur pulcher euntem.
Insidias illo ter circum tempore obisti,
Tangens ipsa cauas, procerum dehinc nomine Graium
Quenque uocans similis uoce horum uxoribus ipsa.
Tunc ego Tydidésque simul, tunc clarus Vlysses
Clamantem media positi percepimus aluo.
Proinde ego Tydidésque uocantis uerba secuti,
Siue exire foras, seu respondere paramus:
Læte sed nos genitus compescuit omnes.
Verum ubi conticuit post id manus inclyta Graium,
Respondere tibi uoluit mox Anticlus audax:
Sed manibus fauces arctè compressit Vlysses
Fortibus, atque opera Graios seruauit eadem,
A nobis donec te cæsia Pallas abegit.

Sic ait: atque olli respondit cretus Vlysse:
Optime Graiugenum rector, magis illud acerbum,
Tot decora hæc fato non eripuisse parentem,
Nec potuisse, forent licet illi ferrea corda.
Nunc age dormitum nos mittite: nanque quietos
Lumina prædulci iam tempus soluere somno.

Hæc ait: ancillisque Helene pulcherrima iussit
Porticibus lectos insternere, murice pulchro
Stragula quos tegerent, post insuper hisce tapetes

A ddere, dein molles uestitu imponere amictus.
 E gressæ ergo faces famulæ extra tecta tulerunt.
 D ein strauere toros. iuuenes tum educere præco.
 O lli in uestibulo tecti cubuere nitentis,
 T elemachúsque heros, & Nestoris inclyta proles.
 D ormiýt Atrides penetráli in sede palati,
 A tque Helene propter cubuit formosa maritum.
 A t miseris aurora uiris ubi lucida fulsit,
 B ellicus exurgens lecto Menelaus, amictum
 I nduit, atque humeris pendentem sustinet ensem.
 T um pedibus pulchris circumdata uincula, & heros
 P rogrediens thalamo similis dijs exiýt alto,
 T elemachúmque sedens iuxta, sic farier infit:
 Nam quæ te iuuenis Lacedæmona causa subegit
 V isere sulcantem uasti lata æquora ponti?
 A n propria, an potius te publica? uera referto.
 Hæc minor Atrides: cui sic satus inquit Vlysse:
 I nclyte Graiorum princeps Menelaë, profectus
 H uc adsum siquid mihi de patre fabere charo.
 M i domus absumpta est, periýtque opulentia: tectis
 C onfidunt plenis hostes, iugulantque frequentes
 S emper oues, nigrásque boues in limine nostro
 P enelopes matris dijs turba inuisa procorum.
 I ccirco ueni genua ad tua, lugubre nobis
 S i lethum illius referas, seu uideris olim
 F orte tuis oculis, alij seu credita narres
 E rranti. genitrix miserum nanque edidit illum.
 T u mihi nec ueritus, néue assentare misertus,
 C ernere quæ licuit tibi, quin mi sedulus oro

Dic age, si quando genitor meus, optime, uerbis
Seu mage pollicitus quicquam tibi rebus obiuit,
Troiano in populo quum multa tulistis Achiui:
Illa animo repetens age nunc mihi uera referto.
 Queis ita respondens suspiria duxit Atrides,
P rò superi, fortis thalamo uoluêre mariti
I mbelles recubare proci, nugisque tumentes.
A c ueluti in syluis generosi cerua leonis
L aetentes locat hinnuleos, ut in hisce quiescant,
I psa autem herbiferas ualles collésque pererrans
P ascitur: ille suum repetens de more cubile,
I ngruit, & timida fœtus crudeliter haurit:
S ic tuus usque procos genitor lacerauerit ardens.
I uppiter atque utinam & uellet cum Pallade Phœbus
I s pater ut redeat, Lesbo qui nuper in ampla
C um Philomelide contenderat antè palæstra:
Q uem prostrauit humi Danais gaudentibus heros.
T alis si ille procis si tantusque afforet, omnes
H os raperet uelox fatum, tristésque hymenæi.
I am quæ nate rogas multa prece, singula nosces
C erta, neque à uero quicquam tibi mentiar errans:
S ed quæcunque senex uerax mihi dicere Proteus
S ustinuit, disces per me, puer optime, cuncta.
 Aegypto reditus cupidum me nuper in alma
V is superûm retinebat adhuc, queis sacra negaram,
C um dii iussa uelint homines sua firma tenere.
Ae gyptum at contra piscofo est insula ponto
N omine dicta Pharos, terra quæ distat ab illa,
Q uod spatium unius ualeat sulcare diei

Quæ caua stridenti rapiatur flamine puppis.
 Commodus est illic portus satis: inde carinas
 In mare deducunt, undas haurire periti.
 Hic me bis denis superi tenuere diebus,
 Quæis nulli flarunt spirantes æquore uenti,
 Per mare ueliuolum soliti iactare carinas.
 Ergo absumpta forent mihi cuncta uiatica, robur
 Omne uirum, nostri nisi diua miserta fuisset
 Ae quorei uatis Protei generosa propago
 I dothea. eius enim pectus mea damna mouebant.
 Hæc igitur mæsto à socijs mi occurrit eunti.
 Insula piscanteis hamis quo tempore curuis
 Illa fame exhaustos socios inuisa tenebat.
 Ergo mihi his adstans fatur dea uocibus ultro:
 Desipis anne hospes, quæso, hæctenus? an mage stultus?
 An'ne uolens cessas? gaudesque doloribus asper,
 Quod tenet ista diu iam te insula? nec tibi quæquam
 Spes reditus superest? sociumque absumitur ardor?
 Hæc ait: at uerbis respondi his protinus audax:
 Eloquar. O quam te memorem dea? nam dea certè es.
 Inuitus teneor regionibus hisce, deumque
 Cælicolum offendi nuper pia numina demens.
 At tu (nanque dei cognorunt omnia) fare
 An'ne meum remoratur iter deus? impedit ecquis
 Mi reditum, lato quæsitum ante omnia ponto?
 Vix prece finita dea sic mihi pulchra profatur:
 Quæ petis, hæc hospes referam tibi uera libenter.
 S uenit in his Proteus uersari Aegyptius oris,
 Verax nempe senex, maris inter numina notus,

Neptuni egregius noscensque profunda minister
 Quo me commemorant cuncti genitore creatam.
 Hunc capere insidijs ualeas si forte petitem,
 Ipse iter expediet uates, spatiumque uiarum,
 Quoque modo reditum uentosa per æquora captes.
 Quin atque illa tibi referet, si nosse labores,
 Quæ domibus bona cunque tuis, mala quæque patrata
 Contigerint dum te uia dura ac longa fatigat.
 Sic dea. tunc olli respondens talia fabar:
 Insidias quibus aggrediar, mi ostende, marinum
 Diua senem: noscens fugiat neu uincula doctus:
 Nanque deum haud capiat facilè è mortalibus ullus.
 Hæc ego uix dederam, dea quum mihi talia reddit:
 Cuncta tibi quæcunque petis, certissima dicam:
 Sæpe senex, medios quum sol accenderit æstus,
 Egreditur pelago Proteus, non fallere doctus,
 Sub zephyri flatus spuma circumdatus atra:
 Egrediusque cauis hinc somno indulget in antris.
 Hunc turpes circum phocas dormire frequentes
 Aspicias, imo egressas (ut sæpe) profundo,
 Spirantes tristem pelagi uenientis odorem.
 Huc ego te inductum, quum cras aurora nitebit,
 Ordine in insidijs statuam. tu delige ternos
 Qui tibi præcipui comites è nauibus adsint.
 Quin occulta senis teneas ut cuncta marini,
 Informes primùm phocas numerabit, & illas
 In numerum cogens, ad quamque, ut cernat, adibit.
 Dormiet hinc medijs porrectus, ut in grege pastor.
 Hunc somno implicitum postquam aspicietis ab alto,

S it uobis robúrque animi, uis promptáque cordi:
 A tque illic cobibete senem uel abire uolentem.
 O mnia enim uertet sese in miracula rerum
 Q uæ terram irrepunt, ignem, fluuiúmque liquentem.
 C omprimate at uinctum uos tempore firmitus illo.
 V erúm ubi uerba senex hominis tandem ore loquetur,
 Q ualis erat dulci quum soluit membra sopore,
 T unc heros tunc solue decum, uis tum omnis & absit,
 E t uatem rogita quo numine læsus aberres,
 V ndifono reditum non tutus quærere ponto.

Hæc fata, æquoreas subiit dea protinus undas.
 A st ego me ad naues referens in littore stantes
 C essi, multa animo uoluens mecum ardua prompto.
 A t postquam ad puppes adi, pelagúsque profundum,
 N oxque superuénit gratæ post tempora cænæ,
 A e quoris accipimus proiecti in littore somnum.
 S ed roseas aurora comas ubi protulit orta,
 M ulta precans superos propter mare sedulus atrum
 F eci iter, ex omni socijs tribus agmine lectis,
 V iribus inniti quorum mi ad cuncta liceret.
 H ic egressa sinu pelagi mihi diua recentes
 Q uattuor apportat phocarum ex æquore pelles,
 D ireptásque recens: fraudem innectitque parenti.
 C úmque prius foueas in littore diua cauasset,
 N os, residens donec peruenimus, illa morata est:
 O rdine nósque locans contextit pellibus omnes.
 S ic diras positi insidias sentimus, odorem
 L ethiferum experti phocarum. nanque marinum
 Q uisnam hominum iuxta cetum iacuisse ualeret?

S ed me ea seruauit, magnóque iuuamine fouit.
 A mbrosiæ siquidem bene olentis munere nares
 S ubleuit cunctis, cetique extinxit odorem.
 H oc pacto integra tolerantes luce manemus.
 A t densæ è pelago digressæ in littore phocæ
 O rdine distendunt uenienti membra sopore.
 A duenit inde senex ardenti sole reuifens
 P ræpingues phocas cautè, cunctásque recenset:
 I n quarum numerum cum nos comprehenderet, omnes
 C redit abesse dolos: porrectúsque ipse quiescit.
 I rruimus clamore: manus simul inde iacenti
 I niçimus. tunc ille suæ non immemor artis,
 H orrendi primùm se uertit in ora leonis:
 P òst pardi & faciem suis induitúrque draconis:
 D einde liquens fluuius, procera hinc extitit arbos.
 T endimus ergo magistum uincla tenacia cuncti.
 A st ubi uicta senis tandem est patientia magni,
 M e rogitat, uerbisque affatur talibus orsus:
 Consilio cuius mihi, dic age, fretus Atride,
 V incla dei inuito nectas: quorum indigus adsis.
 Sic ait: atque seni respondi hæc uerba marino:
 S cis Proteu, scis ipse (neque est te fallere cuiquam)
 V t me hæc dura diu tenet insula: nulla malorum
 V t mihi finis adest, robúrque in corde labascit.
 N unc tu proinde refer (superi nanque omnia norunt)
 Q uisne deùm iratus reditu me excludit acerbè,
 P iscoso ualeam ne credere uela profundo?
 Hæc ubi dicta dedi, respondit talia uates:
 S acra Ioui diuísque alijs ubi rite dedisses,

D ebueras nauim conscendere, ut ocyus altam
 I n patriam ueherere tuam, maria aspera sulcans.
 N am proprios nec adire lares, neque cernere amicos
 N ec patrios fines dederint tibi fata, priusquam
 A egyptum à superùm fluitantem rege reuistas,
 S acra deisq̃ue illic hecatombas munera reddas,
 Q ui cæli regnant in uertice, morte carentes.
 S ic iter optatum dederint tibi numina diuùm.

Hæc ait. ast animi fractum mi in pectore robur.
 N am per iter longum plenùmque labore iubebat
 A egyptum repetentem, alto me credere ponto.
 H æce tamen uati respondi uerba marino:

Rite senex quæcunque mones, perfecta dabuntur.
 N unc age fare precor (nec te mentirier æquum est)
 N auibus incolumésne omnes rediere Pelasgi,
 Q uos abiens Troia Nestor, quósque ipse reliqui?
 A n'ne graui quisquam propria est in naue peremptus
 F unere? an in sociùm manibus post tempora belli?

Vix prece finita Proteus mihi talia reddit:
 N e pete: non istæc te noscere oportet Atride.
 N on animum explorasse meum. nanque omnia postquam
 A udieris, lachrymis subitò pia lumina solues.
 M ulti horum cecidere etenim, multique relictī:
 A t duo ductores tantùm periere Pelasgùm
 I n reditu. pugnae quippe inter & ipse fuisti.
 V nus adhuc uasto retinetur denique ponto,
 I nclytus instructis periit cum nauibus Ajax,
 Q uem prius ad Gyras pelagi regnator adegit,
 I ngentem pelago petram, eripuitque procellis:

Ereptus

E reptusque foret letho, licet ille Minerva
 I nuius, mala ni, post impia uerba, tulisset.
 D ijs se etenim inuitis maris effugisse ruina,
 A udiit excelsa iactantem uoce, profundi
 A rriter, & ualidis manibus capit inde tridentem:
 H oc quatiens Gyræa in partes saxa reuulsit.
 C onstitit hîc moles, cecidit pars altera ponto:
 Q ua primùm residens mala plurima pertulit Ajax.
 N anque illum arripens, undosa per æquora uexit.
 S ic heros periit, salsas postquam ebibit undas.
 F ugit fata tuus frater: nam puppibus illum
 M agna Iouis coniux seruauit ab æquore tutum.
 C umque esset Maleæ iamiam uenturus ad altæ
 S axa, superueniens Regem arripit ecce procella,
 L ataque per ponti fert æquora, multa gementem,
 E xtremam in campi partem, quo tecta Thyestes,
 I ncoluit quondam, quæ tunc Aegisthus habebat.
 I nteger at postquam reditus mox cognitus, illinc
 F lamina dî rursus uertunt. hi ad nota reuersi
 L imina. sic patriam in terram descendit Atrides:
 O scula cui non pauca dedit, lachrymâsque calentes
 L uminibus fudit uisa tellure libenter.
 P rotinus hunc specula uidit, quem Aegisthus in altæ,
 D um struit insidias Regi impius, antè locarat,
 B ina talenta auri spondens. speculator in annum
 P ollicitus curam, cauit, clàm ne ille rediret.
 E rgo Thyestidæ hæc speculator in atria currens
 N unciat: isque malas extemplo uersus ad artes,
 C ollocat è populo bis denum lecta uirorum

Corpora in insidijs, epulas alibique parari
 Mandat, dira mouens animo. tum curribus ipse
 Fertur equisque pium ducturus in atria Regem:
 Quem post incautum cœna exceptumque peremit,
 Rusticus ut mactare bouem ad præsepia suenit.
 Hic neque de socijs ullus superauit Atridæ,
 Nullus & Aegisthi: domibus cecidere sed omnes.

Sic ait: at mi animi uis concidit omnis. arena
 Proinde sedens flebam: nec, fracta mente, lubebat
 Viuere præterea, radios neque cernere Solis.
 Ast ubi mi extincta est lachrymarum immensa libido,
 Alloquitur uates me uocibus hisce marinus:

Sit modus assiduis lachrymis iam, rector Atride:
 Nullus enim illarum est usus: quin optime tenta
 Ocyus ut patriam repetas, terramque reuisas:
 Nanque illum aut uiuum offendes, aut clarus Orestes
 Præueniens letho dederit: tu funera cernes.

Hæc ubi dicta senex uates dedit, inclyta sensi
 Quamquam afflicta prius, letari in pectore corda.
 Sic igitur Proteo uelocia uerba profabar:

Horum ego fortunas noui. nunc illius ede
 Nomina, qui pelago retinetur tertius alto.
 An perijt? nanque ista dolens quoque nosse laboro.

Sic ego: sed uates mihi reddidit hæcce marinus:
 Nempe Ithacam coluit Laërtæ clara propago:
 Quem flentem aspexi iamdudum ubi tecta Calypsus
 Insula habet clarum ui dura heroa tenentis:
 Non patriam interea repetit generosus Vlysses:
 Nanque illum instructæ naues socijque parati

Deficiunt,

D eficiunt, opera quorum lata æquora sulcet.
 A t tibi non Argis, ubi gloria floret equorum,
 C oncessum est fatis mortem Menelaë subire.
 E lysium in campum, latæ ad confinia terræ,
 Q uæ Rhadamanthus habet loca, te pia numina mittent,
 H umano generi queis uita facillima in oris,
 S ed neque nix, neque hyems ibi multa, nec humidus imber:
 L enia quin illuc Zephyri spiramina semper
 O ceanus recreans mortalia corpora mittit:
 Q uandoquidem diuûm es gener, idem Helenæque maritus.
 His dictis pelago Proteus se condidit alto.
 T unc ego me refero socijs comitantibus inde,
 M ulta mouens animo, ad stantes in littore puppes.
 E rgo ad eas ubi deuentum est, & ad æquora ponti,
 I nstruimus cœnam, cum iam nox humida cælo
 I rrueret, gratum capimûsque in littore somnum.
 A st ubi detexit roseos aurora capillos,
 T um primûm in-uastum naues protraximus æquor:
 V elâque pòst illis malôsque adiunximus. inde
 C uncta cohors sociûm transtris consedit, & albam
 E ruit ex undis spumam, maria aspera uerrens.
 A egypti repetens igitur monstrata fluenta,
 E t statuens puppes, Hecatombes dona peregi.
 S ic ira diuûm placata, & numine sancto,
 C onstruxi tumulum monumenta perennia fratri.
 M ox abi;uentum superique dedere secundum,
 Q uo citus in charam patriam spirante reuerti.
 N unc domibus residens nostris age nate quiesce,
 N os undena dies seu dum duodena reuifat:

Tunc etenim eximijs donis discesseris auctus,
 Curru, & equis tribus, accipies crateráque lectum,
 Quolibare queas dijs immortalibus, imo
 Pectore conseruans semper nostrum inclyte factum.

Hæc ait: atque olli respondit Vlysse creatus:
 Ne me, oro, hic multis Menelaë morare diebus:
 Ad tua nanque annum integrum si tecta sederem,
 Nulla domus caperet, me nulla cupido parentum:
 Nanque tuis uerbis, dulci & sermone quietus
 Hic fruor: interea Pylîum tristantur in urbe
 Mi socij. tu me hic nimium retinere laboras.
 At quæ dona offers, pulcherrima delige porro.
 In patriam non ducere equos ego scilicet ausim,
 Sed pergrata tibi inquam oblectamina, latis
 Regnanti in campis, Lotos queis multa, Cyperus,
 Zæaque, frumentumque, atque hordea candida crescent.
 Apta Ithacæ cursu desunt loca, pratâque: capris
 Apta magis, pascente & equos ea gratior extat,
 Insula queis nulla est agitandis commoda, latum
 In pelagus deflexa: Ithaca & minus omnibus una.

Hæc ait: atque olli fortis subrisit Atrides:
 Accipiensque manu iuuenem sic fatur amicum,
 Talia quum loqueris, præclaro es sanguine cretus.
 At mutata tibi (nam id possum) dona dabuntur.
 Munus enim pulchrum eximiè precioque relinuens
 Post se cuncta, dabo, quæ nobis cunque supersunt:
 Perfectum ut solido argento cratera reportes,
 Cui labra ex auro circum perfecta feruntur.
 Vulcani illud opus, dederat mihi Phædimus olim

S idoniũm rector, quum me eius tecta reuersum
C ontexere illuc: tu me præbente fruêris.

Hæc illi inter se uario sermone serebant:

A tria conuiuæ sedenim petiere tyranni.

H i duxere & oues, generosaque uina tulerunt:

E t panem uxores mensis posuere propinquis.

S ic igitur laribus quum cœna paratur Atridæ,

A nte domos Laërtiadæ collecta procorum

T urba pauimento, quo multa iniusta patrarant,

D iscorum & iaculi certamina dura subibant,

E quibus Antinous simul Eurymachúsque sedebant

P ræstanti illorum cœtus uirtute regentes:

Q uum Phronij hos adiens soboles præclara Noëmon

A ntinoum dictis affatur talibus ultro:

Nouimus Antinoë, an potius non certa tenemus,

Q uum Pylon huc linquet rediturus Vlysse creatus?

N ostræ uectus abit iuuenis rate, qua mihi porro

E st opus, in latam ut uehar Elida. scilicet illic

B is denas mihi equas pascunt, mulosque sub illis

I ndomitos, aliquem ducens quorum ipse domarim.

His dictis stupuere proci: neque enim antè putarant

A d Pylon aduectum iuuenem, sed margine campi

L anatúmue gregem, aut fidum petijssse subulcum.

Antinous Phronij tum nato hæc reddidit audax:

D ic age, quando abiit iuuenis? dic & quibus ille

E x Ithaca lectis comitantibus? an mage seruis,

C onductisque hæc acta dabit mercede profectus?

Q uin age uera mihi (ualeam quæ nosse) referto:

I nuitóne tibi nauim abstulit, ánnē libenter

Congressu dulci tecum sermone dedisti?

Sic ait Antinous: sic olli deinde Noëmon:

Concessi nauem ipse lubens, quam nemo petenti,

Præsertim eximia decorato mente, negasset.

Difficile hæc eadem fuerat renuisse uolenti.

Sæque dedere illi comites delecta iuuentus

Populo: aspexique ducem conscendere nauim,

Mentora siue deum. per cuncta simillimus olli

Nam fuit. at stupeo. diuinum here Mentora uidi

Nanque sub auroram. tunc in Pylon ire parabat.

Hæc fatus, notas redijt genitoris ad ædes.

Obstupere animis ergo indignantibus ambo:

Atque alij sedere proci certamine misso:

Quos inter mæstus uerba hæc est farier orsus

Antinous, mentem uehementi percitus ira,

Terribilemque oculis contorquens feruidus ignem:

Prò superi, exactum quantum est opus, idque superbe

Hæc iuueni transacta uia est, quam posse negantes

Confieri, à puero multi deludimur. ille

Præcipuis populi lectis, rate uectus abiuit,

Afferat ut nobis primùm mala. Iuppiter atqui

Perdat eum potius, nobis quàm callidus obsit.

Nunc mihi uiginti socios, celeremque carinam

Tradite, ut insidias redeunti moliar arcto

Obseruans Ithacamque inter Samon atque profundo:

De patre sollicitus ne puppe impune uehatur.

Hæc ait: hæc omnes eadem laudare iubentes:

Confestimque domos adeunt patientis Vlyssi.

Penelopen latuere diu neque dura procorum

Verba: Medon olli nam præco rettulit, extra
 Limina qui residens aula, percepit eorum
 Consilia, intra aulam iuuenes quæcunque dedissent.
 Penelope hæc igitur dicturus currere præco:
 Icario ad quem sic uenientem creta profatur:
 Fare, proci mihi te quur præmisere ministrum?
 Diuini ancillis iniungas ænne mariti
 Ut cessent opera, atque procis conuiuia curent?
 Postremam hanc utinã cœnam experiantur in hisce
 Versantes semper tectis, unâmq;e procantes,
 Quandò hic lecta manus uictum consumitis omnem
 Telemachi prudentis opes, neque credita uestris
 Audistis patribus quondam puerilibus annis,
 Omnibus his mitem quàm sese ostendit Vlysses,
 Non quenquam rebus solitus, non lædere uerbis,
 E populo, summis qui mos in regibus extat,
 Hos ut ament, & in hos odio uehemente ferantur:
 Cum meus iniustis dederit mala nulla maritus.
 Nunc mens uestra tamen, nunc facta indigna uidetur:
 Gratia nam meriti est elapsis nulla diebus.
 Hæc ait: at prudens olli inquit talia præco:
 Immensum hoc regina malum (neque falleris) esset:
 Grandius at longè multoque molestius audent
 Consultare proci: quod Iuppiter arceat auctor:
 Nanque parant duro redeuntem occidere ferro
 Telemachum, clari qui casum ut fortè parentis
 Audiat, in Pylon & claram Lacedæmona abiuit.
 His dictis uires reginam ac pectoris ardor
 Verbâque defecere diu: lachrymisque repleuit

L umina: nec potuit lenes emittere uoces:
 R eddidit hæc tamen præconi serius orsa:
 Fare Medon, cur natus abest? quid oportuit, oro,
 C onscendisse rates, pelagi quæ semper equorum
 V sum ferre uiris solitæ, uasta æquora sulcant?
 E xtinguine homines inter sibi nomina poscit?
 Sic fata est regina. Medon sic ilicet olli,
 H aud scio necne deus quisquam excijt: an mage fretus
 C onsilio ille suo petijt Pylon, audiat illic
 V t patris aut reditum, aut qua uitam morte resoluit.
 Hæc effatus abit diuini ad limen Vlyssis.
 R eginam hîc ingens dolor arripit: ac neque sella
 S ustinuit residere, licet plerisque paratis.
 N anque pauimento thalami se mæsta reclinans,
 E didit ingentes luctus: fleuere ministræ
 Q uotquot erant domibus, iuuenes, senioque grauata:
 A d quas effuse lachrymans regina profata est:
 Audite hæc charæ: me nanque doloribus unam
 A nte alias nobis æuóque & moribus æquas
 A uxerunt superi. generosum quippe maritum
 A nisi dudum, ornatum uirtute, bonumque,
 I n Danaïs cuius uiget Hellade nomen & Argis:
 N unc natum obtruncare parant, inglorius hocce
 L imine digressus qui me clam nuper abiuit.
 H eu duræ: neque me lectis excire iacentem
 D ebuerat uestrûm quæuis, cum nosset apertè
 Q uum caua Telemachum puppis suscepit euntem?
 N anque iter admonita id iuuenem tentare, negassem
 D iscessum cupidè properanti quanlibet audax:

Extinctam

E xinctam aut dirus liquisset in æde parentem.
 E rgo senem Dolium quisquam properantius, eia,
 A duocet huc, (seruum genitor quem celsa petenti
 H æc mihi tecta dedit. mea nunc pomaria custos
 S eruat) ut hæce ferat Laërtæ protinus adstans:
 C onsilij siquod contexens cautus acumen,
 A d populos lugens adeat, qui perdere claram
 E ius & egregij prolem aggrediuntur Vlyssis.

Sic ait: at nutrix olli Euryclyia profatur,
 M e si nymphea lubet charissima transfode ferro,
 S eu missam facito domibus: tibi uera fatebor:
 N on me iter hoc latuit: iuueni, quæque omnia iussit,
 D ulce merum cereremque dedi: ac iurata recepi
 B is senos non ante dies id pandere factum,
 N i cuperes, natum nouissës ne ipsa profectum:
 N e flendo corpus uiolares mœsta decorum.
 T u puras potius uestes nunc indue lota:
 E t famulas ducens penetralia ad intima, supplex
 P allada prognatam summo Ioue nata precare:
 Q uæ tibi seruabit dilectum à funere natum.
 A fflictôque seni ne curam hanc adde: putarim
 N anque Arcesiadæ genus immortalibus esse
 N on odio prorsus: sed erit, reor, inde superstes
 Q ui latis potiatur agris, atque ædibus altis.

Hæc anus: atque olli lachrymandi extinxit amorem.
 I nduitur uestes regina hîc lota nitentes,
 E t secum ancillas ascendit ad intima ducens.
 O btulit inde molam qualo, orauitque Minervam:
 Clara Iouis soboles, bello metuenda uirago,

Hæc audi: quandoque meus uir in ædibus olim
 Si tibi crura bouum aut ouium delecta cremauit,
 Nunc memor illorum, natum mihi protege diua,
 Hisque procos laribus Tritonia pelle superbos.
 Audijt alma preces ululatu diua ferentem.
 At umbrosa proci strepitum per tecta dederunt:
 Et tumido quorum sic farier agmine quisquam:
 Præparat eximios hymenæos pulchra petenti
 Penelope, neque Telemacho scit funera texi.
 Farier hæc aliquis, fuerant nec ut acta tenebant:
 In quibus Antinous uerba hæcce frequentibus infit:
 Mittite felices temeraria uerba sodales
 Cuncta simul, ne quis genitrici hæc nunciet intus.
 Quin age seruantes occulta silentia, cæptum
 Perficiamus opus, nostris quod mentibus hæret.
 Viginti hæc fatus socios ex agmine legit
 Egregios: celeremque petunt in littore nauem.
 Altum ergo in pelagus primùm traxere carinam:
 Hinc malum statuunt, aptantque patentia uela:
 Pelliceis remos innectuntque ordine loris,
 Singula prout decuit: simul albæque lintea tendunt:
 Armæque suscipiunt, præbentibus omnia seruis.
 Tum firmata mari puppis: quam scandere cuncti:
 Cænatique manent donec uenit hesperus ollis.
 Regina at prudens penetrali in sede iacebat,
 Non sanè illa cibo aut soluens ieiunia potu:
 Quin animo uoluens, an mortem filius atram
 Effugeret, domitús ne procorum occumberet armis.
 Sic inuasit eam meditantem singula somnus,

Quæ leo densa hominum conclusus cunque corona
 Hoc metuens, cogi quòd se intra retia cernat.
 Dormiūt ergo artus dulci resoluta sopore.
 Hic olli immittens simulacrum bellica finxit
 Vndique corpus eo referens muliebre Minerva
 Iphthimæ Icario genitæ, quam duxerat heros
 Vxorem, qui tecta Pheris Eumelus habebat.
 Idolum hoc igitur dea mittit in atria Regis,
 Si mæstæ ac lachrymas fundentis diua perennes
 Regina assiduum sedaret Cæsia luctum.
 Ingrediens igitur quæ claustrum lora serabant,
 Constitit illius supra caput, atque ita fatur:
 Dormis Penelopea animum mæroribus angens?
 Non te (crede) sinent, queis uita facillima, diui,
 Mærentem lugere diu. tibi nanque redibit
 Filius, haud superis inuisus ob impia facta.
 Penelope huic prudens respondit talia contra,
 Prædulci in somni foribus detenta sopore:
 Nam quæ te causa huc duxit germana, profare,
 Visere nos nunquam solitam? cum longius absis:
 Méque iubes multis cessare doloribus, ut qui
 Sollicitis animum curis mentemque fatigent?
 Nanque bonum amisi generosumque antè maritum,
 Cunctis conspicuum uirtutibus, inque Pelasgis
 Egregium: cuius uiget Hellade nomen, & Argis.
 Nunc puer hinc abiit rate filius, isque labori
 Non assuetus adhuc, non idem mercibus aptus.
 Durior est huius proin quàm mihi causa mariti,
 Atque uni timeo, ne quid patiatur in illo

Quem petijt populo: pelago neu fortè pererrans.
 Insidias hostes etenim plerique pararunt,
 Ut prius hunc perimant, quàm littora nostra reuifcat.

Hæc ait: atque obscura olli respondit imago:
 Fide age dispellens animo turbata dolorem.
 Talem nanque ducem est nactus, quem semper adesse
 Quisque sibi optaret. pollet Tritonia porro,
 Quæ miserata tuos animi generosa dolores,
 Me tibi præmisit dicturam hæc omnia dudum.

Penelope hîc olli respondit talia contra:
 Siue dea es, seu uoce deæ monita hæce recenses,
 Coniugis æumnas refer infelicis Vlyssi:
 An superest, neque adhuc crudelibus occubat umbris?
 An Stygij potius descendit in atria Regis?

Sic mulier: cui mox obscura ita reddit imago:
 Id Regina quidem per me non noris aperte,
 Vuat, an occiderit: stultumque est uana referre.

His dictis ualuæ per claustra recessit imago,
 In uentósque abiit. dulci Regina sopore
 Inde soluta, hilari percepit gaudia corde,
 Irruerant in eam quòd somnia nocte profunda.

Interea pelagi sulcabant æquora uasti
 Telemacho mortem properans manus apta procorum.
 Saxosa at medio quædam iacet insula ponto
 Asteris. hæc Ithacámque inter iacet, & Samon inter,
 Parua, sed insidijs portus naualibus illic
 Semper utrinque patent. hic insedere Pelasgi.

HOMERI

HOMERI ODYSSEAE
LIBER QUINTVS.

*E*t iam prima noua lustrabat lampade terras
Tithoni croceum linquens aurora cubile:
Ast immortales confessum iuere frequentes:
Cū quibus altitonās, cui summa potētia calo.
Ergo illis repetens casum infelicitis Vlyssi
Detenti nymphæ domibus, sic Cæsia fatur:

O pater, ô superūm genus immortale deorum,
Nec bonus aut prudens posthac neque sceptrifer ullus
Rex mitis, neque iustitiæ sit cultor, & æqui,
Sed potius durus sit quisque, sed impius olim.
Nulla etenim populis clarus quos rexit Vlysses,
Vtque pater fouit, benefacti mentio restat.
Insula nunc miserum magnisque doloribus auctum.
Detinet, atque sua remoratur in æde Calypso,
Qua nequit in patrios prohibente redire penates,
Quandoquidem naues illum sociique uolentes
Deficiunt, opera quorum maria aspera sulcet:
Quin olli in patriam redeuntem occidere natum
Nituntur, chari sortem qui nosse parentis
Vt queat, in Pylon & Lacedæmona nuper abiuit.

Hæc dea: cui nubes cogens ita Iuppiter infit:
O mea progenies, nam cur tam dura locuta es?
Nōne animos illuc adhibes, quod scilicet omnes
Hosce superueniens ferro obtruncabit Vlysses?
At tu (nanque potes) iuuenem nunc sedula mitte
Vt patrias redeat duce te non læsus ad oras,

O D Y S S E A E

A tque proci infectis repetant sua limina rebus.
 Sic ait: & Maia genito dehinc talia mandat:
 V ade age nate uoca Zephyros, & labere pennis,
 A uricomæque refer nymphæ quæcunque deorum
 D e reditu miseri sententia censet Vlyssis,
 V t redeat, non ille hominum ductû ue deorum,
 C ompacta at multis uinclis rate, plurima passus:
 B is dena in Scheriam præpinguem luce feratur
 P hæacum in patriam, qui dijs oriuntur amici:
 V tque deum heroëm uenerati, ad tecta remittent
 E xoptata diu, patriæque ad littus amata,
 A e re auróque graui locupletem, & uestibus amplis,
 Q uot sorte ad Troiæ capturus mœnia sacra
 E præda haud fuerit, non si integer inde redisset:
 N anque olli fatis & amicos cernere uisum,
 A dque altas remeare domos, patriamque cupitam.
 Hæc pater omnipotens: ad quæ Cyllenius ales
 S e parat: & primùm pedibus talaria nectit
 A urea, quæ sublimem alis siue æquora supra
 S eu terram rapido pariter cum flamine portant.
 T um uirgam capit. hac diuûm internuncius ales
 D at somnos miseris que adimit mortalibus ut uult.
 H anc igitur manibus gestans secat æthera uelox,
 P ieriamque petens, primùm descendit ad æquor,
 R adit auique laro similis dehinc ocyus undas,
 Q uæ pelagi sinubus pisces uenatur oberrans,
 E t multa humentes reddit salsugine pennas.
 H uic diuûm interpretis similis uolat æquora supra.
 I nsula quem postquam longè posita accipit, alto

Egressus

E gressus pelago terram petit, adque Calypsus
 S peluncam ingentem properans concedit, & intus
 C omperit eximio præstantem corpore nympham,
 A ccensumque ignem Thyo Cedroque reposta,
 I nsula diuinum quarum spirabat odorem.
 I psa intus dulci sedenim dea uoce canebat,
 P ercurrrens radio telam, quam cæperat, aureo.
 S peluncam nymphæ circum sylua alta uirebat
 C lethra, Alnúsque, & olens Cyparissus, culmine quarum
 I nnumeræ somnum capiebant nocte uolucres,
 B ubones atque accipitres, cumque hisce marinæ
 C ornices pelago nunquam discedere doctæ.
 S peluncæ at uirides uitis circundare ramos
 F lexilis, & plenos producere sueta racemos.
 Q uin illic nitidis & fontes quattuor undis
 V icini inter se quisque in diuersa fluebant:
 P ratæque erant uiolis apióque uirentia multo.
 P roinde illuc issset si diuûm ex ordine quisquam,
 L audasset formamque loci, lætúsque redisset.
 C onstitit hic, auideque oculis pellecta probauit
 A les Aristoriden qui quondam occiderat Argum:
 S peluncamque petit. nec contrà nesciunt illum
 A uricoma aspiciens uenientem diua Calypso:
 Q uandoquidem inter se superi nouere beati,
 V el si longinquas horum quisquam incolat oras.
 N ec Laertiaden sanè Cyllenius intus
 C omperit: in sicco residens nam littore flebat,
 Q uo lachrymas fundens, animúmque doloribus angens.
 S ederat, immensi spectans prius æquora ponti.

Tum sic Mercurium alloquitur formosa Calypso,
 Conspicua, ut decuit, sella que locata nitenti:
 Nam quæ te Maia fate causa huc egit, amicum
 Vt ueterem, rarò sic limina nostra petentem?
 Eare age, si quid habes: mens id mi absoluerè suadet,
 Siliceat, reddique exactum denique possit.
 Huc ades hospitij tamen antè ut pignora sumas.

Hæc fata apponit mensam ueneranda Calypso,
 Ambrosiamque super: tum nectare pocula rubro
 Implet: at ille cibo posthac potuque quietus
 Indulsi: gratæque hilaratus munere cænæ,
 Respondit nymphæ Cyllenius hæcce roganti:

Aduentus causam nostri dea poscis: & omnem
 Vt se habet, accipies, ea quam cognosse laboras.
 Me pater omnipotens reuientem huc inclyta misit:
 Nam quis spontè maris tantum transcurreret æquor,
 Non ullam inueniens spacijs ingentibus urbem,
 Quæ dijs sacra ferens hecatombes munera reddat?
 Sed licitum nulli superum, contemnere summi
 Iussa Iouis, neque decreta immutare Tonantis.
 Fantur adesse uirum tibi diua, miserrimus horum
 Qui fuerit, quotquot Troiæ sub mœnibus altis
 Bella nouem gessere annos, decimóque ruentes
 Pallados in patriam læserunt numen euntes:
 Proinde ea crudeles ijs exciit æquore uentos:
 Integrumque heros sociorum perdidit agmen:
 Ast ipsum huc uentusque ferens & fluctus adegit:
 Quem missum ut facias confestim, nuncius adsum:
 Nam procul à charis non ille peribit amicis,

Cernere quos illi fatum est, ac posse reuerti
 Optatam in patriam, tectique ad limen auiti.
 Sic ait: auditis rigitur queis alma Calypso:
 Respondensque deo uelocia uerba profatur:
 Durum estis nocuumque dei genus ilicet omnes,
 Concubitus hominum soliti inuidisse deabus,
 Si qua uirum cupiens ex ijs dilexit apertè.
 Sic quum Aurora sibi delegerat Oriona,
 Inuidere olli, queis uita facillima, diui,
 Donec in Ortygia Phæbi germana nitentis
 Hunc ueniens pulchris occidit casta sagittis.
 Inasione Ceres itidem quum pulchra foueret,
 Olli & amicitia & lectis commixta frequenter
 Pinguibus in campis, & facti uenit ad aures
 Fama Iouis, pater hunc percussit fulmine summus.
 Mortalem mihi nunc ijdem inuidistis adesse,
 Quem rate confracta turbata per æquora uectum,
 Eripui pelago, summi quum rector olympi
 Illius abscissam disiecit fulmine puppim.
 Qua cuncti illius comites quum clade perissent,
 Huc ipsum uentusque ferens undaque tulere.
 Dilectum hunc alui miserata, deumque futurum
 Promisi, arriperet quem nunquam curua senectus.
 At quia iussa Iouis superum non irrita cuiquam
 Reddere, nec præter licet ire, intercідat heros,
 Si iubet infido sese committere ponto
 Iuppiter hunc. etenim non me duce missus abibit,
 Cum mihi nec naues, nec prompti in nauibus adsint
 Remigio socij, quorum secet æquora ductu:

*Quin illum monitis, retegens obscura, iuuabo,
Vt charas patriæ tandem reuehatur ad oras.*

*Hæc dea: Mercurius contrà cui talia fatur:
Hunc age mitte, grauem deuitans numinis iram,
Sæuiat iratus ibi ne regnator olympi.*

*Hæc effatus abijt uigilem qui extinxerat Argum.
Ad Laërtiaden sedenim ueneranda Calypso
Cessit, ubi accepit summi mandata Tonantis.
Littore qui solo residens de more perennes
Fundebat lachrymas: meliorem dulcis & æui
P artem absument, non iam ultra nympha placebat,
Quam propter noctes longas dormire coactus,
In specubus uastis cupienti inuitus adesset:
Pérque dies saxi residens, aut littore sicco,
Densa que cum lachrymis ducens suspiria, & alto
Corda dolore premens, uastum spectaret in æquor.
Lugentique adstans, ita mæstum affatur Vlysses:*

*Fundere iam lachrymas, animûmque absumere mitte
Infelix: tibi iam per me discedere tutum.
Ergo age ligna seca ferro prælonga, coaptans
Inde ratem, super atque trabes huic adijce rectas,
Altè, ut te ualeat portare per æquora, fixas.
Ipsa tibi cererem, lymphasque, & uina decenter
R ubra dabo, ne dira famas te lædat euntem.
Adijciam hinc uestes, uentum & post terga secundum
Submittam, incolumis patriam quo flante reuifas,
Id modò si superi dederint, quos sustinet axis.
Me siquidem hæc norunt melius, perfectâque reddunt.*

His nympha dictis metuit generosus Vlysses,

Respon-

R espondénsque deæ uelocia uerba profatur:

Iam tu nymp̃ha aliud,reditum non mente uolutas,
P er tumidos pelagi quũ me rate currere fluctus
D ifficilésque iubes,quos uix sulcare carinæ
M aiores ualeant uentis felicibus actæ.
P roinde ratem inuita nunquam te scandere tentem,
N i dea iurando spondes mihi iure,futurum
M elæsum ut nullo dimittas optima damno.

Hæc ait:auditis ridens queis diua Calypso
H eroẽm manibus mulcens,hæc reddidit olli:

Impius es certè,uersutè & callidus heros,
T alia qui nobis meditatus dixeris.ergo
A udiat hæc Tellus,cælúmque hæc desuper amplum,
E t Stygis unda atro per Tartara gurgite currens,
D ij cuius iurare timent & fallere numen,
N on aliud tibi me damnum molirier ullum,
Q uin tibi prospiciens,eadem quippe illa parabo,
Q uæ mihi consulerem simili compulsâ ruina.
N on iniusta meo mens pectore,ferreus aut mi
E st animus,sed qui miseris succurrere norit.

Extemplo his dictis præcedere candida cœpit,
P ostque deæ clarus uestigia pergit Vlysses:

S peluncámque cauam pariter petiere profecti.

C onsidet hîc heros sella qua sederat antè

M ercurius:gratúmque cibum nymp̃ha obtulit olli,

E sset ut ebiberétque,homines queis uiuere sueti.

H eroẽm at contra sedit dea.nec mora,promptæ

A mbrosiam apponunt famulæ nectárque sedenti:

A dque manus epulas ambo extendere paratas.

Postquam exempta fames, compressus amorque bibendi,
 Talibus alloquitur generosum herosa Calypso:
 Viribus ingenij præstans Laërtia proles,
 Vt nunc in patriæ moliris littora terræ
 Ire citus, læto sic concipe gaudia corde.
 Nanque ea si nosses, tibi quæ toleranda supersunt,
 Exoptata prius patriæ quàm tecta reuifas:
 Hisce lubens mecum fruerere penatibus, atra
 Morte carens, animûmque tibi non grata moueret
 Vxor, eam quamuis noctesque diésque reposcas:
 Qua tamen inferior non sum, non corpore pulchro
 Ingeniôue minor. quis enim conferre deabus
 Corpore mortales & formæ dotibus ausit?
 Sic dea: cui contrà prudens ita fatur Vlysses:
 Hac ueneranda mihi ne quæso irascere causa:
 Et sanè haud dubitem non forma aut corpore tecum
 Præstanti uxorem contendere posse relictam:
 Nanque ea mortalis: tu nunquam diua senescis.
 Sic tamen ipse uelim, cunctis cupiâmque diebus
 Ire domum, patriæque reuifere littora terræ.
 Quòd superûm pelago siquis me perdat in alto,
 Cuncta feram, condens immensos corde dolores.
 Nam mala sum passus iam plurima, multâque bello,
 Aequore multa tuli, quibus hæc adiungier optem.
 Hæc ait: atque imas sol est demersus in umbras.
 Olli in speluncæ secessum ad celsa profecti
 Fulcra, toro Veneris petierunt munera notæ.
 Protulit at postquam bigas aurora rubentes,
 Induitur solitis extemplo uestibus heros,

A lba deam tenuis'que tegit, contextáque mira
 A rte: sed & lumbis accincta est aurea nympha
 Z ona: super capitique adductum ante omnia uelum.
 T uncque dea optanti reditum perfecit Vlyssi.
 N anque olli ancipitem primùm dedit ipsa securim,
 I ngentem, ære grauem solido, cui pulcher inesset
 E x olea factus capulus. post'que ascia sumpta est.
 E xtremum ducente dea Laërtius heros
 I nde nemus petit, arboribus quod creuerat altis,
 C lethra, Alno, ad summum protensa'que abiete cælum,
 I amdudum siccis, leuiter quæ adstructa natarent:
 Q uas ubi sollicito ueneranda ostendit Vlyssi,
 R ettulit ad notos sese regina penates.
 A st opera celeri secuit ligna inclytus heros.
 V ighi arboribus cæsis ergo, hasce securi
 E xpoliens, rectas ad amussim reddidit omnes.
 A ttulit hîc terebras properanti diua Calypso.
 Q ueis Laërtiades terebrauit secta coaptans,
 T rans cuneis figens'que eadem compacta peregit.
 V t'que pauimentum mira faber arte poliret,
 Q uæ pelago uectet prægrandia pondera, nauis
 S ic heros agilem absoluit latamque carinam.
 T um rectos statuit contos densos'que peritè,
 Q ueis longas adhibet tabulas, fixas'que coërcet.
 E rigit hîc intus malum, cui congrua cessit
 A ntenna, & nauim qui dirigit æquore temo.
 V iminibus structam circumdedit inde salignis
 (Vt maris arcerent fluctus) dense'que reuinctis.
 A ttulit interea generosa huic lintea nympha,

E quibus exactè perfecit, ut omnia, uelum.
 A lligat inde pedes intus, funésque rudentésque,
 A tque ratem in latum protraxit uectibus æquor.
 O mnia quæ postquam quarta heros luce peregit,
 M ittit ab Ogygia quinta illum dia Calypso,
 L otum, & odoratis intectum uestibus: utres
 A pposuitque duos: uino alter plenus ut atro
 E sset, aquis alter. quin multa uiatica sacco
 A diecit, necnon delecta obsonia: demum
 I nnocuum ac lenem uentum submisit eunti.
 O mine quo lætus, uelum protendit Vlysses,
 A c nauim temone regit, non ille sopori
 D editus, obseruans sed Pleiadas atque Bootem
 S erius occiduas uisentem scilicet oras:
 D ehinc Arcton, certo plaustrum cognomine dictam,
 Q uæ se illic uertens magnum aspicit Oriona:
 O ceanique eadem est expers uel sola lauacri.
 H anc etenim læua linquentem parte Calypso
 I usserat heroem pontum sulcare profundum.
 Septima post decimam sic lux affulsit eunti.
 O Etæua ast olli cœpit Phæacia montes
 O stentare suos, ut quis iam proximus esset.
 H anc primùm, ut pelago tenebras, exurgere uidit.
 E cce autem Aethiopum rediens Neptunus ab oris,
 E Solymis longè conspexit montibus alta
 A equora sulcantem: atque ingentes concipit iras.
 T unc quassans caput, hæc effudit pectore dicta:
 A dijs, heu, reditum obtinuit Laertius heros,
 A ethiopum petij lætas quo tempore mensas:

Phæacum

P hœacum terrâmq; audax iam attingit Vlysses.
 S i petet hanc, spondent finem olli fata malorum.
 S ed tamen huic non pauca etiam toleranda supersunt.
 Congregat hæc fatus, nubes: sæuûmq; tridentem
 A rripiens, pelagus turbat. dehinc omnia cogit
 P rælia uentorum: cum queis ruit oceano nox
 I nuoluens umbra magna terrâmq; polûmq;.
 V nâ Eurûsque Notûsque ruunt, Zephyrûsque sonorus,
 H orrifer & Boreas uoluens altum æquore fluctum.
 E xtemplo heroi soluuntur frigore membra.
 I ngemit: hæc secum dein mæstus uerba profatur:
 Heu quid iam peius misero mihi denique restat?
 H eu metuo mihi ne sit uera effata Calypso,
 Q uum monuit pelago hausurum me damna priusquam
 I n patriam ueherer: quæ iam perfectâ dabuntur.
 H eu quianam tantos induxit in æthere nimbos
 I uppiter, inuertens pelagus? quisnam impetus eheu
 V entorum omnigenûm? mors nunc mihi certa repostâ est.
 F elices Danaï, quos tērque quatērque beatos
 M ors tulit Atridis ad Troiam grata ferentes.
 N ònne illa satius fuerat me luce perire,
 Q uum petijt telis acies me Troica densis
 E xtincti circum bellantem corpus Achillis?
 N anque mihi inferias Danaï cum laude tulissent:
 O bscura nunc fata parant me perdere morte.
 Talia iactantis fluctus caput impulit ingens:
 I mpulsum exigua circûmq; in naue rotauit.
 E xcidit hîc heros procul à rate, proijcit atque
 T emonem è manibus. medium tum frangere malum

V ndarum mixtim ac uentorum immensa procella.
 Q uin cecidere mari uelúmque antennaque longè.
 V ndis ipse diu iacuit reuolutus in altis:
 N ec tulit hunc ingens confestim emergere aquæ uis,
 V estibus, alma olli dederat quas nymp̃ha, grauatum.
 S erius exiliens tristes tamen euomit undas,
 Q uæ capiti effluerent multæ, streperentque cadentes.
 A c neque sic fessus nauis curam abiicit, audax
 S ed pelago sese impellens, illam arripit ultro,
 E t lethi fugiens alas, rate sedit in ima,
 Q uam sæui huc illuc agitabant æquore fluctus.
 A c ueluti Boreas Autumni tempore spinas
 D ense inter sese nexas impellit in agris,
 S ic pelago nauim uenti in diuersa ferebant.
 N am Notus, ut Boreæ raperetur flatibus, illam,
 E t Zephyro quandoque Eurys mittebat agendam.
 Interea errantem Cadmo sata conspicit Ino
 L eucothea, antè quidem mortali munere uiuens,
 S ed quæ nunc superùm pelago sortitur honores.
 H æc igitur Laërtiaden miserata dolentem,
 A ssimilis mergo uolitans super æquora fertur,
 E t rate diua sedens, misero sic fatur Vlyssi:
 Fare age, tam rigidas curnam Neptunus in iras
 P rogressus, pelago tibi tot mala præbeat atro:
 N anque nec iratus quannus tibi finiet æuum.
 N unc tamen hoc facito (prudens mihi nanque uideris)
 V estibus abiectis uentos agitare per æquor
 M itte ratem, & manibus reditum pete denique nando
 P hæacum in terras, queis iam seruabere tutus.

Nunc immortalē substerne hanc pectore uitam,
 Quæ neque damna feres fretus, neque funus obibis.
 Verum ubi contigeris iucundæ littora terræ,
 Fluctibus egressus quamprimum hanc abiice ponto
 A terra procul, ac tete ad contraria uerte.

Hæc ubi dicta dedit, uitras dea præbet Vlyssi:

Ipsa autem mergo similis se mittit in undas:
 Quam niger adueniens contexit in æquore fluctus.
 Quare animo secum dum plurima uolueret heros,
 Ingemuit, talēsque effudit pectore uoces:

Heu uereor ne quis superum me fraude petitem
 Rursus agat, rate quum me hortatur nare relicta.
 Sed neque adhuc parere uelim, cum longius absit
 Quam modò prospexi terram, qua seruet ab undis.
 Hoc tamen efficiam (nanque hoc præstare uidetur)
 Donec ligna sua compagine fixa manebunt,
 His residens patiar constanti corde dolores:
 Cum tamen unda ratem concusserit, æquore nabo.
 Consilijs neque enim potero melioribus uti.

Talia iactabat secum generosus Vlysses,
 Atque olli in pelago fluctum exciit Ennosigæus
 Immensum, horribilem, percussitque alta gementem:
 Ac siccae ueluti paleæ si uentus aceruum
 Impetijt ualidus, cunctas huc raptat & illuc,
 Sic quoque ligna ratis disiecit fluctus: at uni
 Ille, ut equum quisquam conscenderet, hæsit eorum:
 Exiit & uestes quas olli diua Calypso
 Tradiderat: uitamque simul sub pectore nectit:
 Rachiaque extendens, pronus se misit in undas,

N are paratus: eum pelagi cum prospicit alti
 R egnator, quassansque caput, simul hæcce profatur,
 Sic mala multa ferens, ponto iactatus oberres,
 D um uersere uiris regalibus intermixtus.
 S ed tua nec reddes hoc damna leuissima pacto.
 Impulit hæc effatus equos, Aegásque petiuit,
 E ximiè structas ubi latior incolit ædes.
 A tque hîc cæruleis oculis metuenda uirago
 G rata ferens Laërtiadæ sic fluctibus acto,
 S edauit reliquos ne flarent æthere uentos:
 V elocémque ciet Boream: tum frangit & undas,
 R emigio donec celebris Phæacia tellus,
 H eroëm à tetro seruatum funere cepit:
 Q ui geminas noctes totidem lucésque per æquor
 E rrando, instantem cernebat pectore mortem:
 T ertia sed postquam lux olli apparuit orta,
 C essauit Boreas, placidum pellacia pontum
 P uráque peruasit, terram quum clarus Vlysses
 P rospexit longè fluctu sublatus in altum.
 V tque solet natis genitoris grata uideri
 V ita, tulit multos morbi si fortè dolores,
 C onsumptúsque diu fortunam sensit acerbam,
 Q uum faciles olli superi cessere salutem:
 S ic grata heroi tellus conspectáque sylua est.
 P roinde illam pedibus properans contingere, nabat.
 A t postquam è terra clamantem audisse ualeret,
 A uribus ad cautes pelagi fragor accidit eius.
 N am fracti in sicco resonabant littore fluctus
 C um fremitu, nec spuma locum non texerat omnem.

Nam

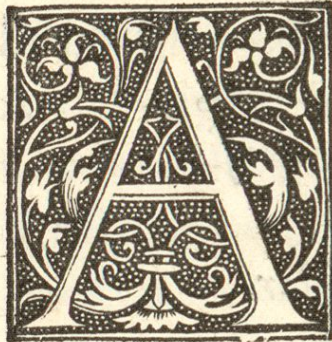
Nam neque erant apti naues concludere portus,
Depresso at cautes in littore, surdâque saxa.
Ergo animi lassum defecit robur Vlysssem:
Hacque gemens secum suspiransque infit ad auras:
 Me miserum, omnipotens nam cernere littora postquam
Insperata dedit, secuique hæc æquora nando,
Iam mihi non ullus pelago patet exitus alto.
Littus acuti implent scopuli, quos undâque circum
Instrepat, & leue hinc consurgit ad æthera saxum.
Alta autem nimis est scopulos quæ uerberat unda,
Vt nequeas firmare pedes ereptus ab orco,
Ne duro illidat saxo me exire parantem
Arrapiens fluctus, labor & mihi cedat inanis.
Sin diuersa petens mage lenia littora quæram
Portibus apta magis, coniectans brachia ponto:
Tum uereor ne me tumefacta procella reportet
Vndosum in pelagus, suspiria longa trahentem:
Neu fortuna mari mihi post contraria, cetum
Concitet ex illis quos educat Amphitrite.
In me iratus enim sæuit regnator aquarum.
 Talia dum secum generosus uersat Vlysses,
Fluctus eum rapiens eiectum ad littus agebat,
Quod laceram huic pellem, confracta quod ossa dedisset.
Consilio ast illum iuuat Tritonia prompto.
Nanque manu saxum suspirans cepit utraque,
Tantisper tenuitque, ruens dum transiit unda.
Quam postquam effugit, refluensque hanc impetus egit,
Perussit miserum, longèque abiecit in æquor.
Ac uelut egreditur fovea quum polypus alta,

S uſtinet hærentes ex omni parte lapillos,
 I llius è ualidis manibus ſic plurima ſaxo
 P ellis adhæſit, eúmque intexit in æquore fluctus.
 I nclytus hîc heros fati extra iura periffet:
 C onſilium at Pallas maturum præbuit olli:
 Q uandoquidem egreſſus conſracto in littore fluctu
 E xterius nare incepit, ſi fortè uideret
 D epreſſum aut littus, uel ſicco in littore portum.
 A t fluuij poſtquam liquentiſ ad oſtia nauit,
 C ommodus eſt illic uiſus deſcenſus Vlyſſi,
 V t ſcopulis uacuuſ, nec uento obnoxius ulli.
 N ouit enim porro fluitantem, eſt ſicque precatuſ:
 Rex audi, quicunque ille eſ: tua numina ſupplex
 N anque peto ex undiſ, Neptuno inuiſuſ atroci.
 A biſcienda etenim non eſt diſ cura uirorum
 E rrantēſ quicunque adſint. tua pulchra fluentia
 N unc uelut accedo, & genua ad tua, plurima paſſuſ:
 S ed miſerere tamen rex optime ſupplicis, oro.
 Sic ait: at ſubitò curſum amniſ ſiſtit & undaſ,
 C unctâ priuſ tranquilla ferēſ, adque oſtia tandem
 S eruauit miſerum. flexit genua ilicet heros,
 R obuſtâſque manuſ: fluctuſ nam corda domarat:
 E t tumidum iam corpū erat: tum naribuſ undaſ
 E que ore aſpicereſ multas fluitare. ſubinde
 S emianimiſ iacuit, cumulo uictuſque malorum.
 V erùm animi poſtquam redit in præcordia uirtuſ,
 Q uam dea præbuerat, ſoluēſ à pectore uittam,
 P roijcit in fluuium qua parte excurrit in æquor:
 A tque illam in pelaguſ fluitantem protinuſ Ino

L æta capit. post quæ miser amne egressus Vlysses
 I ncubuit iuncis, terræ dans oscula matri:
 H æcque ferens secum suspiria plurima duxit:
 H ei mihi quid patior? quæ iam ultrà damna subibo?
 D ifficilem hanc fluuiio noctem si degere tentem,
 H eu metuo ne me gelidæ cum rore pruinae
 V iribus absumant defectum, animique uigore.
 F rigidus aurora è fluuijs nam spiritus exit.
 A t si umbrosa petam nemoris secreta propinqui,
 M éque labor frigusque sinant requiescere densis
 A rbustis, dulci resolutum membra sopore,
 P ræda feris timeo ne certa rapacibus addar.
 H æc tamen utilior misero sententia uisa est.
 E rgo petit syluam, quæ a fons surgebat aperto
 P ropter eam campo: duoque hîc arbusta subiuit
 I nter se connexa, oleastrum, oleamque uirentem:
 Q uas neque uentorum perflarat spiritus unquam,
 N ec Solis radij penetrare, nec humidus imber
 Q uiuerat. implicitis inter se creuerat harum
 V traque sic ramis: sub queis Laërtius heros
 S e condens, lecti in morem cumulauit acernum
 F rondibus adstructis, quarum esset copia præstò,
 Q uæ texisse uirum duo seu tria corpora possent
 H yberno uel si sæuissent tempore uenti.
 E rgo torum aspiciens simul est lætatus Vlysses:
 I n medióque cubans, se frondibus undique textit.
 N on aliter torrem multo cinere occulit agri
 R usticus extrema, cui deest uicinia, parte,
 S emina conseruans ignis, ne extincta requirat,

Quàm sese folijs generosus texerit heros.
 Protinus ergo olli somnum Tritonia misit,
 Damnorum ut caperent obliuia grata iacentem.

HOMERI ODYSSEAE LI-
 BER SEXTVS.

Erumnis igitur domitus somnoq; iacebat
 Egregius Laërtiades, quū Pallas in urbē
 Phæacū ad populos se cōtulit ægide clara:
 Qui campos habitasse tuos Hyperia fe-
 runtur,

Finitimi quōdā Cyclopibus, ijsq; minores
 Viribus, à dira mala plurima gente tulisse.
 Quare hos Nausithous deducens optimus illinc
 Traditur in Scheria sedem posuisse remota,
 Exornans urbem muro, domibúsque beatis,
 Aedibus atque sacris, postquam diuiserat agros:
 Verūm is iamdudum Stygias inuiserat umbras:
 Tunc etenim Alcinoüs regalia sceptragerebat.
 Cæsia concessit proin huius in atria Pallas,
 Ut reditum eiecto miserata pararet Vlyssi.
 Ergo subit thalamum prudens Tritonia pulchrum,
 Quo gratum Alcinoi capiebat filia somnum,
 Indole Nausicaa formáque æquanda deabus.
 At geminae famulae formosae utrinque iacebant,
 Cura quibus thalami, & custodia credita ualua.
 Hic thalamum ingreditur similis dea cæsia uento:
 Constitit & supra caput illius, hæcce profata,

R emigis eximij natæ assimilata Dymantis,
 (Hæc erat æquæuæ ex animo dilecta puellæ)
 H anc igitur referens Pallas, sic farier orsa est:
 Te nimis, ut uideo, segnem edidit inclyta mater,
 S ustineas pulchras tibi cum sordescere uestes.
 I am præstò tibi sunt hymenæi, ornata decenter
 S is quibus, atque alios ornes, qui te optima ducent:
 N am rectè his homines sequitur bona fama peractis,
 G audiâque ad charos permanant magna parentes.
 N unc age loturæ, quum lux se ostendet, eamus:
 N am tibi me sociam dederim, quî prompta pareris:
 V irgineum perdes quando ocyus ipsa pudorem.
 T e siquidem lecti proceres ex agmine multi
 P hæacum poscunt, quorum alto es sanguine creta.
 P roinde hortare patrem, quum cras aurora nitebit,
 V t mulas currûmque paret, quo cuncta uehantur
 V estimenta tibi, pepli que, & stragula uestis.
 I psa que eo melius multo uectabere, quàm si
 I re pedes cupias, cum sint procul urbe lauacra.
 Hæc ubi dicta dedit, conscendit Pallas Olympum,
 Q uo firmam memorant sedem constare deorum,
 Q ui neque concutitur uentis, pluuiæue madescit,
 N ec niuibus tegitur, sed purus semper in illo
 E t nebulis aër uacuuus, candor que serenus,
 Q uoque oblectantur superûm pia numina diuûm:
 I lluc diua abiit, postquam est affata puellam.
 A urora hîc oriens lectis exciuit ab altis
 N ausicaam placidæ miratam insomnia noctis:
 Q uæ charis properè dictura parentibus, alta

A tria percurrentes, inuēnit in ædibus illos:
 N anque foco genitrix ancillis cincta sedebat,
 P urpureas ducens lanas formosa, patrique
 C oncilium ad Regum magnorum occurrit eunti:
 A d quod eum illustris Phæacum turba uocarat.
 E rgo patrem uirgo dictis affatur amicis:
 Nónne mihi instrueres genitor charissime currum,
 S ublimem, solidum, uestes ut protinus omnes
 A d fluuium lotura feram, quæ sordibus horrent?
 T e quoque Phæacum positum decet ordine primo,
 C oncilium puras adeuntem sumere uestes.
 Q uin & sunt domibus nati tibi quinque, mariti
 Q uos inter duo sunt, crescunt aliq̃ue per annos:
 C onfessumque horum, lota sine ueste recenter
 N on ullus peteret: mihi quæ sunt omnia curæ.
 Hæc effata, nouos hymenæos dicere aperte
 N on est ausa patri, qui sensum accepit, & olli
 R eddidit hæc: Tibi non mulas aliudue negare
 N ata queam: famuli currum tibi proinde parabunt,
 Q ualem chara petis: tu rectà flumen adito.
 Hæc ubi dicta dedit, famulis Rex inclytus aptè
 C urrum ornare iubet, qualem eius nata petisset.
 Q uæ properè, ut fuerant iniuncta, exacta dederunt:
 E thalamo hinc uestes operosas regia proles
 E xtulit, & curru posuit generosa polito.
 A t formosa cibos uarios huic mater in arca
 T radidit, apponens obsonia, & utre lyæum:
 A ureus accessit quibus & lecythus oliui,
 Q uo secum ancillas præclara perungeret omnes.

Ergo altum uirgo currum conscendit, habenas
Accipitque manu, simul insonuitque flagello
Percutiens mulas, magno hîc ruit impete currus
Asportans uestes multas, pariterque decoram
Nausicaam, & quotquot delegerat illa ministras.
At fluuij postquam ad clari uenêre fluentia,
Lympha quibus faceret speciosa lauacra perennis,
Sordida uti quanuis cuncta expurgare ualerent,
A curru famulae mulas ante omnia soluunt.
Vicinum has amnem propter siuere subinde
Pascentes gramen prædulce errare: sed ipsæ
E curru accipiunt uestes, undisque madentes
In foueis magno properè certamine calcant:
Dein lotas, cunctisque à sordibus expurgatas
Littore distendunt sicco, quâ multa lapillos
Vnda maris refluxo quatiebat uerbere salsi.
Ergo ipsæ unxerunt ubi lotæ corpus oliuo,
Indulsero cibo ripam prope fluminis alti,
Dum siccas uestes ijs redderet ætherius Sol.
Postquam exempta fames, & amor compressus edendi,
Abijciunt lætæ uittas: tum denique Regis
Prima pilæ inter eas incepit filia ludum.
Qualis ad Eurotam, aut Erymanthi culmine summo
Exercet Diana choros metuenda sagittis,
Aut apri aut leuis illa sequens uestigia cerui,
Quam circum agrestes glomerantur Oreades, ortæ
Ab Ioue, præstanti forma, cunctæque decoræ,
Exuperans Diana tamen supereminet omnes:
Lætæ tacitum pertentant gaudia pectus:

Talis erat famulas inter generosa uirago.
 At ubi iam ad patrios esset reditura penates,
 Instructo referens curru pulcherrima uestes,
 Consilio hoc Laërtiaden Tritonia iuuat,
 Nausicaam ut somno resolutus cerneret heros,
 Qua ducente miser Phæacum inuiseret urbem.
 Nanque pilam ad famulam iaceret cum regia uirgo,
 In fluuium longè famula coniecit aberrans.
 Tollitur hîc ingens atque excit clamor Vlysssem:
 Qui residens, animoque mouens non pauca, profatur:
 Heu quasnam in terras hominum me fata tulerunt!
 Inisti an uiuunt reigionibus hisce, ferique:
 An magis hospitio celebres, diuósque timentes?
 Virginea, ut reor, ad nostras uox aduolat aures:
 Nympharum hanc dicas uersantum in montibus altis,
 Aut fontes prope, uel fluuios, uallésue uirentes.
 Clamarunt magis áne uiri me propter ad auras?
 Quicquid id est tamen experiar, propiúsque uidebo.
 Exilit his dictis arbusti tegmine denso,
 Et rammum è sylua frangit mala passus Vlysses,
 Velaret folijs ut aperta uirilia multis.
 Vtque leo egreditur sylua generosus, in altis
 Montibus eduçtus, uentos perpeßus & imbres,
 Atque oculis ardens, ouiumue boúmue per agmen
 Ceruarúmue ruit, diráque fame excitus audet
 In ualidis clausas inuadere ouilibus agnas:
 Sic nudus quanuis sese miscere puellis
 Vi Laërtiades prædura urgente parabat.
 Ergo illas salsis afflictus & horridus undis

Terruit,

Terruit, atque omnes diuerso ad littora cursu
 Fugerunt: sola Alcinoö generata remansit:
 Nanque olli ingentes animos dedit inclyta Pallas.
 Proin contra heroëm dubium stetit áñne puellam
 Apprendens genibus supplex oraret: eandem
 An procul adstantem uerbis leniret, ut urbem
 Monstrarétque sibi, & uestes præberet egenti.
 Hæc alternanti potior sententia uisa est
 Stare procul, uerbisque prius mulcere puellam:
 Negenibus prensis in se eius uerteret iram.
 Confestim dulci tum sic sermone profatur:
 Te supplex regina peto, siue es dea, seu tu
 Mortalis. quòd si è numero sis una dearum,
 Indole præstanti, formáque & corpore toto
 Dianæ mihi puchra uidere simillima castæ.
 Sin te mortalem potius terra educat alma,
 Oter felices qui te genuere parentes,
 Ter quoque felices fratres, quos gaudia porro
 Maxima te propter subeunt, ubi tale frequentes
 Indugredi germen prospectant cunque choreas.
 Supra alios omnes fuerit tamen ille beatus,
 Dotibus uxorem qui te amplis duxerit auctam.
 Mortalem haud memini similem tibi cernere, siue
 Ille uir, aut mulier fuerit, stupeóque uidendo.
 Consimile in Delo celebres ad Apollinis aras
 Conspexi ad cælum palmæ consurgere germen:
 Nanque iter id multo populo comitante peregi,
 Quod mihi erat grauium pòst causa futura malorum.
 Illud item stupui quondam regina uidendo

Cui simile è terra natum haud reor optima lignum,
 Sic ego te stupco mirans, ac tangere prensis
 Te genibus metuo, plerisque doloribus haustus.
 Hesternum uicena dies me eiecit ab undis:
 Nanque hoc me spacio uexere per æquora fluctus.
 Insula ab Ogygia nunc huc deiectus aberro,
 Vt damnis alijs uexer, cum nulla quietis
 Spes superet, mala multa etiam toleranda supersint.
 Nunc miserere tamen: nam te mala plurima passus,
 Primam adi: neque te præter mihi cernere quenquam
 Mortalem licuit, postquam has sum uectus in oras.
 Quare ostende urbem, quâsque induar adijce uestes,
 Siquam huc adueniens tecum regina tulisti.
 At tibi dent quæcunque cupis, pia numina diuûm,
 Tecta, uirique animum concordî pace ligatum:
 Nam potius nihil aut præstantius esse putarim,
 Quàm cum recta tenet domibus concordia nexos,
 Vxorémque uirúmque. hosti dolor altus, amicis
 Gaudia, quanquam ipsos attingat summa uoluptas.
 Hæc ille: Alcinoi soboles cui talia reddit:
 Hospes, quandoquidem haud malus imprudensque uideris,
 Fortunâsque uiris summi regnator Olympi
 Diuidit ille bonis ut uult prauis que potenter,
 Têque malis auxit, sunt attamen illa ferenda.
 Nunc quoniam nostras oras urbemque petisti,
 Non tu uestis inops fueris, neque scilicet horum
 Indigus, ærumnas passo quæ tradier æquum est:
 Quin urbis per me ac populorum nomina disces:
 Hæc loca Phæaces habitant, urbemque propinquam.

Alcinoi

Alcinoi ast ego sum generosi filia regis,
Phæacum in populum cui uis, cui summa potestas.

Sic ait: ancillisque iubens deintalia fatur:

A n'ne uirum intuitæ fugitis? iam sistite cursum.

A n'ne illum hostili deuictum huc mente putastis?

Non hic, non quisquam mortalisue humidus in nos

Damna ferens, pingues Phæacum accesserit agros.

D ijs siquidem chari sumus immortalibus altis:

Secessu at uasti quoniam maris hocce moramur

Postremi, nec quisquam alius uir nostra frequentat

Littora: cum miser hic ad nos peruenerit errans,

Hunc curare decet: nanque ab Ioue pauper, & hospes:

Et quæ parua damus, capienti grata feruntur.

Ergo illi famulæ potum præbete, cibumque:

Et fluuiio, uenti qua non flant parte, lauate.

Hæc ait. inter se hortantes steteruntque puellæ:

Quoque loco Alcinoi soboles præclara beati

Iusserat, heroem fluuiio residere iubentes,

Palliâque apponunt olli, tunicamque paratam.

Aureus accessit queis & lecythus oliui.

Abluere inde iubent illum sua membra liquenti

Flumine: quum sic est illas affatus Vlysses:

Hinc procul ancillæ consistite: nanque ego salsam

Ipse humeris spumam abluerim: post ungar oliuo:

Nanque diu caruit quouis nostrum unguine corpus.

Me uobis nunquam præsentibus usque lauarim:

Eruceo siquidem nudarier ante puellas.

Hæc ait. ast abeunt famulæ, dominæque renarrant

Singula: diuinus spumamque hic abluit heros,

O D Y S S E A E

P lurima quæ dorso atque humeris illisa manebat:
 E t caput abstergens, pelagi discussit odorem.
 A t ubi iam totum sibi corpus inunxit oliuo,
 I nduit & uestes, dederat quas uirgo petenti:
 C æsia maiorem conspectu reddidit illum,
 A ugustumque magis, crispas ut uertice crines
 M itteret, ac similes hyacinthi floribus omnes:
 N on aliter quàm qui argentum circunlinit auro
 D octus ab eximia faber artes Pallade multas,
 V ulcanóque, opera absoluit non pauca peritè.
 M irum infudit ei Pallas per membra colorem.
 V icino pelagi tum littore sedit Vlysses
 O ra deo similis, & pulchros corporis artus.
 O bstupuit primo aspectu regina, suisque
 S ic ait ancillis: Mentem huc adhibete puellæ:
 N on sine mente deum nostras deiectus in oras
 M iscuit egregijs hic se Phæacibus heros.
 N am prius horrendo teter mihi corpore uisus,
 N unc similis dijs est summo regnantibus axe.
 A tque utinam talem nanciscerer ipsa maritum,
 D egeréque hac olli uitam regione liberet.
 N unc illi potum famulæ præbete, cibumque.
 Hæc ubi dicta dedit, dominæ parère puellæ
 F estinant, uictumque ferunt properanter Vlyssi.
 I lle famem, sibi quam ieiunia longa pararant,
 A ppositis auidè extinxit, corpusque refecit.
 A lcinoi post quæ soboles generosa plicatas
 I mposuit curru uestes, ualidasque sub illo
 A diunxit mulas: conscendit & ipsa deinde:

Atque

A tque his magnanimum uerbis affatur Vlyſſem:
Nunc hoſpes noſtram rectà te conſer in urbem,
V t te celfa mei genitoris ad atria mittam:
P hæacum procereſ cunctoſ nanque hiſce uidebiſ.
N unc cape dicta memor, prudénſque hæc mente teneto,
D um per agroſ dabitur tranſire, hominúque labores,
P oſt currum ancilliſ uenies comitantibuſ heroeſ,
O cyuſ hocque uiæ duce me certiſſimuſ ibiſ.
A ſt ubi Phæacum claram ueniemuſ ad urbem,
T urriſ ubi excelfa eſt, & utroque ab littore portuſ,
A tque ubi ſacra foro uicina eſt ilicet ædeſ
E ſaxiſ erecta ingentibuſ Ennoſigæo,
A nguſtuſque adituſ, nam tractæ ex æquore puppeſ
O btexère uiam, cum ſit ſua cuique carina,
D enique ubi efficiunt ratibuſ propria arma, rudenteſ
A tque alioſ funeſ, acuuntque ex ordine remoſ:
(Non etenim tenti curæ Phæacibuſ arcuſ,
N on pharetræ: at mali, at remi, celeréſque carinæ,
Q ueiſ pelagi tractuſ gaudent ſulcare profunduſ)
S commata, ſi mecum uideare, perhorreo uulgi.
E t quia Phæacum noui genuſ omne ſuperbuſ,
E xtimeo peior ne quiſ ſic farier auſit,
Q uiſnam hic Nauſicaam ſequitur formoſuſ & ingeſ
H oſpeſ? ubi inuentuſ? ſanè hunc feret illa marituſ.
A n quenquam externuſ pelago quæſiuit in alto
E rrantem, quòd nulla uirûm ſit copia præſto?
A n ne quiſ oratuſ multa prece fortè puellæ
H uc ſuperûm cælo uenit, quem ſemper habebit?
F ecerit at meliuſ quærenſ aliunde marituſ,

Quando omnes nullo Phæacas honore reponit,
 Quorum ipsam è numero multi petiere, bonique.
 Dixerit hæc aliquis: fient que opprobria nobis:
 Damnarémque aliam quæ talia cunque patraret,
 Si quæquam inuitis se fortè parentibus ausit
 Commiscere uiris hymenæos ante peractos.
 Proinde meis aures adhibe charissime uerbis,
 Alcinoò ut reditum obtineas comitésque uolente.
 Est nemus alnorum, sacrum tibi Cæsia, iuxta
 Idque uiam: atque ibi fons, & prata uirentia circum.
 Hic patris Alcinoi delubrum, hic uinea floret
 Urbe procul, quantum uox permeet alta uocantis.
 Hocce morare sedens, donec ueniamus in urbem,
 Indytáque Alcinoi capiant nos tecta parentis.
 Hæc postquam ingressos adiisse putaueris hospes,
 Tum te Phæacum uicinam confer in urbem,
 Alcinoi rogitans quænam sint atria regis:
 Quanquam ædes illas puero ducce nosse ualeres.
 Phæacum inter enim sublimia tecta potentum
 Alcinoi similes uideas non ædibus ullas.
 Hinc ubi deuenies nostros præclare penates,
 Interiora celer tecti pete limina, donec
 Ad matrem uenias. splendenti hæc assidet igni,
 Purpureas & net lanas (mirabile uisu)
 Post matrem famulæque sedent: altæ ipsa columnæ
 Hæret. quin solium patris illic luce renidet,
 Quo residens uinum similis dijs ebibit heros.
 Hunc tu præteriens, supplex genua accipe matris,
 Confestim ut reditu lætus potiare cupito,

Longius

*L*ongius à patrijs quanquam regionibus absis.

*Q*uòd si illam lenem offendas, si mente benigna

*T*e foueat, superest tibi spes certissima chari

*A*tria posse patris, reliquos & cernere amicos.

*H*æc ait: ac torto mulas formosa flagello

*I*nsonat: atque illæ properantes flumina linguunt.

*V*eloci at quaterent ubi campum ad littora cursu,

*F*rena tenens manibus moderantius impellebat:

*V*t Laërtiades, famulæ & sequerentur euntem.

*S*ol cadit hic, ollique nemus tenuere sacratum

*P*allados. hoc primùm sedit Laërtia proles,

*E*t diuam supplex hac Pallada uoce precatur:

Clara Iouis summi proles Tritonia, nunc me

*E*xaudi miserum: precibus nanque antè fuisti

*S*urda meis, tunc quum me affligeret Ennosigæus.

*H*uic populo charus per te & miserabilis adsim.

*A*udiſt hæſce preces fundentem Cæſia: nec ſe

*C*onſpiciuam oranti tamen obtulit ipſa: potentem

*N*am patrum uerita eſt, miſerum uehementer Vlyſſem

*Q*ui prius afflixiſt, patriæ quàm ad tecta rediret.

HOMERI ODYSSEAE LI-

BER SEPTIMVS.

Is dictis diuam orabat Laërtius heros:

Nausicaä at uelox deuexit currus in urbem.

Quæ postquã eximij genitoris ad atria uenit,

Constitit ante fores: præstóque fuere sorori

D ijs similes fratres, curru nexáſque resoluunt.

I ngenti mulas, uestesque in tecta reportant:
 I psa petit thalamum: uetula atque huic ocyus ignem
 E piro in patria genita attulit Eurymedusa,
 Q uam quondam Epiro raptam uexere carinae
 S electum Alcinoos munus, Phæacas ut omnes
 Q ui regeret, responsa illis pro numine reddens.
 N ausicaæ hæc igitur, primis quam eduxerat annis,
 A ccenditque ignem thalamo, cœnamque parauit.
 A st urbem cum iam peteret generosus Vlysses,
 M ulto illum nebulae contexit Pallas amictu:
 P hæacum ne si quisquam foret obuius olli,
 Q uisnam esset rogitans, conuicia diceret audax.
 A t postquam portis aderat uicinus, & urbi,
 T unc occurrit ei glauco dea lumine torua:
 G estantiq; urnam similis generosa puella,
 C onstitit ante ipsum: cui sic Laërtius infit:
 Nata, precor te trade ducem mi ad tecta potentis
 A lcinoi, populo qui regnat in hocce beatus:
 N am miser ex Apia terra nunc hospes adiui
 H æc loca: nec quisquam porrò mihi cognitus horum
 Q uotquot in hac urbe & regionibus hisce morantur.
 Hæc ait: atque olli respondit cæsia uirgo:
 Q uæ petis, illa pater me commonstrante uidebis
 A tria: nanque mei sunt ædibus illa parentis
 P roxima. proinde ducem tacitè me chare sequêris.
 N éue horum aspicio quenquam aut affator eundo.
 N am facilè externos Phæax non ullus amarit:
 N ec ferme hospitium præbent aliunde profectis:
 N auibus at genus hoc fidit uelocibus unis,

Aequora

A equora queis frēti sulcant.nam Iuppiter illas
V t pennas celeres dedit.aut quod mente capeſſis.

Prima uiam fata hæc iuit Tritonia Pallas:

P oſtque deæ clarus ueſtigia ceſſit Vlyſſes.

V rbe igitur media Phæacum nullus euntem

C onſpexit:ſiquidem bello metuenda uirago,

A ère prædenſo gradientem ſepſit Vlyſſem,

A c multo nebulae dilectum textit amictu.

O bſtupuit cernens heros portuſque ratéſque,

C onuentuſque uidens Phæacum,ac mænia longa,

C elſaque,firmata & uallis,mirabile uiſu.

A ſt ubi uenerunt præclari ad tecta tyranni,

C æpit eos inter ſic farier inclyta Pallas:

Hæc ſunt illa,pater,quæ dudum tecta petebas,

I n quibus eximij celebrant conuiuia reges.

E rgo aulam penetrans & limina,pelle timorem:

N anque uir in quouis opere eſt præſtantior,audens,

E x alijs quanquam ueniens regionibus adſit.

R eginam inuenies ingreſſus in atria primùm

A reten proprio dictam cognomine,& iſdem

Q ui regem Alcinoum genuere,parentibus ortam.

N auſithoum ſiquidem genuit maris arbiter,olim

C um forma eximiam Peribæam mixtus iniſſet,

M axima natarum quæ uixerat Eurymedontis,

Q uem ſæuos perhibent quondam rexiffe Gigantes,

E xincta illorúmque iniuſta gente periſſe.

H æc compreſſa igitur natum dedit Ennoſigæo

N auſithoum claris regem Phæacibus olim.

N auſithous genuit Rhexenoráque Alcinoúmque:

Quorum illum occidit Phæbus sine prole uirili,
 Quam nullam huic tulerat noua nupta, sed edidit unam
 A retem, Alcinous qua uixit coniuge latus,
 V xorem impense ueneratus, ut esset in orbe
 V ir nullus tanto uxorem dignatus honore,
 A retem quanto dignam duxere parentem
 N ati, atque Alcinous, Phæacúmque inclyta turba.
 S uspicere hanc etenim soliti pro numine, grato
 O re salutabant, iret quum pulchra per urbem:
 Q uandoquidem huic prudens animus non defuit usquam:
 C onsulere ut populo, ac lites dissoluere posset.
 Q uod si fortè tuos animo miserata labores
 H æc fuerit, superest tibi spes certissima, charos
 P osset tuæ patriæ quandoque renisere fines.
 Hæc effata abiit bello metuenda uirago
 A equor in immensum, Scheriámque reliquit amœnam.
 H inc Marathona petens & Athenas Cæsia latas,
 C ondit Erechthei se limine. fortis at heros
 R egis tecta subit, meditatus multa priusquam
 A lta pauimenti contingeret æra nitentis.
 N am uelut à Luna Phæbeo aut sidere fulgor
 E grediens magni lustrabat tecta tyranni.
 A ere etenim fuerant constructi à limine muri
 A d penetrale domus: pinnis circúmque nitebant
 C yaneis, auro solidæque ante omnia ualuæ:
 A rgento ductique ærato in limine postes,
 A rgento limen superum: hoc super, aurea cornix.
 P erfecti sed utrinque canes auro atque argento,
 M ulciber eximia quos fecerat arte decenter,

Inclyta ut Alcinoi seruant limina, semper
 Expertes lethi, quos nullum absumeret æuū.
 Applicite ast intus muris à limine primo
 Ad penetrale aderant sellæ, tenuésque per illas
 Dispositæ uestes, muliebrique arte peractæ:
 Hæacum his soliti proceres residere cathedris,
 Pinguibus intererant epulis noctésque diésque.
 In sacris autem iuuenes altaribus aurei
 Stabant, accensasque faces hinc inde tenebant,
 Quæ noctu afferrent lucem cœnantibus æde.
 Quinquaginta intus famulæ, quæque ordine longo
 Pinsere seu flauæ Cereris frumenta per ædes,
 Texere seu telas, aut uoluere pensa, sedentes
 In gyrum, similes procera frondibus alni:
 Textæque stillabant oleum uelamina liquens.
 Sicut enim reliqui cedunt Phæacibus altum
 Per mare nauigijs pulchris, uxoribus horum
 Sic tela texenda aliæ: Tritonia multas
 Nam dedit ijs artes, & mentis acumina promptæ.
 Extra aulam porrò complectens iugera terræ
 Quattuor, hortus erat, circum undique septus, & altis
 Consitus arboribus: quo Punica mala uirebant,
 Et Pyrus, atque suis Mali cum fructibus amplæ.
 Præterea dulces Ficus, Oleæque uirentes:
 Perpetui inque illis fructus, quos sicca negaret
 Non æstas, neque hyems: zephyri nam flamina semper
 Maturos reddunt genitos, gignuntque recentes.
 Post pyra proinde pyrum, post mala senescere malum,
 Post ficus cernas ficus, unâsque sub unâs.

Vinea quin illic est fertilis, altera cuius
 Area siccatur Phœbea lampade, plano
 Post loco: alterius sed uinitor excipit uuas,
 Aut calcat: florem perdunt aliæque subinde
 Nondum maturæ: mutant aliæque colorem.
 Areolæque illic distinctæ tramite recto,
 Semper olus, quodcunque horti nouere, ferebant.
 At fontes intus gemini: quorum irrigat hortos
 Alter: at alterius cursus sub limen in ædes
 Defertur, largè præbens Phæacibus undas.
 Tot superùm donis pollebant tecta tyranni:
 Singula quæ sistens multum est miratus Vlysses.
 At postquam hæc animo pellegit cuncta, penates
 Ingreditur: celerique petens penetralia gressu,
 Phæacum procures rectoresque inuenit omnes
 Vltima Mercurio libantes pocula diuo.
 Postremo huic etenim libabant nocte sopora.
 Ergo per eximias ædes, mala passus Vlysses
 Tectus ijt nebula, quam offuderat antè Minerua,
 Donec ad Areten pertransiit, Alcinoúmque.
 Cúmque manu genibus reginam apprenderet heros,
 Scindit se nubes, & in æthera purgat apertum.
 Obstupuere olli tectis heroa uidentes:
 Conticuere tamen: suppléxque hæc infit Vlysses:
 Arete eximij Rhexenoris inclyta proles,
 Ecce tibi, Regina, miser, claroque marito,
 Conuiuisque adsum, queis uitam sancta beatam
 Numina dent, bona cuncta suis & relinquere natis
 In domibus, quos & populus commisit honores.

At citò

A t citò mi reditum in patriæ uos teçta parate.

N anque diu à charis absum mala passus amicis.

Hæc ubi dicta, focis in puluere sedit ad ignem.

P hæacésque illum tacitè mirarier omnes:

Q uos prudens uerba hæc Echenëus rettulit inter,

P hæacum ille uirûm iam natu maximus heros,

F acundique oris, uetera atque recentia doctus.

E rgo senex illis maturus talia fatur:

Dedecus hoc ingens fuerit, Rex optime, nobis,

H ospes humi ante focum iaceat si puluere sicco:

H ique tuum expectant nutum, neque farier audent.

P roinde iube nitido solio residere, iacentem

A ttollens, fidisque merum præconibus illi

P orrigere, ut superûm libemus pocula Regi,

S upplicibus solitus qui semper adesse uerendis.

E que tuo mox proma penu cœnam afferat olli.

Hæc Echenëus ait: queis postquam nobilis aures

P ræbuit Alcinous, solertem accepit Vlysssem,

E que foco erectum, solio locat ipse nitenti:

L aodamanta autem sibi charum ante omnia natum

E xcijt: Alcinoos nam proximus ille sedebat.

H inc manibus lymphas ancilla dat. aureus olli

G uttus, eratque lebes argenteus. inde politam

A pposuit mensam, Cereris quam sedula flauæ

M uneribus cumulat gratis, uictumque ministrat

L argius, atque hilari profert præsentia uultu.

E rgo cibo ac potu indulgit Laërtius heros.

A t Rex præconem alloquitur, ac talia mandat:

Pontonoe infundens uinum cratère propina

Omnibus, ut superum libemus pocula Regi,
Supplicibus solitus qui semper adesse uerendis.

Hæc ait: at dulcem præco cratère lyæum

Omnibus extemplo infudit per tecta minister.

Ast ubi libarunt quantum uoluere bibentes,

Alcinous clavis tum sic Phæacibus inquit:

Phæacum audite hæc proceres, eque ordine primi,

Quæ me cunque animus uobis effarier urget:

Perfectis epulis dormite ad uestra reuersi

Limina: mane senes orto sed cogite multos,

Hospes ut à nobis capiat conuiuia præsens,

Sacraque reddamus dijs immortalibus. inde

Huic facilem reditum lætūque parabimus omnes,

Confestim ut nostris ratibus sua tecta reuifat

Exultans, uel si longinquas incolat oras,

Vt mala nulla miser subeat neque damna priusquam

In patriam redeat, qua perferet omnia durus,

Quæ fatum ac triplices olli neuere sorores,

Quum miserum genitrix in luminis edidit auras.

Iam superum si quis nos calo inuisit ab alto,

Summa parant aliud quicquam post numina nobis.

Nanque deos semper manifestos cernimus, ollis

Quandocunque sacras hecatombas rite paramus,

Nobiscum & celebrant conuiuia læta sedentes.

Quod si solus iens occurrat fortè uiator,

Non sese occultant nobis: nanque hisce propinqui,

Cyclopes ueluti sumus, & fera turba Gigantum.

Hæc ait Alcinous: cui talia reddit Vlysses:

Nunc aliud potius tibi sit Rex optime cordi:

C orpore non similis dijs immortalibus altis
 I ngeniõe adsum: mortali at sanguine cretus
 E x ijs, perpeffos quos damna grauiffima noftis,
 A equari ualeo quibus ipfe doloribus haufftis.
 P lurima quinetiam uobis ego damna referrem,
 Q uæ toleranda mihi fuperi mifere potentes:
 A t finite affliktum quanuis cœnare dolenter.
 I rato fiquidem mil peius uentre, nec ullum
 I lle fui immemorem fieri finit improbus unquam,
 N on miferum quanuis, magnóque dolore grauatum.
 P roinde animus luctum fuadet, fed uenter & effe
 E t potare iubet femper, pofcitque repleri,
 Q uæ mala cúnque tuli, cunctorum obliuia præbens.
 V os, fimul extulerit digitos aurora rubentes,
 F eftinate precor patrias me mittere in oras,
 P affum multa licet: quin uitam morte refoluam
 R ura cupita femel cernens, patriósque penates.
 Sic ait: atque omnes laudarunt dicta, iubentes
 H ofpitio exceptum dimittere digna locutum.
 A ft ubi libantes quantum uoluere biberunt,
 P hæaces cubitum quisque ad fua tecta reuerfi,
 L inquentes miferum tectis heroa beatis:
 Q uem iuxta Arete fedit, formáque decorus
 A lcinous. famulæque hîc cœnæ uafa reportant.
 A rete inter eos tum fic formofa profatur:
 P allium enim ac tunicam nouit, quas inclyta quondam
 F ecerat eximias uestes, doctæque miniftræ.
 H is igitur dictis generofum affatur Vlyffem:
 Percontor te hofpes primùm, quis? & unde uirorum

Huc ades? hasce tibi quisnam dedit optime uestes?

Nónne huc te errantem pelago uenisse ferebas?

Hæc ait Arete: cui talia reddit Vlysses:

O Regina, graues longo sermone dolores

Promere difficile est: superi mihi nanque dedere

Innumeros. tamen hæc referam quæcunque rogasti.

Ogygia immenso longè iacet insula ponto,

Qua magni Atlantis soboles uersuta Calypso

Aedes pulchra colit dea, non mortalibus ullis

Concubitu sese miscens, cuiquàmue deorum.

Vi superum at solus cessi deiectus in aedes

Illi. omnipotens candenti fulmine nam mi

Perfregit medio disiecitque æquore puppim.

Excidio ex illo socium manus occidit omnis.

Ipse ima residens confractæ parte carinæ,

Per maria ad lucem nonam turbata ferebar.

Ogygia at decima me cepit nocte Calypsus

Insula formosæ: proprijs quæ sedula tectis

Exceptum curans aluitque, deumque sponondit

Me fore, quem nunquam raperet damnosa senectus.

At mihi non animum mouit dea: sed tamen annos

Septem illic uixi, lachrymis semperque rigabam

Quas mihi diuinas dederat nymphea incluta uestes.

At ubi iam octauus redeuntibus affuit horis,

Tum mihi persuasit reditum dea, siue iubente

Id Ioue, siue deæ mutata est fortè uoluntas.

Merate proin mittens, Cereris dulcisque lyæi

Dona dedit, uestesque adiunxit nymphea beatas,

Submittens facilem lenemque per æquora uentum.

S eptima post decimam sic me lux uidit euntem:
 O Etæua at uestros cepit Phæacia montes
 O stentare mihi. tum gaudia pectore magna
 C oncepi, infelix: multos nam deinde labores
 E xhausturus eram, mihi quos dedit Ennosigæus,
 Q ui mi iter impedijt, commotis undique uentis:
 T urbauitque fretum: cuius me scilicet undæ
 N on sinerent ferri mærentem naue per altum.
 N anque ratem medio disiecit in æquore turbo:
 A st ego nans undæ hoc sulcaui, donec in oras
 M e uestras uentus rapiens fluctûsque tulere.
 I n quas egrediens, fluctu correptus, in æthen
 A d surdas cautes & littora dura ferebar.
 A t retro navi rursus, dum fluminis undas
 I ngrederer: locus est uisus nam commodus ille,
 V t neque saxosus, neque uento obnoxius ulli.
 H uc animum exiui recreans. nox deinde moranti
 F usca superuēnit. procul ergo egressus ab amne,
 A rbustis tectus iacui, lectis que uolutus
 F rondibus: infuditque deus per membra soporem.
 V exatus quauis, tota sic nocte quicui
 F essus ad auroram, mediæque ad tempora lucis.
 V erùm ubi Sol caderet, fugit mihi corpore somnus.
 N atæ hîc fortè tuæ famulas in littore uidi
 L udentes, similis cum queis erat ipsa deabus.
 O rai hanc supplex: nec mentibus illa benignis
 E xcidit, ut iuueni te uix occurrere tali
 P osse putes: neque enim iuuenes sapere aspicias unquam.
 P ræbuit hæc cererem largè, laticemque lyæum:

E t fluuio lauit: dedit hasque mihi optima uestes.

H æc, Regina, licet mœrens, uera omnia dixi.

Sic ait: Alcinous contrà cui talia fatur:

N ostra parùm rectè hoc effecit filia, quum te

A e dibus haud statuit nostris, muliebre secutum

A ncillarum agmen: quã primam es quippe precatus.

Hæc ait Alcinous: cui sic Laërtius heros:

I mmeritam quæso bone Rex hoc nomine natam

N e damna: ancillas iussit me nanque sequentem

I re: sed erubui comitantibus ire puellis,

N e cernens animo ferres fortassis iniquo:

Z elotypi mortale genus nam uiuimus omnes.

Tunc hæc Alcinous grata uice reddidit olli:

N on mihi rem præter, faciles cor suggerit iras,

H ospes: honesta tamen sunt cuncta decentia porro:

I uppiter atque utinam & uellet cum Pallade Phœbus,

Q ualis es, ut mecum concordi mente ligatum

A spicerem generum, nostræ natæque maritum.

N anque à me, degens nobiscum hac urbe libenter,

T ecta & opes caperes. te non remorabitur ullus

P hæacum inuitum: neque faxit Iuppiter istuc:

A t tibi (ut hoc noris) reditum cras ipse parabo.

I nterea somno resolutus membra quiesces.

A t nauem hi ducent tranquilla per æquora, charam

I n patriam ut redeas, aut quò tibi cunque libebit,

E ubœa uel si mage sit locus ille remotus,

Q uam spacio immenso nostri distare loquuntur

Q ui uidere, illuc Rhadamanthum puppe uehentes

V isurum Tityon terræ omniparentis alumnum.

Hi tamen

H i tamen exactum facile una luce dederunt
 I llud iter, retróque ad limina nota tulerunt.
 T u quoque quàm celeres nobis sint æquore puppes,
 P erspicias, qualis remósque agitare iuuentus.

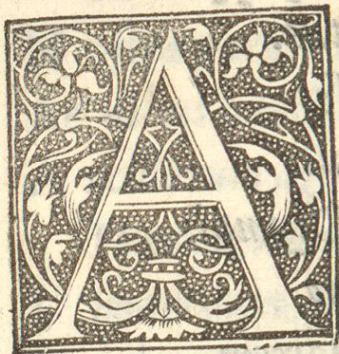
Sic ait Alcinous: queis dictis lætus Vlysses
 R edditus, hæc olli respondit uerba precatus:
 Hæc perfecta utinam reddat regnator Olympi:
 S ic etenim Alcinous terra celeberrimus alma
 V iueret, ad patriæque ego tecta cupita redirem.

Hæc illi inter se uario sermone ferebant.
 A t iubet Arete famulabus pulchra uocatis
 P orticibus lectos insternere, purpureóque
 S tragulo eos tegere, ac superaddere deinde tapetes:
 M olles quin etiam uestitu apponere amictus.
 E rgo id opus famulæ properant per tecta, facesque
 G estantes, subitò lectos strauere: subinde
 H is dictis promptæ generosum hortantur Vlysssem:
 S urge hospes: lectus præstò est: somniumque capesse.

Hæc famulæ: ast heros dormitum abit inde libenter.
 Q ui somno indulgens, recreabat corpora lectis
 C onditus instratis, ubi porticus ampla sonaret.
 A lcinous tecti penetrati in sede quiescens
 D ormiit: hunc iuxta regina cubile parauit.

H iij

HOMERI ODYSSEAE LIBER OCTAVVS.

Vrora at currus ubi protulit orta rubētes,
Alcinous lectis exurgit mollibus heros:
Exit & è thalamo Laërtæ clara ppago:
Quem sacer Alcinous Phæacū adducit ad
amplum
Conciliū, ad curuas indiētū mane carinas.

C onfedere igitur saxis exinde politis
O rdine: mōxque tulit sese Tritonia Pallas
P raconi Alcinoi faciem aſſimilata, per urbem,
V t Laërtiadæ reditum generoſa pararet.
A dſtitit ergo uiris, & ſic ad quenque locuta eſt:
Huc age Phæacum proceres, eque ordine primi
I te ad concilium ſuper hoſpite conſulturi,
A lcinoi celebres Regis qui uenit in ædes,
I aētatus pelago, ſimilis dīs, corpore præſtans.
Excijt his dictis uires animōſque uirorum.
C onuenere igitur, plenīſque ſedilibus olli
S ederunt. ſtupuit ſiquidem pars plurima cernens
P rudentem Laërtiaden, cum Cæſia magnum
I nſudiffet ei capitique oculiſque decorem,
C orporis atque habitu maiorem heroa dediffet,
O mnibus ut charus Phæacibus, utque uerendus
R edditus, in populo certamina plurima uictor
P erſiceret, quæcunque olli delecta iuuentus
P ropoſitura foret. ſedenim petiere frequentes
C oncilium populi, quibus hæc Rex optimus inſit:

Phæacum

Phæacum procures, animis ea figite uestris,
I mo quæ cupimus deprompta è pectore fari.
H ic errans nostras heros peruénit in ædes,
N ec scio an occiduo ànne oriente à sole profectus.
A t reditum nostra certum sibi naue parari
O rat.nos illi reditum de more paremus:
Q uandoquidem nullum nostra hæc ad limina ueductum
F lere diu oprati reditus toleramus egentem.
I nsuetam ergo undis ducamus in æquora puppim:
Q uinquaginta itidémque duûm fortissima cuncto
C orpora de populo totâque ex urbe legantur.
E xite hinc remis aptè per transtra reuinctis
E xtemplo, & pingues epulas curate frequentes:
N anque dabo has largè quum limina nostra petetis.
H æc iuuenes mandata ferant, sed cætera Reges
S ceptriferi manus ad nostros properate penates,
H ospes ut accipiat conuiuia læta, nec ullus
I d neget: accersant diuinûmque urbe poëtam
D emodocum. huic etenim deus oblectamina cantus
S upra alios tribuit, quò mens cunque egerit illum.
Præcessit Rex his dictis, aliique secuti
S ceptriferi: præco cantorem adiitque peritum.
A t lecti iuuenes quot Rex mandarât, ad alti
S epelagi littus studio flagrante tulere.
A d mare sed postquam iuuenes nauémque profecti,
V ndisonum in pelagus nigram traxere carinam,
T unc olli malum imponunt, ac uela ministrant,
P ellibus & sectis nectunt ex ordine remos
V t decet, extendunt & candida uela parati.

I nde salo puppim statuunt, ad tectáque clari
 A lcinoi post hæc redeunt mira arte polita.
 P orticus ergo uirum, quin septa, domúsque repleta est:
 N am plerique illuc ierant iuuenésque senésque.
 B issenas his mætat oues Rex optimus, albis
 D entibus atque sues octo, geminósque iuencos,
 T ergora queis rapiunt sectis, epulásque ministrant.
 A duenit hic cantor Musæ dilectus, ab illa
 Q ui cepit quondam præbente bonúmque malúmque.
 N anque oculis captum, decorauerat inclyta cantu:
 P ontonous sellam apponit cui protinus inter
 C onuiuas lectos, longæ applicat atque columnæ:
 E t clauo citharam suspendit deinde sonoram
 C antoris supra caput, admonuitque propinquam
 A ccipere: & præco cistam mensamque ministrat:
 Q uóque sitim sedet, magnum cratêra repleuit.
 A dmouere manus epulis hîc turba paratis.
 P ostquam exempta fames, compressus amórque bibendi,
 M usa dedit uati laudes ac gesta uirorum
 C armine tum celebri notóque ad sidera cæli,
 I urgia Peliden nata inter & inter Vlysssem,
 C ontendêre uelut lauta ad conuiuia uerbis
 I nter se grauib: quo nomine maior Atrides
 G audebat Graiûm aspiciens contendere primos.
 S ic etenim in Pytho quondam responderat olli
 D elius ingresso templum, ac responsa petenti.
 P rincipium instabat magnæ tum nanque ruinae,
 Q uam superûm in Troas rector Graiósque mouebat.
 A st ea dum uates caneret, Laërtius heros

Purpuream

P urpuream manibus uestem desumpsit utrisque,
 O bducens capiti, faciem texitque decoram:
 N am flere erubuit coram Phæacibus heros.
 Q uandocunque igitur cessabat munere cantor,
 A bstergens lachrymas uestem abducebat Vlysses
 A capite, & superis libabat pocula sumens.
 A tque is cum rursus caneret, rursusque iuberent
 P hæacum procures cantus dulcedine capti,
 F undebat lachrymas heros, uultumque tegebat:
 N ec populo quisquam lachrymantem aduertit in omni,
 A lcinoum præter: propius nanque ille sedendo
 P ercepit mæsto suspiria corde trabentem.
 R emigio claris tum sic Phæacibus infit:
 Phæacum audite hæc procures, æque ordine primi,
 I am gratis nobis epulis satiata libido est,
 I am cithara, sequitur quæ epulas postrema uoluptas:
 N unc agite egressi certamina cuncta subire
 E xperiamur, ut hic referat post hospes amicis
 I n patriam rediens, alios quàm uincimus omnes
 C æstibus, & saltu, & cursu, duræque palaestra.
 Exijt hæc fatus princeps, aliique secuti.
 A t præco citharam clauo suspendit adunco,
 D emodocumque manu capiens, eduxit ab altis
 A edibus, atque uia cæcum deduxit eadem
 Q ua procures ibant, certamina ut illa uiderent.
 E rgo olli petiere forum, quos turba secuta est.
 H ic iuuenes multi consurrexere uigentes,
 A croneus, cumque Ocyalo surrexit Elatreus,
 N auteusque, Primneusque, etiam, Anchialusque, & Eretmeus,

P onteúsque Proteúsque, Thoön, Anabesineúsque,
 T ectonidæ Anchialus Polynéique inclyta proles.
 E uryalus similis gaudenti cæde Gradiuo,
 N aubolidésque omnes & forma & corpore uincens
 P hæacas, præter generosum Laodamanta.
 T res itidem Alcinoö generati ex ordine surgunt,
 L aodamásque, Haliúsque, ac diuinus Clytonëus.
 H i primi celeris petierunt præmia cursus.
 E rgo à carceribus cursum cœpere, simulque
 P uluerulenta omnes campi per plana ruebant.
 V eloci at cursu Clytoneus uincere cunctos.
 Q uantus enim est mulis ubi culta noualia scindunt,
 T erminus, ille alios omnes post terga reliquit.
 D ifficili iuuenes certarunt deinde palæstra:
 V ictori Euryalo cuius data præmia palmæ,
 A mphialúsque alijs saltus prælatus honore est.
 A st omnes disci certamine uicit Elatreus:
 L aodamas satus Alcinoö dein cæstibus omnes.
 V erùm ubi cunctorum est ludis satiata libido,
 L aodamas socijs hæc infit rege creatus:
 Nunc agite ô socij quæramus ab hospite, num quod
 C ertamen didicit: neque enim malus esse uidetur.
 S i femora aspicias, si crura manúsque, supérque
 C ervicem ingenti præstantem robore, necdum
 E xcessit robur: cumulo tamen ille malorum
 V ietus adest: siquidem nihil æquore peius opinor
 C oncussisse uirum, ualido sit corpore quauis.
 Hæc ille: Euryalus contrà cui talia fatur:
 R ectè hæc Laodama narras, & cuncta decenter.

Accedens

*A*ccedens uerbis compella proinde benignis.

At postquam Alcinoos satus audiit hæcce, profectus

*C*onstitit in medio: tum sic affatur Vlysses:

Huc hospes concede pater, certamina tenta,

*S*i quod doctus ades: nam te decet illa tenere.

*M*aior enim nulla est uiuenti gloria cuiquam,

*Q*uam quod obit proprijs manibus, pedibúsque peregit.

*N*unc age, siquid habes, animoque expelle dolores.

*N*on iter usque diu cupies: nam puppis in æquor

*I*amdudum tracta est, socij sunt iamque parati.

Regius hæc iuuenis: cui sic Laërtius heros:

*C*ur mihi Laodama mordentes hæcce iubetis?

*M*i dolor est longè mage quam certamina curæ:

*P*lurima quandoquidem subiij mala, multaque passus

*H*oc uestro sedeo cætu, reditumque cupitum

A Rege exposco precibus, populoque coactò.

Hic olli Euryalus respondens talia fatur:

*H*uic ego te similem haud credam, certamina doctè

*Q*ui sciat illa, homines inter quæ multa feruntur.

*T*e magis huic similem dicam, qui puppe sedendo

*I*mperitat nautis, curatque negocia ponto,

*Q*uique onerum memor est, custosque uiatica seruat,

*L*ucra aut rapta: neque es similis certamina docto.

Hic illum toruè aspiciens, ita fatur Vlysses:

*H*aud rectè hæc hospes dixti: iniustusque uideris.

*S*ic non grata uiris superi dant cuncta potentes,

*I*ngenium, formam, atque orandi scilicet artes.

*V*ilior est aliquis formæ nam sepe decore,

*A*t speciem uerbis ornat deus, huncque libenter

P rospicit orantem populus, uiréque beati
 S uspicit eloqui, superat quibus ille coactos:
 P érque urbem incedens, pro numine cernitur ipsis:
 A st alius forma similis dijs nascitur altis:
 I llus at nulla est insulsis gratia uerbis.
 S ic te conspicuum uultu uoluere potentes
 R eddere cælicolæ, uanum ingeniumque dederunt.
 A t mi animum charo mouisti in pectore, uerba
 R ecta parum, fundens, sed nec certamen, ut inquis,
 O mne mihi ignotum est: quin me reor ordine primo,
 R obore dum fruere solido, manibusque fuisse.
 N unc mala me passum multi afflixere dolores
 E xhaustum bellisque uirum, pelagique procellis.
 S ic tamen afflictus, certamina uestra subire
 E xperiar, uerbis turbatus pectora duris.
 Hæc dicens, ipsa discum cum ueste prehendit
 I ngentem, solidum, ac uincens pondere cunctos,
 P hæaces quibus inter se certare solebant.
 H unc circumtorquens manibus proiecit Vlysses.
 A t lapis insonuit: cuius perterrita iactu
 P hæacum ad terram sese omnis turba reclinat:
 S igna supergrediens sed transiit omnia saxum
 P ræualidis missum manibus: cui cæsia signum
 A similata uiro proponit Pallas, & inquit:
 Luminibus captus signum hoc dignosceret hospes
 C ontrectans: neque enim reliquis iacet intermixtum,
 A t longè primum. proinde hoc certamine fide
 P ræmia Phæacas inter tibi certa reponi.
 Hæc dea: queis dictis multum est lætatus Vlysses,

Gaudens

Gaudens quòd socium in certamine uidit amicum.

Lenius est igitur Phæacibus hæce locutus:

Huc agite ô iuuenes, uestrûm plerosque putarim

Quò ieci, discum, aut iacturum longius esse.

Ex alijs scdenim quæ cor mihi suggerit audax;

Experiamur age hic (nam me irritastis & ultro)

Cæstibus aut lucta aut pedibus nullum ipse recusem

Phæacum è numero, solum extra Laodamantem:

Nanque hospes meus est. quis enim contendat amico?

Demens ille quidem est, & nullo dignus honore,

Qui dura hospitibus certamina proferat hospes,

Externo in populo peiora sibi omnia reddens.

Ast alium nullum temno, nullûmque recuso,

Quin contra experiar quenuis cognosse laborans.

Me siquidem nullo (quot sunt) certamine damnes.

Tendere nanque arcus & contrectare politos

Edidici, primûsque uirum læsisse sagitta

Agmine in hostili possem, uel plurima adesset

Si sociûm manus, atque ea tendere docta sagittas.

Mèque Philoctetes arcu superauerat unus,

Troianum in populum cum Græcia flecteret arcus.

Ast alios à me credam superarier omnes

Quotquot terra homines cereali munere nutrit.

Nam priscis ausim nunquam contendere, quales

Amphytrioniades, atque Eurytus Oechaliensis,

Qui certare deis arcu uoluere supremis.

Confestim periit proin Eurytus, inque paternis

Attrigit haud senium laribus: nam percitus ira

Audentem hunc arcu secum contendere, Phæbus

P erdidit. ipse hastam iacio quò nempe sagittam
 N emo alius. cursu Phæacum uincere nequis
 M e ualeat, metuo. nam me domuere furentes
 I n pelago fluctus, deiectum à puppe profundum
 I n mare: quæ cunctos artus mihi causa resoluit.

Hæc ubi dicta dedit, fecere silentia cuncti:

Alcinoúsque olli respondit talia solus:

Ingrata inter nos hospes non ista recenses,
 V irtutem cum laude tuam quum ostendere pergis,
 I ratus iuueni, qui te in certamine laudis
 D ixerit expertem, nequis contemnere téque
 V irtutémque tuam ualeat, qui congrua norit.
 N unc audi quæcunque loquar, quæ heroibus ipse
 P òst alijs referas quum tecta paterna reuises,
 C oniuge cum chara natísque epulabere letus,
 V irtutem recolens nostram, quo rector Olympi
 N os opere à patribus doctos excellere cessit.
 N on pugiles sumus egregij, duræue palæstra
 C onspicui, at pedibus celeres, & puppibus apti:
 N os citharæ choreæque iuuant, conuiuia semper,
 M ultiplices uestes, lecti, calida atque lauacra.
 P hæacum ergo agite huc primi saltare periti,
 S altate, ut charis referat post hospes amicis
 Q uum sua tecta petet, reliquos quàm uincimus omnes
 N auibus, & cursu ac cantu, quantumque choreis.
 D emodoco ast alius citharam nunc ferre sonoram
 F estinet nostris laribus per tecta iacentem.

Sic ait Alcinous: post quæ consurgere præco,

R egali citharam laturus ab æde sonoram.

Tum lecti è populo, queis publica cura dedisset
 Iudicij leges pulchro in certamine, surgunt,
 Ae quaruntque locum choreæ, latumque theatrum
 Fecerunt: præco citharam fert inde sonoram
 Demodoco, qui se medium tulit. ergo iuventus
 Florida consurgit saltus choreæque perita:
 Percutiuntque solum pedibus. miratur Vlysses
 Proinde pedum iactus crebros. stupuitque uidendo.
 Personat at cithara diuinus carmina uates
 Pulchra super Veneris formosæ ac Martis amore,
 Vt mixti inter se Vulcani in limine primum
 Cùm fuerint, dederitque is multa, cubilia turpans
 Vulcani regis, subitoque ut nuncius huic Sol
 Venit concubitu qui hos uiderat intermixtos.
 Quod postquam accepit commota Lemnius ira,
 Artis ad arma suæ redijt, mala multa uolutans:
 Incudem & statuens magnam, fortissima cudit
 Vincula, nexa modis miris, ut fixa manerent.
 Cùmque dolos Marti struxisset percitus ira,
 Exijt è thalamo, & qua tecti parte iacebant,
 Fulcra torique prius circum undique uincula fudit:
 Desuper è trabibusque inspersit multa politis,
 Tenuia, quæ nullus ceu fila uideret arachnes,
 E superum numero: fecit sic cuncta dolose.
 At postquam fraudes thalamis instrauerat omnes,
 Egregiè structam Lemnum perrexit in urbem:
 (Nanque ea cunctarum est olli gratissima tellus)
 Aurea lora tenens. hæc Mars speculatus ab alto est.
 Ergo ubi Vulcanum digressum à limine uidit,

Illius eximias lætus concessit in ædes;
 Quippe coronatæ Veneris detentus amore:
 Quæ cum fortè recens à patre Tonante redisset,
 Sederat, adueniens petijt quum tecta Gradius,
 Accipiensque manum Cythereæ, talia fatur:
 Chara mihi ante alias, lecto recubemus: ab hocce
 Nam populo Vulcanus abest, Lemnûmque profectus,
 Sintias agresti strepitantes uoce petiuit.
 Hæc dicens, Veneri recubandi induxit amorem.
 Ergo torum ingressi, somnum cepere: sed illis
 Vincula Vulcani se circumfusa dedere:
 Vt membra haud possent mutare aut tollere uincti,
 Nullo posse modo se experti soluere uinclis.
 Deinde superuênit sic nexis Mulciber, ut qui
 Antè reuersus erat, quàm Lemnia rura teneret,
 A Phæbo monitus speculato hæc ipsius ergo.
 In thalamum quare cruciatus corda rediuit:
 Vestibulôque adstans, & multa uictus ab ira,
 Horrendum insonuit, superos atque excijt omnes.
 Iuppiter omnipotens, aliorum & numina diuûm
 Ridiculum inque decens ut opus uideatis, adeste:
 Vt me loripedem contemnit nata Tonante
 Cypris, & accensa est damnosæ Martis amore:
 Quandoquidem is pulcher, pedibûsque est integer, ipse
 Debilior: cuius, qui me genuere parentes,
 Causa fuere mali: nec me genuisse profectò
 Debuerant. Nunc uos ut iuncti in amore quiescant
 In lectis spectate meis: ego nanque uidendo
 Discrucior: nec iam sic posse quiescere paulum

S perem ambos, quanuis sit mutuus ignis in illis.
 A t somnum ut renuant, dolus hos ac uincla tenebunt,
 D um genitor dotes reddat mihi Iuppiter omnes,
 P ro nata accepit quascunque pudore carente.
 N am formosa Ioui, sed non est filia prudens.

Hæc ait: at superi uenêre ad tecta frequentes
 F irma: uenit lati maris arbiter, utilis atque
 M ercurius, curuóque timendus Delius arcu.
 A st exire deas uetuit pudor ædibus omnes.
 V estibulis igitur superi mansere, bonorum
 A uctores: risum collectisque excijt ollis
 V ulcani magna nexus dolus arte periti.

Quæ spectans aliquis, propè stanti talia fatur:
 Quæ parit ars uirtúsque, haud sunt spernenda profecto.
 A ssequitur lentus celerem, Vulcanus adeptus
 V t Martem est, superum licet ille celerrimus extet:
 L emnius at claudus proin pœnas feruidus auget.

Hæc illi inter se uario sermone serebant,
 M ercurium alloquitur quum sic Ioue natus Apollo:
 Nate Iouis, largitor opum, interprésque deorum,
 F ortibus an cuperes uinclis circum undique uinctus
 C um Venere in pulchris dormire cubilibus aurea?

Hæc Phæbus: cui sic diuûm internuncius ales:
 O utinam hoc fieret, certa metuende sagitta,
 T er totidem ut nexus uinclis ingentibus essem,
 A tque omnes coràm me dijque deæque uiderent,
 D um me formosa cum Cypride lectus haberet.
 Omnibus hæc dicens risum exijt, Ennosigæum
 P ræter. is abstinnit risu, semperque precari

Vulcanum ut Martem uinclis exolueret unus.

Hæc ergo est olli uelocia uerba profatus:

Solue. ego polliceor quæcunque decentia poscis,

Cuncta soluturum cum dys tibi debita Martem.

Sic ait: ast olli claudus sic Lemnius infit:

Ne me complectens terram hæc Neptune iubeto:

Nam mala sunt promissa malorum nomine sponsa:

Ipse ego quæ ualeam cum dijs te nectere, soluat

Debita ni Mauors, abeat sed fortè solutus?

Tum Neptunus ei respondit talia contrà:

Debita ni reddat Mauors, Vulcane, solutus

Ast abeat uinclis, persoluam ipse omnia porro.

Arbiter hæc pelagi: redditque hæc Lemnius olli:

Verba tua haud cuiquam liceat renuisse pudenter.

Hæc dicens, uinclis exoluit Lemnius illos:

Qui postquam duris dempserunt membra catenis,

Tbreijcios Mauors confestim accessit in agros:

At risu gaudens Cyprum Cytherea petiuit,

Et Paphon: hîc diuæ nam templum aræque calebant.

Ergo lauam illam Charites, oleoque perungunt,

Immortale deæ quo par sit corpus inungi:

Vestibus atque ornant pulchris, mirabile uisu.

Inclytus hæc cecinit uates: quæ clarus Vlysses

Audiit oblectans animos, aliique beati

P hæaces remis celebres, & nauibus apti.

At Rex ipse Haliûmque & Laodamanta seorsum

Dein saltare iubet: nanque ijs contendere nemo.

Ergo pilam manibus postquam cepere politam,

Purpuream, Polybus quam prudens fecerat illis,

Vmbrosa

Vmbrosa hanc alter iaciens ad nubila misit,
 Se retro incuruans: alterque elatus in altum
 Cepit eam antè, pedes solium quàm tangere possent:
 Sicque pilam experti sursum de more fuere.
 Inde super saliant pascentem plurima terram,
 Motu alternantes crebro, iuuenésque propinqui
 Plaudabant circum: strepitúsque est plurimus ortus.
 Tum sic Alcinoos generosus fatur Vlysses:
 Inclyte regnator, populis celeberrime cunctis,
 Te choreæ eximiè doctos mi ostendere dixti:
 Pollicitis maiora facis: stupeóque uidendo.
 Sic ait: Alcinoos quibus est lætatus: & inde
 Phæacum primis ait hæc, èque ordine lectis:
 Phæacum audite hæc procures, alijsque coacti:
 Egrediè prudens hospes mi hic esse uidetur:
 Proin illi hospitij nos munera grata feramus.
 Bis seni in populo Reges moderantur habenis:
 Tertius ac decimus post quos ego iura ministro:
 Det nostrum uestem ac tunicam nunc quilibet olli:
 Lecti posthac auri det quisque talentum.
 Quæ collecta simul fuerint, manibusque prehendet
 Illa suis hospes, cœnam mox lætus adibit.
 Euryalus porrò uerbis ac munere sese
 Olli conciliet, cui non est congrua fatus.
 Sic ait: ast alij laudarunt dicta probantes:
 Præmittuntque omnes, ut ferrent dona, ministros.
 Tum regi Euryalus respondens, hæcce profatur:
 Optime Rex, populos semper celebrande per omnes,
 Hospitis accensam placabo, ut præcipis, iram:

N anque dabo huic ensē, capulus quem argenteus ornet,
C ontegit éque recens secto uagina elephanto:
D uixerit immenso dignum quod munus honore.

Argento hæc dicens ornatum porrigit ensē
L aërte genito: dein talia uerba profatur:
Salue hospes pater: & grauius si fortè locutum

A udisti uerbum, ferat id cum turbine uentus.
A t tibi dilectam uxorem patriámque uidere
D ij dent, quum à charis procul es mala passus amicis.

Hæc ait Euryalus: cui sic Laërtius heros:
S alue & tu, tibi dent que dei quæ poscis, amice:
N ec te huius desiderium post mordeat ensis,
Q uem mihi, me uerbis cupiens lenire, dedisti.

Sic dicens, humeris speciosum accommodat ensē.
S ol cadit hic, præstóque heroi dona fuerunt,
I nclyta quæ in Regis præcones tecta tulere:
E t nati Alcinoi capientes illa potentis,
E xtemplo matrem iuxta posuere uerendam.
H ic sese Alcinous ductorem præbuit illis,
Q ui sedere dehinc uenientes sedibus altis.
T unc hac Areten affatur uoce maritus:

Huc arcam Regina affer, quæque optima, lectam,
A tque intus nitidam uestem tunicámque repone.
V os calidas undas properate afferre lebetes,
L otus ut hic hospes, quum cuncta reposta uidebit
M unera quæ Reges Phæacum huc lecta tulerunt,
O blectet mentem cæna, cantúque decenti.
I pse dabo hunc auro solidum crateráque promptè,
V t facti semper nostri memor ædibus altis.

Hoc libare Ioui ualeat, reliquisque deorum.

Sic ait. Arete ancillis tum candida iussit

Ocyus ingenti Vulcanum subdere abeno.

At illæ tripodem statuerunt igne lebetem:

Iniiciuntque undam, atque accendunt ligna ferentes:

Itque ignis tripodem circum, lymphæque calescunt.

Arete ergo arcam speciosam præbet Vlyssi:

E thalamo referens: tunc intus dona locauit

Phæaces quod ei dederant cum uestibus aurum.

Ipsa etiam uestemque dedit, tunicamque nitentem:

Talibus atque ultro uerbis affatur Vlysssem:

Cratærem huncce uidens nodo connecte reuinctum,

Nequis eum læsisse uia queat ilicet, alto

Quum somno implicitus curuata in naue quiesces.

Quæ postquam effatam audiuit Lærtia proles,

Cratærem inuoluit, uario nodoque reuinxit,

Quem dudum heroi monstrarat dia Calypso.

Tum labrum ingressum iubet illum proma lauari:

Qui calidas animo lætus mox contigit undas,

Quarum omnem durus pridem intermiserat usum,

Liquerat auricomæ postquam atria pulchra Calypsus,

In quibus assiduo studio dea fouerat illum.

Hunc igitur postquam famulæ lauere, perungunt

Inde oleo, ac tunicam dant huic & pallia circum.

Tum labro egressus, uinum qua parte bibebant,

Se tulit. Alcinoi sedenim pulcherrima regis

Filia, conspicui sistens in limine tecti,

Læerte genitum mirata est inclyta cernens:

Talibus heroemque affatur uocibus ultro:

Salue: iámque mei in patria non immemor esto:
 N anque mihi debes seruatae præmia uitæ.
 Hæc ait: atque olli prudens ita fatur Vlysses:
 N ausicaa, Alcinoi regis generosa propago,
 O utinam liceat reditu patriâque potiri,
 I d'que uelit summo qui regnat Iuppiter axe:
 N anque colam te illic supplex pro numine semper.
 M e siquidem uirgo seruasti à funere sola.
 Dixit, & Alcinoosedit uicinus. at illi
 D istribuant partes cuique, infunduntque Lyæum.
 H isque superueniens cantorem adducere præco
 D emodocum populo charum, quem collocat aptè
 C onuiuas inter: statuit iuxtaque columnam.
 P raconi hæc autem fatur Laërtius heros,
 A dorso abscindens primùm (nanque illa relictæ
 P ars Suis extabat, pingui circumdata multo)
 Accipiens agedum cantori hæc porrige præco
 D emodoco: hunc etenim, quanuis afflictus, honoro,
 Q uandò homines inter meritò reuerentia uates
 A tque honor insequitur: nanque illos carmina Musa
 E docuit, uatùmque genus dilexit amicum.
 Sic ait. accipiens præco proin porrigit illa
 D emodoco: lætis animis qui munera sumpsit.
 H ic epulis palmas olli ad mouere paratis.
 P ostquam exempta fames, & amor compressus edendi,
 P lurima perpeffus sic uatem affatur Vlysses:
 Demodoce, ante alios dignum te laude putarim,
 Q uum te uel docuit Phæbus, uel Musa Tonantis
 F ilia: nanque canis Graiorum fata decenter

Quæ sunt cunque ausi, uel quæ subiere ferentes,
 Non secus atque ipse adfuëris, auditæue narres.
 Duratei sed equi structuram concine porrò,
 Pallade quem monstrante dolum, construxit Epëus,
 Clarus at in summam duxit Laërtius arcem,
 Hisce implens, Troiæ qui mœnia subuerterunt.
 Quòd si uera istæc narraueris, utque decebit,
 Omnibus extemplo referam mortalibus audax
 Diuina edocuit deus ut te carmina promptè.

Sic ait. at uates impulsus numine cantum

Incipit, ut reliqui bene structa classe Pelasgi
 Discessere, igni nota in tentoria iactò:
 Laërte at genitus, reliquis comitantibus, alto
 Tectus equo, Troum sedisset in agmine denso,
 Qui molem ingentem summa prius arce locarant.
 Cum sic staret equus, uana effudere sedendo
 Propter eum Troës triplici ratione monentes,
 Scindere siue cauas ferro & tentare latebras,
 Seu per saxa grauem demittere ab arce trahentes,
 Vel simulacrum ingens placamina mittere diuûm.
 Perfectum nanque hocce dari sic debuit ollis,
 Supremum excidium Troiæ quum fata parassent,
 Quæ cepisset equum, cuius resideret in aluo
 Lecta manus Graiûm, cædem hostibus illatura.
 Tum canit ut fuerint populati scilicet urbem,
 Quos effudit equus Graios, uacuaque latebræ.
 Hinc alios alibi Troiam uastasse canebat.
 At Laërtiaden, cûmque hoc Menelaon adisse
 Diphobi celsas ædes, ubi fortis Vlysses

G radio similis durissima praelia passus,
 P allados auxilio tandem superauerat hostes.
 I nclytus hæc uates cecinit, Laertius atque
 C onsumens animum lachrymis, mæsta ora rigabat.
 A c ueluti mulier flet circumplexa maritum
 Q ui cadit ante urbem pugnans, populósque uidentes,
 D um charos natos audax patriámque tuetur,
 I lla quidem spectans morientem, ut palpitat, altè
 S tridet eum circum lugens, hostilia tergum
 A gmina sed pulsant hastis, humerósque, trahúntque
 C aptiuam, & miseros hausturam deinde labores,
 I lla genas lacerat miserando exterrita casu:
 S ic oculis lachrymas mæstus fundebat Vlysses:
 N ec tamen hunc flentem Phæacum aduerterat ullus
 A lcinoum præter: sedit nam proximus olli,
 A ltaque ducentem audiuit suspiria primus.
 R emorum gnaris quare Phæacibus infit:
 Phæacum hæc audite duces, qui sceptrum tenetis:
 D emodocum cithara par est cessare canora,
 Q uandoquidem grata hæc non omnibus omnia cantat.
 C æna ut subducta est, mouitque hæc carmina uates,
 I ngenti noster luctu non destitit hospes.
 I llius immensi tetigerunt corda dolores.
 P roin finem faciat, cuncti ut conuiuia lati,
 L ætus & hic hospes celebret: quod præstat, opinor.
 N am præstò iam sunt uenerandi hæc hospitis ergò
 I n patriam reditus, collatæque dona benignè.
 F ratris quippe loco est hospes, cumque hospite supplex
 F actus ei qui uel paulo cordatior extet.
 I ccirco neque mi uersutè callidus abde

Quæ te cunque rogo: melius nam pandere cuncta est.
Dic nomen quo te materque paterque uocabant,
Atque alij in patria ciues, patriæque propinqui.
Nullus in orbe etenim uiuit sine nomine, non si
Sit bonus aut malus is, quum luminis exit in auras:
Nomina sed cunctis dant quum genuere parentes.
Terram urbemque tuam nobis populûmque referto,
Vt te illuc ducant seruantes mente carinæ:
Nanque gubernator Phæacum haud nauibus ullus,
Nec temo, aut quæcunque alijs sunt nauibus apta:
Ipsæ animos nouere hominum, & quæ mente uolunt:
Cunctorûmque sciunt urbes, agrôsque feraces:
Përque fretum uolitant immensum præpete cursu,
Aëre contactæ nebulæque, nec ilicet ipsæ
Scindier aut metuunt, incommodæue ulla subire.
Nausithoum at memini quondam mihi ferre parentem,
Neptunum iratum Phæacibus esse, quòd ipsi
Nauibus incolumes deducere sueuimus omnes.
Quin monuit nauem Phæacum, à munere noto
Dum reditum caperet, fracturum hunc esse profundo,
Ingentem ut nostræ murum circundaret urbi.
Hæcce pater cecinit: quæ dent perfecta potentes
Cælicolæ, aut potius (si gratum est) irrita mittant:
Tu tamen ista refer: nec te mentirier æquum est,
In quibus erraris terris, ad quæque tulisti
Te loca, quas urbes, homines quos uideris errans,
Dic age, quique rudes, duræue, nec æqua ferentes
Hospitibus, quinam faciles, animisque benigni.
Cur luges? cur te interius dolor occupat ingens,

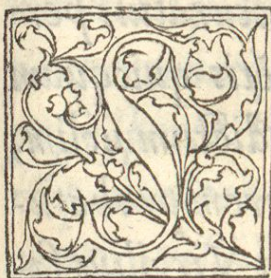
Cum Troiæ fatum, atque audis mala fata Pelasgum?
Quæ fecere dei, generi mortemque pararunt
Humano, ut ueteres sint carmina grata nepotum.
Affinisne perit tibi fortè sub Ilio alto?
An gener? anne socer? quosque ut non parua sequatur
Cura, genus causa est, itidemque & sanguis eorum?
A' nne aliquis socius tibi charior occidit? oro:
Nam fratre inferior nec peior scilicet ille est,
Qui prudens animi socius sit cognitus ulli.

F I N I S.

FRANCISCO VALESIO GAL-
LIARVM REGI EXCELLEN-

tissimo Franciscus Floridus Sabinus S. P. D.

Atis scio, Rex præstantissime, nõ defuturos,
quibus suscepta à me reddendorum Homeri
poëmatum Latinis carminibus provincia, ni-
mis ardua, ac nõ facile suscipienda fuisse ui-
deatur: nam eiusmodi opera in summo excel-
lẽtiæ gradu posita, suspiciẽda potius, quàm hoc pacto attin-
genda esse, (ne quis fortè ea ex optimis Græcis pessima La-
tina reddat) & qui id ausus fuerit, nimium suis uiribus detu-
lisse existimari debere, quũ ea sibi successura in animo conci-
piat, quæ antiquorũ nullus prorsus attigerit: recentiorũ ue-
rò permulti, & illi quidem doctissimi, cũ ad id se negotium
accinxissent, difficultatis magnitudine perterriti, aut ab ope-
re destiterint: aut pro summa laude summũ sibi dedecus cõ-
parauerint. Quicunque tamen meum institutum ex immensa
quadam in Homeri scripta amoris abundantia emanasse in-
telliget, illud neutiquam, ut opinor, omnino improbandũ du-
xerit. quanquam nec illam nobis normã à ueteribus præscri-
ptam esse putem, ut quæ ipsi non tractarunt, nobis minus in-
tegra reliquerint: neque recentiorũ exẽpla, quibus huiusmo-
di conatus ex uoto minimè cesserit, ita nos deterrere debeãt,
ut quæ illi assequi nequuerint, neque nobis quidẽ successura
sperare possimus. Pleraque etenim ab antiquis non tentata,
sic nostris tẽporibus tractata uidemus, ut nihil in eis uel ipsa
antiquitas sit desideratura: & quæ à quibusdam sine laude

incepta fuerunt, ab alijs postea magna cū gloria ad summum
deducta sunt: quorū plurima exempla hoc loco adducerem,
nisi eorum censuras qui ex tam futilibus coniecturis de alio-
rum scriptis sententiam ferre solent, anilibus deliramētis in-
sulsiores esse existimarem. Quenā est enim maior impuden-
tia, quā ipsas res, quanti sint faciēda, nolle accuratius per-
spicere, sed friuolis potius leuissimisque argumētis quicquam
aut probare, aut improbare? Neque hoc ideo dictum uelim,
quod omnes qui nostra haec legerint, eadem sperem probatu-
ros: cum plerisque ne ipse quidē Homerus aut Virgilius sa-
tisfaciat: sed quod eos magnopere uituperādos arbitror, qui
siue errent, siue maximē sapiant, non possint, quare eorū al-
terutrum faciant, certis rationibus ostendere. qui ut interim
ualeant, non defuerint, nisi fallor, quibus mirū uideatur, me,
postquam utrunq; Homeri opus Latinis carminibus redde-
re decreuerim, non potius ab Iliade, quā ab Odysea esse
auspicatum, cum illa (ut alias causas taceam) magis hominum
manibus teratur, quā altera. Hi autē sic accipiant, me sem-
per in ijs quae tractāda suscepi, quaecunq; illa sunt, id in pri-
mis curasse, ut nullum, quoad eius fieri posset, calumniādi lo-
cum nasutis relinquerē. Cum enim plerique Iliadi manus sint
admoliti, Odysea certē omnibus adhuc intacta supererat.
Proinde etsi principio à uertēda Iliade ducto, plus mihi for-
tasse ex eo labore laudis comparassem, q̄ aliorum quisquam
qui haecenus scripserint: non dubiū est eiusmodi cēsores con-
festim fuisse dicturos, aliorum laboribus aliquid politius, li-
matius, absolutiūsque addere, perfacile esse. de qua re, quum
Odyseam absoluerō, mihi dubitandum non erit. Ceterū
dum alijs uellicādi ansam eripere studeo, maiore mibi nego-
cij uim

cij uim difficultatemq; comparauī. Enimuero cum Ilias circa altiora uersetur, ut paulo amplioren heroici carminis maiestatem desideret, simplicior tamē est, & cui Latinae phraeos grauitas longē magis q̄ Odysseae accommodari queat. Hæc siquidem miris modis uaria est, omnesque persequitur minutias: quarū si non Latina lingua, Latina certē poësis est pauperrima: quod facit ut nullo ferē pacto te illis lucē dare posse speres. Huc accedit, quod si ab Iliade initiū duxissem, nō pauca loca à P. Virgilio (quē mihi unicū hoc in opere ducem proposui) elegātissimē tractata, Virgilianis carminibus potuissem exprimere: quod in Odysseae infrequēter admodum mihi usu uenisse didici, nisi quod Protei figmentum aliquot Maronis carminibus illustrare ualui. Neq; enim quum unū aut alterū carmē ex diuinis eius scriptis, idq; diuersissimis locis, in mea interserere quiuērim, tanto mihi usui cessit, quāto si integra loca Virgilianis numeris, hoc est absolutissimis, dignē ac pro poëmatis maiestate reddere potuissem. Quæ cum ita se habeāt, illud etiam mihi diligētissimē erat cōsiderandum, quonā præcipuē exemplo diuinū hoc poëma latinē redderem: nec quicquam mihi se hac in re satis firmum offerebat. P. siquidem Virgilius, qui solus mihi Latinorū heroici carminis maiestātē, aliōsq; ornatus, ut Græcorū Homerus, exactē reddidisse uidetur, nullam mihi in summa operis tractandi lucem afferebat: cum ipse non Homeri se interpretem, sed æmulum profiteatur: quæque latinē ex Homero reddit, plerunque aut magis exaggeret, aut contrahat magis: quod in interprete magnopere esset uituperādum. Supererat mihi igitur ex ueteribus, Horatij de hac re præceptum, si modò illud est præceptum, quod in arte poëtica proponit, dum tres

primos Homeri Odyssæ uersus duobus ipse Latinis reddi: in quibus tamen cum Homeri sensus non plenè mihi explicatus uideatur, non modò in cæteris id præscriptum sequi non libuit, sed ne sic quidem ut ille fecit, eos Odyssæ uersus reddere uolui: quod alij pleriq; Horatium eius rei auctorem proferentes fecissent. Cum igitur multis modis eius rei periculum facerem, nullum uertendi genus magis re ipsa Homero conuenire comperi, quàm si omnes eius sententias totidè carminibus explicarem. Id enim eò mihi redire uisum est, ut si quid fortasse in Homero redundaret, quod Latinæ Musæ Græcis multo seueriores respuerent, modestè illud cōtrahendo, eodem, qui Homeri carminum est, numero, integrum me eius poëtæ sensum reddere posse expertus sim. Quod quāuis mihi difficillimū fuerit, nec quēquā uiuere putem, qui idem aut simile opus eodē instituto absq; maximis sudoribus reddere queat, ingenuè tamen asserere nō dubitauerim, nisi mihi integrum ubique Homeri sensum ita explicasse uiderer, ut non aliter facturus fuerim si latius fuisset diuagatus, aut si quā ex ea re meis carminibus uel obscuritatem uel duritiem afferri animaduertissem, nequaquā me fuisse dubitaturum quod uno carmine ab Homero dicitur, duobus aut tribus etiam reddere. Verū quòd in octo quos iam uerti libris, id mihi ex animi sententia cessisse cognoui, in eo me instituto perseuerasse nondum pœnituit. At nouū est superstitionis genus, dixerit quispiā, neque ab ullo unquā usitatum. Ego uerò an alijs ignotū inexpertūue fuerit, non laboro, dū integros mihi poëtæ quē interpretandū suscepi, sensus expressisse fateātur, qui defecato animo mea legerint. Iam quòd aliqua me in Homero contraxisse dixi, ad poëtæ sententiā non pertinet, sed

tinet, sed ad quandam, qua ille exuberat, uerborum copiam: quæ si singula exprimere uoluisssem, haud dubiè cōtra ea cōmisisssem, quæ Horatius præcipit, quum fidum interpretē, ut uerbum uerbo reddat, laborare nō debere admonet. Neque enim id mihi unquam fuit propositum, quod Andreae Iustino-
politano, qui in usum puerorū indoctorūmq; simile quippiam fecit: uerū ut quæ ab Homero dicerētur, totidē ubiq; latinis uersibus à me reddita in lucem prodirent. Quod si doctis probabitur, ut maior mihi hoc in negotio labor fuerit exhauriendus, latioribus certè auspicijs me id assecutum plerique asserent, quàm hos, qui dñ Homeri sententiam explicent, nullo in loco ponunt, uel si Homerū multis carminum millibus superent: quo nihil absurdius mihi posse fieri uideatur. Iam enim quum tot uerba eodem aggerunt, quū sibi longius diuagari licere putant, nihil minus referunt quàm eum poëtam quem interpretandum susceperunt. Verū cum suis quisque per hoc pelagus uento nauiget, suam cuique spon-
sam, mihi meam. Porro autem in exprimendis Homeri epithetis eo temperamento sum usus, ut quæ cum Latina uenustate reddi posse censuerim, diligēter exprimerē, multa item multis rationibus omitterem. Nonnulla enim quæ reddi potuissent, quod frigidum quippiam in Latino carmine & infacetum sonarent, aut omisi, aut pro ijs alia posui: quale est, uerbi causa, νῆας εἰς εἶς: quod epitheton propriè aut æquales aut congruas significat: quorum tamen in poëmate Latino neutrum admodū probaris. Quædam sunt quæ uix magno uerborū ambitu explices, ut illud, ἔχον τεμνωβόλα χερσίν: per quam uocem uerua quinque ordines habentia significantur: quod uix duobus Latinis carminibus assequaris. Sed neque

satis rectè φῶκας ῥέποδας in Latino uersu accōmodes, uel si eas
paruipedes, aut pedibus carentes uertas: neq; ῥέας κυανοπε-
γᾶς, uel in soluta oratione absque Oedipo cōiectore expri-
mas. Sūt & quæ proprio nomine apud nos carēt, ut ἀκμώδε-
τοι: quæ uox, lignum sustinēs incudem, significat: tamen eam in
Latinum carmen absque risu nequaquā intrudas: quorum si-
milia in Homero infinita deprehendas. in cuius poëmati-
bus licet ea sint admirāda, in Latinū carmen feliciter includi
nequeunt. In ijs ergo & similibus modū seruauī, ut nec o-
mnino illa, si fieri posset, prāterirē: neq; in ijs reddēdis ultra
decorū laborarē. nā quæ toties Homerus inculcat, ἐνυόπα,
& νεφεληγεῖτα Ζεύς, λαυκώπις Ἄθην, ἑυσκοπος ἀρχιφόντης,
ἀδωκώλενος ἦρην, & horū similia quā plurima sic itidē distinxi,
ut sæpius repetita fastidiū non parerent, neque tamen præ-
termissa uiderentur. Nec enim dubium est quin sæpenume-
ro ijs frequentius utatur Homerus, quod eorum ferē singu-
la singulos cōcludāt uersus. Cæterū quandocunq; aliquam
poëtæ sententiā magis propriè illis ostēdi animaduerti, nul-
lo modo mihi ea, (quoad eius fieri posset) prātermittenda
duxi. Ac si eundē plurima quandoq; eidem rei epitheta ad-
dere cōperi, si ea latinæ phrasi elegantius possent accommo-
dari, & ipse cuncta expressi. sin minus, ita opus distinxi, ut
quæ uno loco prāterissem, de eadem re agens alibi reddide-
rim, hoc pacto auctoris sensum explicans, & uocum coacer-
uationem effugiens. Quæ pro rei magnitudine quam breuissi-
mè attingere uolui, ne quis quod cōsultò feci, per inscitiam à
me factum arioletur. Sanè uerò quod ad carminum structu-
ram attinct, ante omnia operā dedi, ut pro mei ingenij captu
accuratè illa expolirē, summam in primis facilitatē seu per-
spicuitatem

spicuitatem cōsecratus. Sed & data opera alijs nonnunquam
epithetis quàm Homerus faciat, usus sum, ut aliquam carmi-
ni gratiam conciliarem. Vix enim credi potest quantum or-
namenti una dictio poëtica structuræ aut dare aut adimere
queat: cuius rei P. Virgiliū ante alios omnes studiosissimum
fuisse, uel ex eo intelligimus, quòd nominum plerunque ge-
nera contra Grammaticorū ac Latinae linguæ præcepta im-
mutat, uel quum Phaëthontidas amaræ corticis musco cir-
cundat, ne si amari posuisset, omnem uersui gratiam subtra-
heret: uel quum à rituum & cerimoniarum fide recedit, fæ-
dera sacra porca iuncta fuisse dicens, cū porco fierent. Tan-
tum abest ut Seruium grammaticū ullo iudicio fuisse putem,
qui Virgilium à Criticis reprehendi iure putet, quòd cū Ho-
merus Odysseæ X I. *συκεῶν ἐρυφύλην* appellet, quæ uox o-
diosam significat, aut odio dignā: ipse in V I. Aeneidos mæ-
stam Eryphylen uocauerit. In similibus igitur (quæ tamē in
me toleranda essent) Virgilium uolens imitatus sum: quan-
quam & operis difficultas me plerunque ad ea protraxerit.
Nam & eundem secutus auctorem, proceleusmatico non se-
mel, tribracho nō ita frequēter, iambo perrarō sum usus, id-
que in ijs locis ubi sedem habere possunt: trochæo tamen at-
que anapæsto abstinui: ne fortè quæ Virgilio licuerint, cūcta
mibi etiam licuisse temerariè persuaderem. Ad hypermetra
etiam quandoque me carminis ratio adegit, ad tmesin paulo
frequentius. Quæ licet plerisq; poëseos uitia uideantur, ma-
gnam tamen illi gratiam conciliant, uel ipso Virgilio teste, qui
cum non Homeri se interpretem, sed æmulū (ut dixi) profite-
retur, in suo opere, sui iuris scriptor, eorū permulta uitasset,
nisi mirificè poema exornarent: quod & ecthlipsis & syna-

læphe sæpenumero præstât, & spondens in quinto loco positus: quæ maiorem gravitatem maiestatemque uersui afferre apparet. Earundem nanque syllabarum complosionem, quam Cacophaton parere Grammatici tradunt, & Grammaticis lōgè melior Fabius Quintilianus est auctor, (quum uidelicet ab ea syllaba dictiōem incipimus, qua superior finitus est sermo) nec ipse quidē Virgilius in carmine, neq; M. Tullius in soluta oratione uitare potuerunt, sicut neque fieri ferme potest, ut paragogen in carmine uitemus: quāuis & ipsa magnum persæpe decorem illi afferat. In eorundem autem carminum repetitione (quæ unius Homeri propria est, & simplicem quandam redolet uetustatem, quæque nō ideo probatur, quòd Homerus ea frequentius utitur, sed iccirco prorsus non reijcitur, quòd multis magnisque illius uirtutibus est intermixta) ita mihi temperare conatus sum, ut interpretis officio non sine Latini poëmatís ratione fungerer, hac quoque in parte Virgilium summi iudicij poëtā ut plurimum secutus: tum demū mihi ipsi satisfecisse uisus, quum Virgilij me exemplo tutari ualeam. Nam reliquos quauis doctissimos uiros, qui aliquot Homeri carmina diuersis in locis uerterunt, prorsus relinquam, nisi eos summum in illo opere scopum attigisse uiderim. A quo ne M. quidem Tullium nostræ eloquentiæ deum excluderim, qui cum Sirenum cātilenam ex Odyssææ duodecimo Latinis carminibus reddiderit, in eadē exprimenda mea Minerva uti decreui. In quo non deerunt scioli, qui me hoc nomine impudēter accusent, quòd tanti uiri auctoritatem sequi noluerim. Ut tamen etiam ad rauium pro suo arbitrato parū id rectē à me factū exclamēt, nunquam tamen mihi persuaferint, M. Tullium ita in carminibus

nibus enituisse, ut posteris eorum uertēdorum normam, eāque non pratermittendā reliquerit: Arati siquidem Phænomena nollem uertere ut ille fecit: & quæ ex tragædijs plerunque latinè reddit, multis uiris doctis non adeò probantur, quin nostris temporibus uixisse & uiuere credant, qui in eodem argumento sint illo feliciores. De qua re ut plura nō dicam, sicubi uacillaui (nec enim fieri potest ut quisquam ubique sapiat) non dubito quin ueniam erratorum à doctis sim impetraturus, et ab ijs præsertim, qui per se, quāti sit momēti aliena subire iudicia, experti sunt. Verè enim ac elegāter inquit Horatius in arte Poëtica,

Sunt delicta tamen, quibus ignouisse uelimus:

Nā neque chorda sonum reddit, quē uult manus & mēs:

Poscentique grauem, persæpe remittit acutum:

Nec semper feriet quodcunque minabitur arcus.

Et ipse de quo egimus Cicero, plerunque suum erratū agnoscere, & ὁμολογῆσαι ἀμολογῆσαι fateri nō erubescit. Nec solum id in simplicibus tātūm locis, sed in integris persæpe argumētis fecit, quū sua scripta posterioribus scriptis cōfutaui. Demum quid mirum me interpretem aliquando errasse, quum ipsum quem interpretor auctorem, quandoque dormitasse prodatur Horatius? Proinde te, Rex optime atque excellentissime, enixè oro atque obsecro, ut nostros hos labores æquibonique consulas: illūdque cogites, non pauca mihi impedimenta, dum hac in arena uersarer, fuisse oblata. Vix enim in eam pedem intuleram, quum Alexāder Farnesius Cardinalis ad te, Carolūque Cæsarem à Paulo III summo pontifice de summa rerum Christianarū legatus missus in Galliā uenit: cui dum pro officij iure frequentius adesset, per totum

id temporis spatium, quo ille iniuncti oneris provinciã gessit,
 suscepti operis curã prorsus deponere coactus sum: nec mul-
 tò post magni tumultus bellici instrepuerũt, quibus nihil Mu-
 sis magis esse contrarium compertum est. Nunc autem quoniã
 pax inter te Carolũmq; Cæsare haud sine dei optimi Max.
 nutu firmata est, perpetuãque propterea inter Christianos
 tranquillitatem fore speramus, erit causa cur me ad hoc ne-
 gocium totis uiribus accingam, ac utrunque tibi Homeri poë-
 ma Latinis carminibus eodem hoc instituto reddere adni-
 tar. Vale.

EMENDATIONES.

In epistol. pri. pa. 6. b. uers. 26. uulgatus. In eadẽ epi. pag. 7. uers. pen. mitias.
 Fol. 1. b. uers. 20. Aegisthus. 3. a. 4. sedentum. 5. b. 17. afforet. 8. a. 5. lege. 11. a.
 9. superent. 13. b. 27. quas. 15. a. 10. Etis mo. a. 29. iura. 15. b. 13. His actis Phronio
 puppẽque Noëmona cretum. 22. b. 18. excipiãt. 28. a. 26. Quicquam. 32. a. 1.
 minister. 33. a. 1. fouitq; iuuamine magno. b. 6. hecatombes. 37. a. 26. chari. 41.
 b. 14. quum. 42. b. 5. tibi. 45. a. 14. hausturũ. 48. a. 17. Quæ. a. 19. uerat arbor.
 a. 23. posset. 52. a. 20. quibus & 54. a. 6. Verberat. a. 23. His precibus. 55. a. 23.
 Peribœam. 60. a. 1. dedẽre. a. 10. serebãt. 64. a. 4. iacturos. 67. a. 19. nunc. b. 1.
 ornat. Fol. 46. b. uers. 17. & 18. Cessauit Boreas, uenti & posuere, sinentes
 Tranquillum pelagus.

